

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն¹

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպա-իրավական ձևը

0047 Հայաստանի հանրապետություն, ք. Երևան, Նորք-մարաշ, Գ. Հովսեփյան 32/6,

Հեռ՝ (37410) 510000,

Էլ. Փոստ՝ info@fcc.am

Ինտերնետային կայք՝ www.fastcredit.am

«Դայմենշն» ՓԲԸ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն²

Կազմակերպա-իրավական ձևը

ՀՀ, ք. Երևան, 0019, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք

Հեռ՝ +374 10 545670

Էլ.-փոստ՝ info@dimension.am

Ինտերնետային կայք՝ www.dimension.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Երևան 2022

¹ Այսուհետ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ ընկերություն տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Թողարկող:

² Այսուհետ «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ընկերություն տերմինը կօգտագործվի նաև որպես Տեղաբաշխող:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Արժեթղթի դասը, տեսակը	Անվանական արժեկտրոնային պարտատոմս	Անվանական արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը	Ոչ փաստաթղթային	Ոչ փաստաթղթային
Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի քանակը	10,000 (տասը հազար)	100,000 (հարյուր հազար)
Արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը	Մինչև 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ	Մինչև 10,000,000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնային եկամտաբերություն	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից ³
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից

³ Պարտատոմսերի պայմանների վերաբերյալ որոշումը ընդունվելու է Ընկերության Խորհրդի կողմից

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	5
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	7
1. Տեղեկատվություն թողարկողի և թողարկողի գործունեության վերաբերյալ	7
2. Թողարկողին և թողարկողի պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	14
3. Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ	19
4. Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ	20
5. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	21
6. Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	23
7. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները	24
ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	25
8. Ռիսկային գործոններ	25
9. Հիմնական տեղեկատվություն	29
10. Տեղեկատվություն թողարկվող պարտատոմսերի մասին	30
11. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	45
12. Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	54
13. Լրացուցիչ տեղեկատվություն	55
ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	56
14. Անկախ աուդիտորները	56

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

15. Ռիսկային գործոններ	56
16. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին	64
17. Ներդրումներ	68
18. Բիզնեսի նկարագիրը	68
19. Թողարկողի կառուցվածքը	72
20. Հիմնական Միջոցներ	72
21. Զարգացման վերջին միտումները	73
22. Թողարկողի կառավարման մարմինները	75
23. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը	84
24. Հսկող անձինք	103
25. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	103
26. Էական պայմանագրերը	104
27. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	104
28. Այլ տեղեկատվություն	104

ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	105
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման պայմաններ	106
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ	116

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Վահե Բադալյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վիգեն Բադալյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)		24.06.22թ (ամսաթիվ)
Սվետլանա Կարապետյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)		23.06.22թ (ամսաթիվ)
Արմեն Բթոյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)		23.06.22թ (ամսաթիվ)
Վահան Վարդանյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)		23.06.22թ (ամսաթիվ)
Դանիել Հիլեր (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Դանիել Ազատյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության նախագահ (պաշտոն)		23.06.22թ (ամսաթիվ)

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Գարեգին Դարբինյան	Գործադիր տնօրենի տեղակալ, Տնօրինության անդամ		23.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Աղասի Վարդանյան	Թվային բանկինգի տնօրեն, Տնօրինության անդամ		23.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Սերգեյ Գասպարյան	Բիզնեսի կառավարման տնօրեն, Տնօրինության անդամ		23.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Լիլիա Մովսիսյան	Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ		23.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Միքայել Մարգարյան	«Դայմենշն» ՓԲԸ Գլխավոր Տնօրեն		23.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ստորագրությունները վավերացնում են՝			
Դանիել Ազատյան	Տնօրինության նախագահ		24.06.22թ
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը պետք է դիտվի որպես «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ նաև՝ Թողարկող կամ Ընկերություն) պարտատոմսերի ազդագրի (այսուհետ՝ Ազդագիր) ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում: Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Թողարկողի և/կամ Դայմենշն ՓԲԸ (այսուհետ՝ **Տեղաբաշխող**) գլխամասային գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ վերջիններիս ինտերնետային կայքերում՝ www.fastcredit.am, www.dimension.am:

2019, 2020 և 2021թթ.-ի թվականների դրությամբ ներկայացված բոլոր ֆինանսական տվյալների աղբյուրը Թողարկողի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններն են:

Սույն ազդագրում ներկայացված տեղեկատվությունը, բացառությամբ տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, անկախ աուդիտորի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել, ինչպես նաև ներկայացված տեղեկատվության համար աղբյուր չեն հանդիսացել երրորդ անձինք:

1. Տեղեկատվություն Թողարկողի և Թողարկողի գործունեության վերաբերյալ

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ռուսերեն՝ «Фаст Кредит Капитал» Универсальная Кредитная Организация
Закрытое Акционерное Общество,
անգլերեն՝ “Fast Credit Capital” Universal Credit Organization Closed Joint
Stock Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ,
ռուսերեն՝ «Фаст Кредит Капитал» УКО ЗАО,
անգլերեն՝ “Fast Credit Capital” UCO CJSC,

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք.Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ.Հովսեփյան փողոց 32/6

Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝ 37

Թողարկողի գրնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք.Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ.Հովսեփյան
փողոց 32/6

ՀՎՀՀ 02251606

Կապի միջոցները

հեռ.՝ (+ 374 10) 510 000,
էլ. փոստ՝ info@fcc.am
ինտերնետային կայք՝ www.fastcredit.am

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը

Հայաստանի Հանրապետություն:

Կոնտակտային անձ

Ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսերին առնչվող հարցերի
առաջացման դեպքում կարելի է դիմել՝ Գլխավոր գանձապետ Էդմոնդ
Էլոյանին:

Էլ. հասցե՝ dealing@fcc.am

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Հեռ.՝ 010 510000 (1501)

Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն) ստեղծվել է 2011թ. սեպտեմբերի 6-ին հիմնադիրների ժողովի որոշմամբ: 2011 թ.-ի հոկտեմբերի 14-ին գրանցվել է «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցման համար՝ 37):

• **2015 թ.-ի արդյունքներով**

Զուտ շահույթի մեծությամբ ՀՀ ֆինանսական շուկայում Կազմակերպությունը զբաղեցրել է առաջին տեղը՝ ՀՀ առևտրային ոչ պետական վարկային կազմակերպությունների շարքում:

Ներկայումս Կազմակերպությունը հանդիսանում է խոշորագույն և առաջատար վարկային կազմակերպություններից մեկը ՀՀ ֆինանսական շուկայում:

• **2016 թ.-ի վերջի դրությամբ**

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 85 հազար հաճախորդ, մոտ 19 մլրդ

ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

• **2017 թ.-ի վերջի դրությամբ**

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 88 հազար հաճախորդ, մոտ 22 մլրդ

ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

• **2018 թ.-ի վերջի դրությամբ**

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 100 հազար հաճախորդ, մոտ 27 մլրդ

ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

- **2019 թ.-ի վերջի դրությամբ**

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 130 հազար հաճախորդ, մոտ 31 մլրդ

ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

- **2020 թ.-ի վերջի դրությամբ**

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 130 հազար հաճախորդ, մոտ 35 մլրդ

ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

- **2021 թ.-ի վերջի դրությամբ**

Կազմակերպությունն ունեցել է ավելի քան 139 հազար հաճախորդ, մոտ 53 մլրդ
ՀՀ դրամի վարկային պորտֆել:

Կազմակերպության ստեղծման նպատակն է վարկային կազմակերպության գործունեություն իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումը, որն իրավունք ունի իրականացնել ունիվերսալ վարկային կազմակերպության գործունեություն՝ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից վարկային կազմակերպության լիցենզիա ստանալու օրվանից:

Կազմակերպությունը, վարկային կազմակերպության գործունեություն իրականացնելու լիցենզիայի հիման վրա՝ ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հետ կարող է իրականացնել օրենքով և իրավական այլ ակտերով ունիվերսալ վարկային կազմակերպություններին թույլատրված բոլոր ֆինանսական գործառնությունները և կարող է կնքել քաղաքացիաիրավական ցանկացած գործարք, որն անհրաժեշտ կամ նպատակահարմար է վարկային կազմակերպության գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ իրականացնելու համար:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Կազմակերպությունը հիմնական գործունեությունն է նպաստել միկրո, մանր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացմանը, հատկապես գյուղական վայրերում՝ վարկեր, փոխառություններ տրամադրելու և օրենսդրությամբ սահմանված այլ ծառայություններ մատուցելու միջոցով, ինչպես նաև սպառողական վարկավորման զարգացմանը:

Կազմակերպությունը աշխատում է շաբաթը 7 օր, օրը 24 ժամ աշխատանքային ռեժիմով, ինչը շատ հարմար է իր հաճախորդների համար: Որպես նորարարություն հարկ է նշել, որ Կազմակերպությունը աշխատում է իր սեփական FC Bank ծրագրով, ինչպես նաև ունի շատ հարմարավետ հավելված հեռախոսների համար:

Կազմակերպության տեսլականը ներառում է լինել դինամիկ զարգացող ֆինանսական կառույց Հայաստանում և արագ ու որակյալ սպասարկման միջոցով հաճախորդներին մատուցել բազմաբնույթ ֆինանսական ծառայություններ:

Իր առջև ունենալով նպատակ դառնալ բանկ ընկերությունը օրեցօր բարելավում է իր սպասարկման որակը, ավելացնում ծառայությունները ինչպես նաև հաճախորդների սպասարկումն առավել հարմարավետ դարձնելու նպատակով ավելացնում մասնաճյուղերի թիվը՝ ոչ միայն Երևանում այլև ՀՀ մարզերում:

Կազմակերպությունը, վարկային կազմակերպության գործունեություն իրականացնելու լիցենզիայի հիման վրա՝ ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների հետ կարող է իրականացնել օրենքով և իրավական այլ ակտերով ունիվերսալ վարկային կազմակերպություններին թույլատրված բոլոր ֆինանսական գործառնությունները և կարող է կնքել քաղաքացիաիրավական ցանկացած գործարք, որն անհրաժեշտ կամ նպատակահարմար է վարկային կազմակերպության գործունեություն և ֆինանսական գործառնություններ իրականացնելու համար:

Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը

Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 7,000,000,000 (յոթ միլիարդ) ՀՀ դրամ, որը կազմված է 1,400,000 (մեկ միլիոն չորս հարյուր հազար) հատ հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերից, յուրաքանչյուրը 5,000 (հինգ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Վաճառվող Բաղայանը և Վիզեն Բաղայանը տիրապետում են Կազմակերպության 100% բաժնետոմսերին, յուրաքանչյուրը 50% և միաժամանակ հանդիսանում են Կազմակերպության խորհրդի անդամ:

Թողարկողի մասնաճյուղերը

Թողարկողն ունի 28 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են Ազդագրի 16-րդ կետում:

Թողարկողի կառուցվածքը

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն չի հանդիսանում ոչ մի ընկերության դուստր կամ կախյալ ընկերություն, ինչպես նաև չունի դուստր կամ կախյալ ընկերություններ: Թողարկողը չի համարվում խմբի անդամ:

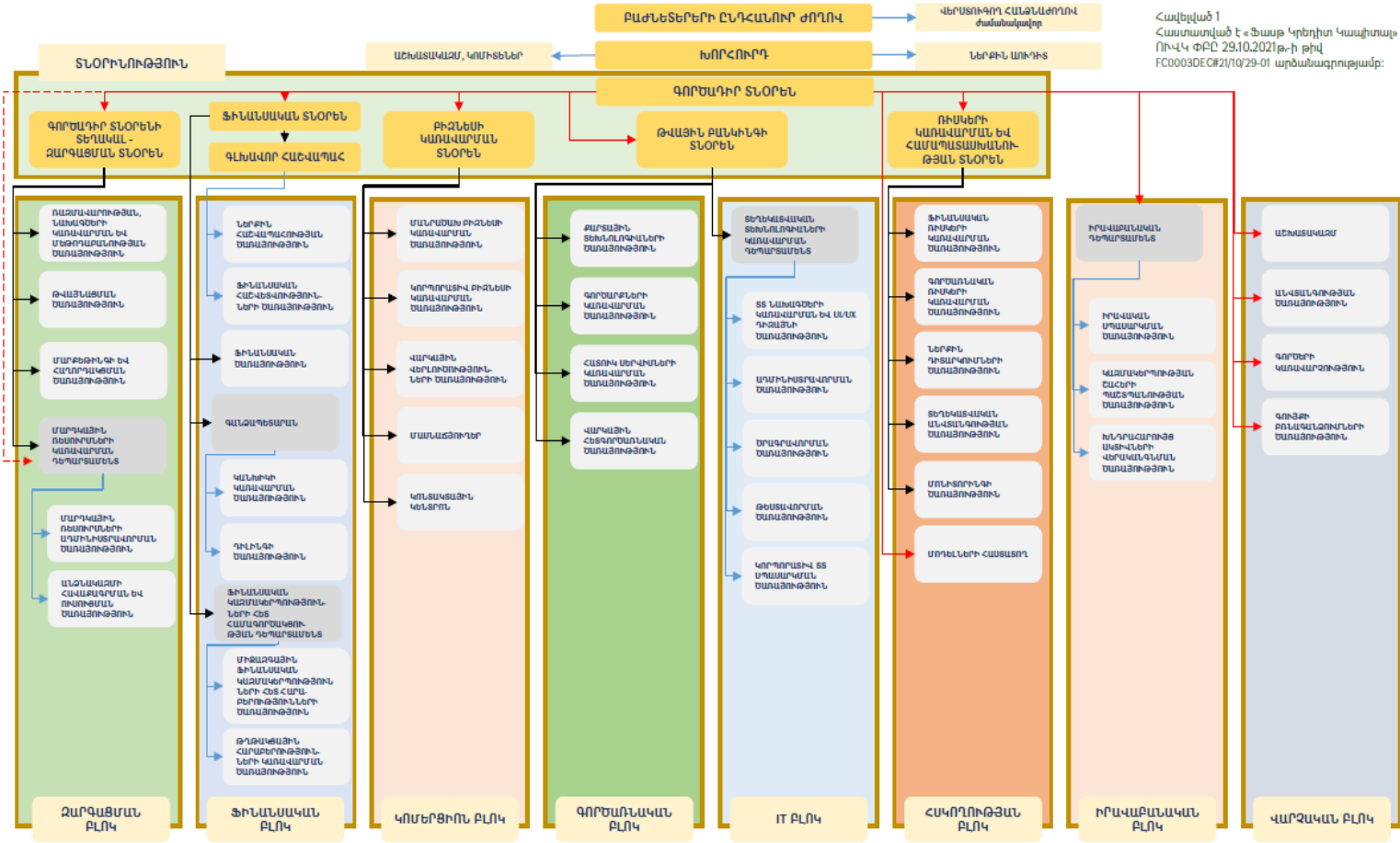
Թողարկողի բիզնեսի նկարագիրը

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը ստեղծվել է 2011թ. սեպտեմբերի 6-ին հիմնադիրների ժողովի որոշմամբ: 2011 թ.-ի հոկտեմբերի 14-ին գրանցվել է «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (Կենտրոնական բանկի կողմից գրանցման համար՝ 37): 2021թ-ի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով կազմակերպության ընդհանուր կապիտալը կազմել է 22.1 մլրդ ՀՀ դրամ: 2021թ-ի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով կազմակերպության ընդհանուր ակտիվները կազմել են 62.1 մլրդ ՀՀ դրամ, ընդհանուր պարտավորությունները՝ 39.9 մլրդ ՀՀ դրամ: Ֆինանսական վիճակի մասին լրացուցիչ տեղեկությունները հասանելի են կազմակերպության ինտերնետային կայքում՝ <https://www.fastcredit.am/հաշվետվություններ> հղումով:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը
Կազմակերպության կառուցվածք
Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Հավելված 1
 Հաստատված է «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ»
 ՈւՎԿ ՓԲԸ 29.10.2021թ-ի թիվ
 FC0003DEC#21/10/29-01 արձանագրությամբ:

1.2 Ակտիվների որակը

1.2.1 Ակտիվների համարժեքությունը

2021թ-ի առաջին անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով կազմակերպության զուտ շահույթը կազմել է 4.8 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունն կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 24.1%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր ակտիվների մեծության հարաբերությունն ընդհանուր կապիտալի մեծությանը) կազմել է 2.80:

1.2.2 Ակտիվների որակը

2021թ-ի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով կազմակերպության համախառն վարկային պորտֆելը կազմել է 52.3 մլրդ ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ թողարկողի վարկային պորտֆելում չաշխատող ակտիվների մասնաբաժինը կազմել է 15.15%:

1.2.3 Ակտիվների իրացվելիությունը

Թողարկողը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

2. Թողարկողին և Թողարկողի պարտավորումներին առնչվող ռիսկեր

Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Գոյություն ունեն Թողարկողին և վերջինիս գործունեության ոլորտին հատուկ մի շարք գործոններ, որոնք կարող են ուղղակի կամ անուղղակի ձևով ազդեցություն ունենալ թողարկված արժեթղթերի ռիսկայնության մակարդակի վրա:

Ներդրողները պետք է որոշում կայացնեն՝ լիովին գիտակցելով ներդրումների բնույթն ու դրանցից բխող հիմնական ռիսկերը՝ ելնելով իրենց փորձից, նպատակներից, ֆինանսական ռեսուրսներից, ռիսկերի նկատմամբ հակվածության աստիճանից և այլ գործոններից:

Ներդրողները պետք է հասկանան նաև, որ Ազդագիրը չի կարող ներկայացնել Թողարկողի գործունեության հետ կապված բոլոր ռիսկերը:

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքների հետ և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները: Թողարկողի գործունեությանն առնչվող ռիսկերը կարող են հանգեցնել պարտատոմսերի գնի նվազմանը:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Ընկերության ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով դժվարություններ կարող են առաջանալ Ընկերության ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելու ժամանակ, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու հետ կապված:

Տոկոսադրույքի ռիսկը, երբ շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, տոկոսային եկամուտների և ի վերջո նաև կապիտալի վրա:

Արդարժության ռիսկը սահմանվում է որպես փոխարժեքի փոփոխության հետևանքով Ընկերության ֆինանսական արդյունքների և կապիտալի վրա ունեցած բացասական ազդեցության ռիսկ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Ընկերության գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Ընկերության կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով: Դա կարտահայտվի Ընկերության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային Ընկերության գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային Ընկերության

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Ընկերության գործառնությունների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Թողարկողը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Բանկի լիցենզիա ստանալու կամ չստանալու ռիսկը: ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի որոշմամբ 04.08.2021թ-ին տրվել է նախնական համաձայնություն «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ՝ վարկային կազմակերպության գործունեության տեսակի փոփոխման միջնորդագրին՝ բանկային գործունեության լիցենզիա ստանալու նախնական հավանությունը համարելով տրված: Տրված նախնական համաձայնությունը ուժի մեջ է տրամադրումից հետո մեկ տարի ժամկետով: Կազմակերպությունը մինչ այդ ժամկետը դիմելու է ՀՀ կենտրոնական բանկ բանկային գործունեության լիցենզիա ստանալու համար: Բանկային գործունեության լիցենզիան չստանալու ռիսկը կառաջացնի միայն հեղինակության ռիսկ, իսկ պարտատոմսերին վերաբերելի էական ռիսկեր չեն առաջանա: Թողարկողին առընչվող այլ ռիսկեր էականորեն չեն առաջանա քանի որ Ընկերությունը կշարունակի իր բնականոն գործունեությունը: Կազմակերպությունը ներկայումս աշխատում է բանկային նորմատիվներով և լիցենզիան չստանալու դեպքում կվերադառնա վարկային կազմակերպությունների համար նախատեսված նորմատիվներով գործունեության, ինչը էական ռիսկեր չի պարունակում:

Գործառնական ռիսկ, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել Թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև Թողարկողի համբավը: Ընկերությունում գործառնական ռիսկը կառավարվում է այդ գործառույթի համար նախատեսված ստորաբաժանման՝ «Անձնակազմի հսկողության» բաժնի կողմից:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Առաջին վճարողի ռիսկ և վճարման ռիսկ: Հաճախ իմաստ ունի տարանջատել այս երկու կատեգորիաները, քանի որ որոշ գործառնությունների գծով գործընկերոջ ռիսկը տարբեր է գործարքի կյանքի ընթացքում: Այն գործարքների դեպքում, երբ կողմերից երկուսն էլ փոխանակում են դրամական հոսքեր, ռիսկն ավելի բարձր է գործարքով նախատեսվող վճարումների իրականացման օրը (երբ Ընկերությունն իրականացնում է վճարումն առանց ստանալու հաստատումը, որ գործընկերոջ հանդիպակաց վճարումը հաշվեգրված է), քան վճարումների օրվան նախորդող ժամանակաշրջանում, երբ Ընկերությունը հնարավորություն ունի զերծ մնալ իր վճարումների կատարումից, եթե ակնհայտ է, որ գործընկերը չի կատարելու իր վճարումը:

Գործընկերոջ ռիսկ, որի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ գործընկերոջ գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Կազմակերպությունը կարող է ունենալ:

Կազմակերպությունը ձգտում է նվազեցնել գործընկերոջ ռիսկը՝

- սահմանափակելով գործընկերների ցանկը կառավարելի քանակով,

- կիրառելով գործընկերների հաստատման հիմնավոր գործընթաց միջև

ցանկացած նոր գործընկերոջ հետ որևէ գործառնության կնքումը,

- սահմանափակելով Կազմակերպության ռիսկը մեկ գործընկերոջ կամ

գործընկերների խմբի նկատմամբ:

Կախված ռիսկի ծագման աղբյուրից՝ միջբանկային գործընկերոջ ռիսկը կարելի է տրոհել ռիսկերի հետևյալ տեսակների.

Մայր գումարի կորստի ռիսկը դրամական այն միջոցների կորստի ռիսկն է, որոնք Ընկերությունը գործընկերոջը տրամադրել է որպես վարկ կամ ստացվելիք փոխանցման դիմաց կանխավճար/փոխանցում և որոնք գործընկերը չի վերադարձրել կամ հետ չի վճարել ժամանակին՝ պայմանագրով սահմանված ամբողջ գումարի չափով (գործընկերոջ դեֆոլտ): Մայր գումարի կորստի ռիսկը հավասար է վճարման/փոխանցման ենթակա դրամական միջոցներին՝ գործարքի գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մեկ փոխանցումով, կամ համապատասխան մնացորդային գումարին, եթե գործարքը նախատեսվում է կատարել մի քանի փոխանցումներով:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Փոխարինման ռիսկը վնասի այն չափն է, որը հավասար է տվյալ գործարքը շուկայում համարժեք գործարքով փոխարինման հետևանքով կրած ծախսերին: Փոխարինման ռիսկն առկա է այն դեպքերում, երբ Ընկերությունն ունի գործընկերոջից որոշակի ժամանակ հետո ստացվելիք դրամական հոսքեր:

Թողարկողի ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի համատարած օգտագործվող ենթակատեգորիա է հանդիսանում թողարկողի ռիսկը, որը սահմանվում է որպես արժեթուղթ թողարկողի դեֆոլտի կամ սնանկության հետևանքով հնարավոր կորստի հավանականություն:

Թողարկվող պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ վարկային Ընկերությունների պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Թողարկողի ֆինանսատնտեսական գործունեության վրա բացասական ազդեցություն ունեցող ռիսկերի հետևանքով պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը կապված գնի անկման և շուկայում իրացվելիության հետ: Թողարկված պարտատոմսերը շրջանառության ժամկետի ընթացքում կարող են բացասական փոփոխությունների ենթարկվել տնտեսական վիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով, ուստի Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ ներդրողը ցանկացած պահի կարող է իրացնել պարտատոմսերը երկրորդային շուկայում իր համար շահավետ գնով:

Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել.

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան ձեռք բերման գինը:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Արտարժույթային ռիսկը: Ներդրողը կարող է կրել նաև փոխարժեքների տատանման հետ կապված կորուստներ ՀՀ դրամի և արտարժույթի փոխանակման ժամանակ: Սույն ռիսկը, հատկապես առնչվելի է այն ներդրողների համար, ովքեր պարտատոմսերի ձեռք բերման և մարման դիմաց ստացվող գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

Տոկոսադրույքի ռիսկը: Շուկայում գործող տոկոսադրույքների փոփոխությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գնի և եկամտաբերության վրա, քանի որ պարտատոմսի գինն ու եկամտաբերությունը գտնվում են միմյանցից հակադարձ կախվածության մեջ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Կազմակերպության գործունեությունը մշտապես գտնվում է Կազմակերպության խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին:

Ընկերությունը ներգրաված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էական ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի որոշմամբ 04.08.2021թ-ին տրվել է նախնական համաձայնություն «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒՎԿ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ՓԲԸ՝ վարկային կազմակերպության գործունեության տեսակի փոփոխման միջնորդագրին՝ բանկային գործունեության լիցենզիա ստանալու նախնական հավանությունը համարելով տրված: Տրված նախնական համաձայնությունը ուժի մեջ է տրամադրում իր հետ մեկ տարի ժամկետով: Կազմակերպությունը մինչ այդ ժամկետը դիմելու է ՀՀ կենտրոնական բանկ լիցենզիա ստանալու համար: Հնարավոր է նաև, որ Կազմակերպությունը լիցենզիա չստանա, որի պարագայում կշարունակի վարկային կազմակերպության գործունեությունը:

Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրվա դրությամբ Թողարկողի գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են:

4. Թողարկողի աուդիտ իրականացնող անձ

Կազմակերպության 2019 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «ԳՐԱՆՏ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ-ն, որը գրանցվել է ՀՀ-ում 1990 թվականին:

«ԳՐԱՆՏ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ (ՀՀ ք. Երևան, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի փող., 9 շենք հեռ.՝ +374 (10) 500 964, Ֆաքս՝ +374 (10) 260 961 ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.grantthornton.am):

Աուդիտորական կազմակերպության տնօրենն է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Կազմակերպության 2020, 2021 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «ՔԵՅ ՓԻ ԷՄ ՋԻ» ՓԲ ընկերությունը:

Աուդիտորական կազմակերպության հասցեն է՝ (ՀՀ, ք.Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ., 26/1 շենք, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +374 (10) 566 762, Ֆաքս՝ +374 (10) 566 762, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am):

Աուդիտորական կազմակերպության տնօրենն է Տիգրան Գասպարյան:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Աուդիտորական կազմակերպությանն ընտրությունն իրականացվում է մրցույթի հայտարարման միջոցով, ինչի արդյունքում էլ նկատելի հանգամանք է վերջինիս փոփոխությունը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: Աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

5. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Թողարկողի կանոնադրությունով սահմանված են Ընկերության կառավարման հետևյալ մարմինները՝

1. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով,
2. Խորհուրդ,
3. Գործադիր մարմին՝ Տնօրինություն,
4. Գործադիր տնօրեն:

Ընկերության Բաժնետերերի ժողովը Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ընկերության Խորհուրդը բաղկացած է 6 անդամից և ընտրվում է Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ Ընկերության կանոնադրությանը համապատասխան: Վարչությունը և Գլխավոր գործադիր տնօրենը կառավարում են Վարկային Ընկերության առօրյա ընթացիկ գործունեությունը:

Ընկերության Խորհուրդը.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Վահե Բադալյան	Խորհրդի նախագահ	33 տարի
2	Վիգեն Բադալյան	Խորհրդի անդամ	33 տարի
3	Հարություն Համբարձումյան	Խորհրդի անդամ	14 տարի

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

4	Վահան Վարդանյան	Խորհրդի անդամ	32 տարի
5	Արմեն Քթոյան	Խորհրդի անդամ	18 տարի
6	Սվետլանա Կարապետյան	Խորհրդի անդամ	12 տարի

Ընկերության Տնօրինությունը.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը
1	Դանիել Ազատյան	Գործադիր տնօրեն, Տնօրինության նախագահ	22 տարի
2	Գարեգին Դարբինյան	Գլխավոր գործադիր տնօրենի տեղակալ-զարգացման տնօրեն, Տնօրինության անդամ	25 տարի
3	Աղասի Վարդանյան	Թվային բանկինգի տնօրեն, Տնօրինության անդամ	19 տարի
4	Սերգեյ Գասպարյան	Բիզնեսի կառավարման տնօրեն, Տնօրինության անդամ	13 տարի
5	Լիլիա Մովսիսյան	Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ	24 տարի

Ընկերության վերստուգողն է Լուսինե Հարոյանը:

Ընկերության աշխատակիցների թիվը 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 636 է:

Ընկերության բաժնետերերն են.

1. Վահե Բադալյան (մասնակցության չափը կանոնադրական կապիտալում՝ 50%)
2. Վիգեն Բադալյան (մասնակցության չափը կանոնադրական կապիտալում՝ 50%)

6. Թողարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի և ոչ փոխարկելի:

Թողարկող պարտատոմսերի դիմաց տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնային միջոցով:

ԱՄՆ դոլարով թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում, շրջանառվում և մարվում են ԱՄՆ դոլարով, իսկ ՀՀ դրամով թողարկվող պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով: ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների իրականացվելու են ԱՄՆ դոլարով:

Դոլարային պարտատոմսերի թողարկման դեպքում թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է առավելագույնը 10 000 000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար, իսկ դրամային պարտատոմսերի դեպքում՝ առավելագույնը 1 000 000 000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը որոշվելու է Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

Մեկ դոլարային պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, իսկ մեկ դրամային պարտատոմսինը՝ 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկողի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման նպատակը միջոցների ներգրավումն է, որոնք ուղղվելու են ՓՄՁ վարկավորմանը և գործող պարտավորությունների վերաֆինանսավորմանը:

7. Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

(հազ. դրամ)

ԱՄՓՈՓ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և ներդրումային ընկերությունների համար

Ցուցանիշի անվանումը	2021 (աուդիտ անցած)	2020 (աուդիտ անցած)	2019 (աուդիտ անցած)
Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,800,155	4,530,226	1,183,651
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	19,914,126	15,424,703	9,745,460
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	24.10%	29.37%	12.15%
Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,800,155	4,530,226	1,183,651
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	59,235,791	49,494,089	37,312,565
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	8.10%	9.15%	3.17%
Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	4,800,155	4,530,226	1,183,651
Գործառնական եկամուտ	11,542,753	8,803,244	5,792,649
Չուտ շահույթի մարժա (NPM), %	41.59%	51.46%	20.43%
Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն	11,542,753	8,803,244	5,792,649
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	59,235,791	49,494,089	37,312,565
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	19.49%	17.79%	15.52%
Չուտ տոկոսային եկամուտ	59,235,791	49,494,089	37,312,565
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	19,914,126	15,424,703	9,745,460
Չուտ տոկոսային մարժա (NIM)	297.46%	320.88%	382.87%

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Տոկոսային եկամուտ	10,331,948	8,308,432	5,441,194
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	55,282,568	46,123,566	34,399,666
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	18.69%	18.01%	15.82%
Տոկոսային ծախսեր	13,270,027	10,912,499	7,849,763
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	55,282,568	46,123,566	34,399,666
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	24.00%	23.66%	22.82%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	2,938,079	2,604,067	2,408,569
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	36,691,696	36,356,237	28,117,276
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	8.01%	7.16%	8.57%
Տոկոսային եկամուտ	4,800,155	4,530,226	1,183,651
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	1,400	1,400	1,400
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	3,428.68	3,235.88	845.47
Սպրեդ	16.00%	16.50%	14.25%

Ամփոփ Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 1-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

8. Ռիսկային գործոններ

Արժեթղթերում՝ ներառյալ պարտատոմսերում, ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, այդ իսկ պատճառով, ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել, որ Ազդագրում ներկայացված ռիսկերից բացի կարող է նաև առաջանալ այլ անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ ռիսկ, և ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով ու ակնկալիքներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Ընկերության վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով Թողարկողի կողմից ստանձնած պարտավորությունների չկատարմանը կամ շուկայում պարտատոմսերի իրացվելիության և, հետևաբար, գնի անկմանը:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներին հայտնում ենք, որ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ ՉԻ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՎՈՒՄ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄԸ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՂ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

Բանկի լիցենզիա ստանալու պարագայում Կազմակերպության պարտատոմսերը համարվելու են Բանկի կողմից թողարկված, ինչը նշանակում է, որ դրանք կերաշխավորվեն Ավանդները հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից:

Ավանդների հատուցման իրավահարաբերությունները կարգավորվում են մասնավորապես «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքով և հարկ ենք համարում նշել, որ բանկային ավանդների հատուցումը վերաբերվում է միայն ֆիզիկական անձանց: Նշված օրենքի 3-րդ, 5-ից մինչև 10-րդ հոդվածներով սահմանվում են երաշխավորված դրամական միջոցների չափը, կարգն ու պայմանները:

Երաշխավորված դրամական միջոցների չափը դրամային բանկային ավանդի դեպքում տասնվեց միլիոն հայկական դրամ է իսկ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

արտարժութային բանկային ավանդի դեպքում՝ յոթ միլիոն հայկական դրամ: Եթե ավանդատուն բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և դրամային բանկային ավանդի գումարը յոթ միլիոն հայկական դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասնվեց միլիոն հայկական դրամով իսկ եթե ավանդատուն բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով: Ինչ վերաբերում է երաշխավորված ավանդների հաշվարկման կարգին և պայմաններին, ապա երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկվում են դրամային ավանդները, իսկ երկրորդ հերթին՝ արտարժութային ավանդները: Եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի առանձին բանկային ավանդ և միևնույն ժամանակ նույն բանկում ներդրված համատեղ բանկային ավանդի սեփականատեր է, ապա երաշխավորվում է նրա առանձին բանկային ավանդի և համատեղ բանկային ավանդում իր մասնաբաժնի հանրագումարը՝ նշված օրենքով սահմանված կարգով և չափով: Բանկային ավանդի հատուցումը կատարվում է միայն հայկական դրամով: Արտարժութային բանկային ավանդի դրամական համարժեքությունը որոշվում է հատուցման դեպքը տեղի ունենալու օրվա դրությամբ Կենտրոնական բանկի հրապարակած՝ արժութային շուկաներում ձևավորված միջին փոխարժեքով: Ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ և ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժութային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ:

Թողարկողի կողմից առավել էական դիսկեր են դիտարկվում.

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը՝ պարտատոմսերի շուկայի ծավալի և ցածր զարգացվածության պայմաններում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված ռիսկերի և ռազմաքաղաքական առաջացումն է: Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում՝ պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը և ներդրողը ստիպված լինի իրացնել պարտատոմսերը ձեռք բերման գնից ավելի ցածր գնով:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկը՝ ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները մյուս կողմի նկատմամբ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս (ապահովված պարտատոմսերի դեպքում ավելի քիչ) իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում թողարկողի հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացնելու կամ պարտատոմսերը իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

Արտարժույթային ռիսկը՝ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Ներդրողի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա:

Քանի որ Ընկերությունը նախատեսում է թողարկել ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր, հետևաբար ներդրումները և ներդրումների մարումներն իրականացվելու են ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով: Ուստի, այս իմաստով արտարժույթային ռիսկն առկա է այն ներդրողների մոտ, ովքեր իրենց դրամական միջոցները նշված պարտատոմսերում ներդրումներ կատարելու նպատակով ստիպված կլինեն փոխարկել այլ արժույթներից ՀՀ դրամի կամ ԱՄՆ դոլարի: Արտարժույթի ռիսկը առաջանում է ազգային դրամի փոխարժեքի տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ունենալ ներդրողի պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված եկամուտը գնահատում է ազգային արժույթով (օրինակ՝ ներդրում կատարելու համար ներդրողը ազգային արժույթը՝ ՀՀ դրամը փոխարկել է ԱՄՆ դոլարի և պարտատոմսի մարումից հետո ստացված ԱՄՆ դոլարը փոխարկել է ՀՀ դրամի): Մասնավորապես, ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման դեպքում, պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները(ներառյալ տոկոսները) փոխարկելու դեպքում, ՀՀ դրամով հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից ավելի քիչ լինել:

Տոկոսադրույքի ռիսկը՝ տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով պարտատոմսերում ներդրողների կորուստներ կրելու վտանգն է, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, այն կարող է ազդել ինչպես պարտատոմսի գնի, եկամտաբերության, այնպես էլ դրանց գրավչության և իրացվելիության վրա:

Պարտատոմսերի գները գտնվում են հակադարձ կախվածության մեջ տոկոսադրույքների մակարդակից, այսինքն՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը՝ որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ փոփոխությունները կարող են ազդել նաև պարտատոմսերի գրավչության և արդյունքում՝ իրացվելիության վրա:

9. Հիմնական տեղեկատվություն

Ընկերության արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են վարկային պորտֆելի աճի ֆինանսավորմանը, մասնավորապես՝ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը, իսկ առանձին դեպքերում նաև գործող պարտավորությունների վերաֆինանսավորմանը:

10. Առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) արժեթղթերի հետ կապված տեղեկատվություն

10.1 Արժեթղթի տեսակը և դասը

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր: Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վարկային կազմակերպությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի պահանջները, Թողարկողը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է պարտատոմսերի հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու վերաբերյալ առարկություն չունենալու մասին գրություն, որը վավեր է մինչև 2023թ-ի մարտ ամիսը

10.2 Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Վեճերի և դատական գործընթացների առկայության դեպքերում վերջիններս կարգավորվելու են ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

10.3 Արժեթղթերի ձևը

Թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրը կվարի «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ն (ՀՀ, ք.Երևան, Վ. Սարգսյան 26/1 հեռ.՝ +374 60 61 55 55, այսուհետ նաև՝ **Դեպոզիտարիա**) ըստ Դեպոզիտարիայի համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

10.4 Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Մեկ դոլարային պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 ԱՄՆ դոլար, իսկ մեկ դրամային պարտատոմսինը՝ 100 000 ՀՀ դրամ: Թողարկվող և տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը կհաշվարկվի Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

10.5 Թողարկման արժույթը

Թողարկման արժույթը դրամային պարտատոմսերի դեպքում ՀՀ դրամն է, իսկ դոլարային պարտատոմսերի դեպքում՝ ԱՄՆ դոլարը:

10.6 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվությունը հետևյալն է.

Համաձայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 70-րդ հոդվածի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում նրան պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

1. առաջին հերթին բավարարվում են լուծարվող իրավաբանական անձի գույքի գրավով ապահովված պարտավորությունների մասով պարտատերերի պահանջները,
2. երկրորդ հերթին բավարարվում են այն քաղաքացիների պահանջները, որոնց առջև լուծարվող իրավաբանական անձը պատասխանատվություն է կրում նրանց կյանքի կամ առողջությունը վնաս պատճառելու համար համապատասխան պարբերական վճարումների կապիտալացման միջոցով,
3. երրորդ հերթին վճարվում է աշխատանքային պայմանագրով աշխատող անձանց արձակման նպաստների, աշխատավարձի և հեղինակային պայմանագրերով վարձատրությունը,
4. չորրորդ հերթին մարվում է պետական բյուջե կատարվող պարտադիր վճարների պարտքը,
5. հինգերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում մնացած պարտատերերի հետ՝ բացառությամբ ստորադաս փոխառություններով պարտատերերի,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

6. վեցերորդ հերթին հաշվարկներ են կատարվում ստորադաս փոխաառություններով պարտատերերի հետ:

Յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են հինգերորդ հերթին: Ընդ որում, Թողարկողի հետ փոխկապակցված անձանցից ներգրավված վարկերը և/կամ փոխառությունները ստորադաս են սույն Ազդագրի շրջանակներում թողարկված պարտատոմսերի նկատմամբ, և դրանց գծով պարտատերերի պահանջները ենթակա են բավարարման պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջներն ամբողջությամբ բավարարելուց հետո:

10.7 Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերից բխող իրավունքներն են՝

1. Ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին համաձայն Թողարկողի, Դեպոզիտարիայի և Հաշվի օպերատորի միջև կնքվելիք Արժեթղթերի գծով եռակողմ պայմանագրի (այսուհետ նաև՝ **Եռակողմ Պայմանագիր**), ինչպես նաև ներդրողի և իր արժեթղթերի պահառուի միջև կնքված համապատասխան պայմանագրի,
2. Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

- իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենսդրությամբ թույլատրվող գործողություններ,
3. Գրավադրել պարտատոմսերը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
 4. Իր ցանկությամբ Վարկային կազմակերպությունների դեպքում օտարել պարտատոմսերը բացառապես Հայաստանի ֆոնդային բորսա ԲԲԸ-ում (այսուհետ նաև՝ **Բորսա**) (ֆոնդային բորսայում առևտրի թույլտվություն ստացած և/կամ ցուցակված լինելու դեպքում) «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ **Օրենք**) սահմանված կարգով: Ընդ որում, ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ Օրենքով արգելվում է կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր,
 5. Օրենսդրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

10.8 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ԱՄՆ դոլարով:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Թողարկողի Խորհրդի կողմից:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա վերջի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Թողարկողը պարտավոր է, համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, մինչև պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրը մինչև ժամը 12:00 Հաշվի օպերատորի Դեպոզիտարիայում վարվող դրամական հաշվի վրա ապահովել հերթական արժեկտրոնների վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը:

Արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 0.1 ՀՀ դրամ և 0.01 ԱՄՆ դոլար ճշտությամբ (ընդ որում, կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր (հարյուրավոր) թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական (հարյուրերորդական) միավորը հավասար է 0-ից 4-ի և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական (հարյուրերորդական) միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Թողարկողը արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Արժեթղթերի գծով եկամուտների փոխանցման եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին մեկ շաբաթվա ընթացքում : Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, Դեպոզիտարիան՝ արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

Արժեկտրոնի գումարի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հետևյալ բանաձևը՝

$$ԱԳ=(FV \times C)/ k,$$

որտեղ՝

ԱԳ-ն արժեկտրոնի գումարն է,

FV-մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C-տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k-ն մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է (արժեկտրոնների եռամսյակային

վճարման դեպքում k=4)

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times C / k \times DCS / DCC$$

AI-կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV-մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C-տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝
արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը,

(արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում $k=4$),

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը համարվում է
Actual/Actual-ը, ընդ որում՝

DCS-գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի
մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի
կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան
պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],

DCC- արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան
պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],

D1M1Y1- գործարքի կատարման օրվա նախորդող արժեկտրոնի
մարման/ արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2- գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3- գործարքի կատարման օրվա հաջորդող արժեկտրոնի
մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

10.9 Արժեթղթերի մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա է որոշման
Թողարկողի կողմից:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման օրը մինչույն օրն է:

Մեկ դոլարային պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, իսկ մեկ դրամային պարտատոմսինը՝ 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ: Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվա նախորդող օրը: Պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Թողարկողը պարտավոր է, համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, մինչև մարման գումարների վճարման օրվա ժամը 12:00 Հաշվի օպերատորի Դեպոզիտարիայում վարվող դրամական հաշվի վրա ապահովել վճարման համար անհրաժեշտ ամբողջ գումարը:

Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը /մինչև աշատանքային օրվա վերջը: Եթե մարման օրը ոչ աշատանքային օր է, ապա մարման գումարները վճարվում են մարման օրվան հաջորդող աշատանքային օրը:

Թողարկողը մարման գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ համաձայն Արժեթղթերի գծով եռակողմ պայմանագրի: Դրամական միջոցների այն մասը, որը հնարավոր չի լինի փոխանցել արժեթղթերի սեփականատիրոջը և/կամ անվանատիրոջը Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում պարտատոմսի սեփականատերերի ռեեստրի փակման օրվա դրությամբ ռեեստրում նշված բանկային հաշիվների բացակայության կամ դրանց ճշտման անհնարինության պատճառով՝ Հաշվի օպերատորի կողմից կվերադարձվի Թողարկողի համապատասխան բանկային հաշվին: Այնուհետև Թողարկողը կգործադրի իրենից կախված բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողին հայտնաբերելու ու նրան վճարման ենթակա գումարը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

փոխանցելու ուղղությամբ: Ներդրողին հայտնաբերելու անհնարինության դեպքում Թողարկողը վճարման ենթակա գումարը վճարելու է նոտարի կամ դատարանի (ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում) դեպոզիտ համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն եռակողմ Պայմանագրի, Դեպոզիտարիան՝ արժեկտրոնի գումարների վճարման հիմքով, մինչև արժեկտրոնների վճարման օրվա 14:00 ՀՀ ԿԲ է ներկայացնում տեղեկատվություն պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման փաստի մասին:

ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով:

Պարտատոմսերի մասնակի մարումներ կամ վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում: Կազմակերպությունը պարտատոմսերի հետգնում չի նախատեսում իրականացնել:

10.10 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Արժեթղթերի եկամտաբերությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

10.11 Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Թողարկողի Խորհրդի 25.05.2022 թվականի FC0003DEC#25/05/25-01-01 որոշմամբ: Որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Թողարկողի առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացնել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատված են համարվում համաձայն Թողարկողի Խորհրդի որոշման (որոշումների):

10.12 Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված, Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումից, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից, ինչպես նաև Արժեթղթերի շուկայի մասին օրենքի, Կանոնակարգ 14-ի և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսա պարտատոմսերը Բորսայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար համար, և համաձայն գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու դեպքում վերջիններիս շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն Բորսայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը Բորսայում (առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ լինելու ցուցակված դեպքում) Օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (Բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր, բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները (ՀՀ ԿԲ և ֆինանսական. շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներ, թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքներ):

10.13 Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգը և նկարագիրը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Կարևոր ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների փոփոխության արդյունքում առաջացած լրացուցիչ ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

ՀՀ-ում շահութահարկ վճարող են համարվում վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպությունները, (բացառությամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության՝ ի դեմս պետական մարմինների, Հայաստանի Հանրապետության համայնքների՝ ի դեմս համայնքային կառավարչական հիմնարկների, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի, Հայաստանի Հանրապետությունում հավատարմագրված դիվանագիտական ներկայացուցչությունների և հյուպատոսական հիմնարկների, դրանց հավասարեցված միջազգային կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետության

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա ստեղծված հատուցման հիմնադրամի) և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները, «Հարկային օրենսգրքով» (այսուհետ՝ **Հարկային օրենսգիրք**) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ **Ռեզիդենտ կազմակերպություն**) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

• **Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը**

Ռեզիդենտների համար հարկման օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացման ենթակա համախառն եկամուտը, իսկ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված, կանոնները գրանցած ներդրումային ֆոնդերի (բացառությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի և երաշխիքային ֆոնդերի), ինչպես նաև «Ակտիվների արժեթղթավորման և ակտիվներով ապահովված արժեթղթերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի հիման վրա ստեղծված արժեթղթավորման հիմնադրամի համար՝ զուտ ակտիվների հանրագումարը.: Հարկման բազան հարկվող շահույթն է, որը հարկ վճարողի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափ կիրառելով:

• **Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը**

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող համախառն եկամուտը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի ռեզիդենտ կազմակերպությունից կամ մշտական հաստատությունից կամ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի ֆիզիկական անձից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատիրոջից, նոտարից) ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված մշտական հաստատություն չունեցող ոչ ռեզիդենտ կազմակերպության կողմից իր ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացվող եկամուտները, մասնավորապես՝ շահաբաժին, տոկոս, ռոյալթի, վարձակալական վճար, ակտիվների արժեքի հավելած:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներից հարկերի հաշվարկան և վճարման պարտավորությունը կրում է հարկային գործակալը: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի հայաստանյան աղբյուրներից ստացած պասիվ եկամտներից Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը հաշվարկում և վճարում են ՀՀ պետական բյուջե 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

2020թ.-ի մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից: Վերոնշյալ դրույթները տարածվում են այն արժեթղթերի (արժեթղթերի դասերի) վրա, որոնք ՀՀ գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել (առևտրին թույատրվել) են մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 126-րդ հոդվածի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից տոկոսի կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտների, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Եկամուտների մասով ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտներից եկամտային հարկի հաշվարկման կարգը և նկարագիրը

ՀՀ-ում եկամտային հարկ վճարող են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում, Հարկային օրենսգրքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից միջև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է «ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես «տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում, եթե Հայաստանի Հանրապետությունում է գտնվում նրա տունը կամ այլ բնակարանը, ընտանիքը, մասնագիտական կամ այլ գործունեության հիմնական վայրը:

- **Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում**

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող համախառն եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը հաշվարկում և ՀՀ պետական բյուջե է փոխանցում է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկ տոկոսագումարների յուրաքանչյուր վճարման ժամանակ (դրամարկղային մեթոդ) 2020թ.-ի մարտի 1-ից ուժի մեջ մտած «Հարկային օրենսգրքի» փոփոխությունների արդյունքում ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ազատվում են Բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից ստացված եկամուտներից եկամտային հարկ վճարելու պարտավորությունից (բացառությամբ բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց):

- **Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում**

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում հարկային գործակալ հանդիսացող եկամուտ վճարողը: 2020թ.-ի մարտի 1-ից ուժի մեջ մտած «Հարկային օրենսգրքի» փոփոխությունների արդյունքում ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք ազատվում են Բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից ստացված եկամուտներից եկամտային հարկ վճարելու պարտավորությունից (բացառությամբ բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց):

11. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար

Առաջարկի ընդհանուր ծավալը

Դուլարային պարտատոմսերի թողարկման դեպքում թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմում է առավելագույնը 10 000 000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար, իսկ դրամային պարտատոմսերի դեպքում՝ առավելագույնը 1 000 000 000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը (աճուրդի իրականացման եղանակը), ինչպես նաև տեղաբաշխումն սկսելու օրը ենթակա են որոշման Թողարկողի Տնօրենների հստակության կողմից:

Տեղաբաշխման եղանակն է հանդիսանալու Բորսայի տեղաբաշխման համակարգը:

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվում է համաձայն «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ի (նոր խմբագրությունը հաստատված է 2020 թվականի հոկտեմբերի 30-ին, ՀՖԲ-01/075Լ որոշմամբ):

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը ենթակա է որոշման Թողարկողի կողմից:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ազդագրի լրացում, որը կապված է Ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է Տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 10 (տասը) աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո:

Եթե առկա են հետ վերադարձման ենթակա դրամական միջոցներ, ապա դրանք վերադարձվում են Տեղաբաշխողի կողմից հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակամիջոցի համար: ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ Օրենքի համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով: Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Տեղաբաշխողը պարտավոր է կայացնել

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Վերջնական պայմաններին վերաբերվող տեղեկությունները

1) Թողարկման վերջնական պայմանների հրապարակում

Կազմակերպությունը ծրագրային ազդագրի գրանցումից հետո արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանների հրապարակումը նախատեսում է կատարել կազմակերպության պաշտոնական ինտերային հասցեում՝ <https://www.fastcredit.am/>, յուրաքանչյուր տեղաբաշխումից առնվազն 5 աշխատանքային օր առաջ:

2) Առաջարկի ծրագրի ընդհանուր նկարագիրը

Առաջարկի ծրագրի ընդհանուր նկարագիրը մանրամասն ներկայացված է Ազդագրի 10-րդ և 11-րդ կետերում:

Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով պարտատոմսերի տեղաբաշխման դեպքում ներդրողները պետք է առաջնորդվեն ՀՀ Ֆոնդային Բորսայի Կորպորատիվ Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով, որը հասանելի է ստորև բերված հղմամբ: Նշված կանոններով սահմանված կարգով Տեղաբաշխմանը ուղղակիորեն որպես գնորդ կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, հետևաբար ներդրողը պարտատոմս ձեռք բերելու համար պետք է օգտվի Բորսայի անդամների ծառայություններից:

https://www.cba.am/AM/laregulations/AMX%20Rules/amx_rule_corp_allocation_25.01.2019.pdf

Գնորդները պարտատոմսերը ձեռք բերելու նպատակով գնման մրցակցային հայտեր են ներկայացնում տեղաբաշխման համակարգ՝ տեղաբաշխման օրվա ժամը 11:00-ից մինչև 13:30-ը:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Գնորդները իրավունք ունեն հետ կանչել կամ փոփոխել իրենց կողմից ներկայացված հայտերը և նոր հայտեր մուտքագրել մինչև 13:30-ը: Տեղաբաշխողի կողմից աճուրդի անցկացումը, որի ընթացքում տեղի է ունենում արժեթղթերի առքուվաճառքի գործարքների կնքման գործընթացը, տևում է մինչև տեղաբաշխման օրվա ժամը 15:00-ն:

Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Մինևույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

Կազմակերպության պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների սահմաններում, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակումն իր պաշտոնական կայքում:

Թողարկողն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացնելով առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:

Տեղաբաշխողի հետ կապի միջոցներն են՝ հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք, «Դայմենշն» ՓԲԸ, Գլխավոր

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
Կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

տնօրեն՝ Միքայել Մարգարյան, էլեկտրոնային փոստ՝ info@dimension.am,
հեռ. +374 (10) 54 56 70, CBANet հասցե՝ DimensionIC/CBANet@CBANet:

Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում Թողարկողի կողմից:

Մասնակի բավարարման, միաժամանակ ներկայացված հայտերի բավարարման դեպքերը կարգավորվում են Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով:

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու դեպքում մասնակի բավարարման դեպք ի հայտ գալու ժամանակ գումարների վերադարձն իրականացվում է համաձայն Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների:

Նվազագույն և առավելագույն գումարները, որոնք կարող են նշվել ձեռքբերման (բաժանորդագրության) հայտերում:

Թողարկման ընթացքում կարող են լինել Պարտատոմսերի ձեռքբերման քանակական և գումարային սահմանափակումներ, եթե նման որոշում կայացվի Թողարկողի կողմից:

Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով արժեթղթեր ձեռք բերելու համար պետք է նախապես իրականացնել դրամական միջոցների դեպոնացում՝ համաձայն Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոնների: Այն իրենից ենթադրում է պարտատոմս ձեռք բերելու ցանկություն ունեցող անձի գումարային միջոցների մուտքագրումը Բորսայի տեղաբաշխման համակարգ (դեպոնացում) ցանկացած Բորսայի անդամի միջոցով: Բորսայի անդամների ցանկը կարող եք տեսնել հետևյալ հղումով՝ https://amx.am/am/market_members_and_participants:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Գումարի մուտքագրման եղանակի (կանխիկ/փոխանցումով) և ընթացակարգերի վերաբերյալ հարցերով կարող եք դիմել Ձեր նախընտրած Բորսայի անդամին:

Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևի և ժամկետները

Տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում: Հրապարակային տեղաբաշխումն սկսելու պահից յուրաքանչյուր 30-րդ օրվա ավարտից հետո ոչ ուշ, քան 15-րդ օրը, ինչպես նաև տեղաբաշխման ավարտից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, Թողարկողը պարտավոր է ԿԲ ներկայացնել հաշվետվություն՝ տեղաբաշխման ընթացքի և արդյունքների մասին՝ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ձևով և կարգով:

Նախապատվության իրավունքի իրականացման կարգը

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու ժամանակ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի բավարարման հերթականությունը կախված է տեղաբաշխման համար ընտրված աճուրդի եղանակից և ձևից և կարգավորվում է Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով:

Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

Տեղաբաշխման պլանը

Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողների, միջազգային զարգացման կազմակերպությունների, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերի:

Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու ժամանակ ներդրողներն իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկացվում են Կորպորատիվ արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով սահմանված ձևով և կարգով:

Առաջարկի գինը

Արժեթղթերի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f- արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքի դիմաց,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն:

Ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ հաշվի օպերատորի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական արժեթղթերի հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

Հետևյալ հղումով ներդրողը կարող է տեսնել այն պահառուների անվանումները և գտնվելու վայրերը, որտեղ կարելի է արժեթղթերի հաշիվ բացել՝ <https://cda.am/am/77/membership/78/depository-system-account-operators>:

Տեղաբաշխումը

Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը

Մասնակի երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ (գրանցված ԿԲ-ի կողմից, գրանցման համար 14, լիցենզիա 0014, գրանցման հասցե՝ ՀՀ, գ. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք):

Համաձայն կնքված պայմանագրի՝ «Դայմենշն» ՓԲԸ-ն պարտավորվել է լավագույն ջանքերի գործադրմամբ, թողարկման ծավալի (տրանշի) 10%-ի չափով մասնակի երաշխավորված եղանակով տեղաբաշխել Թողարկողի կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային պարտատոմսերը: Յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխում սկսվելու է առանց տեղաբաշխողի կողմից մասնակի երաշխավորված 10%-ի: Տեղաբաշխողը գնելու է յուրաքանչյուր տրանշի թողարկվող պարտատոմսերի 10%-ը մինչև տեղաբաշխման սկիզբը:

Տեղաբաշխման առանձին տրանշերի համար «Դայմենշն» ՓԲԸ-ն կարող է ներգրավել համատեղաբաշխող(ներ) կամ տեղաբաշխմանն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

աջակցող անձ(իք): Նման դեպքում վերջիններիս մասին տեղեկատվությունը կներկայացվի 10 (տասը) աշխատանքային օրում Թողարկողի էլեկտրոնային կայքում: Թողարկողը այդ մասին կտեղեկացնի ԿԲ կողմից ազդագրի լրացումը գրանցելուց հետո:

Տեղաբաշխման պայմանները

Համաձայն «Դայմենշն» ՓԲԸ-ի հետ կնքած «Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագրի՝ Թողարկողը պարտավորվել է Տեղաբաշխողին վճարել ծառայության վճար, որը կազմում է տեղաբաշխված պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական արժեքի 0.7%-ի (գրո ամբողջ յոթ տասնորդական տոկոս) չափով հաջողության վճար: **Վճարումներ ընդունող բանկերը և պահառուները**

Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով տեղաբաշխելու ժամանակ ներդրողը պարտատոմսերի ձեռքբերումը իրականացնելու է իր ներդրումային ծառայություն մատուցող անձի միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի ներդրումային ծառայություն մատուցող անձի հետ:

Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրավար՝ վերջինիս համակարգում գործող որևէ Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ:

Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (այսուհետ նաև **Դեպոզիտարիայի ենթապահառու**)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ +374 60 615 555, +374 10 543 321):

Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշիվ:

12. Թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Թողարկողը պարտադիր դիմելու է Բորսային տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար: Ընդ որում պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու դիմումը կարող է չբավարարվել Բորսայի կողմից:

Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ և պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի հիման վրա դրանց դիմաց կատարված վճարումները կվերադարձվեն 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Տեղաբաշխման արդյունքում առևտրի թույլտվություն ստանալու համար Բորսայի կողմից սահմանված նվազագույն անհրաժեշտ ծավալը չբավարարելու դեպքում՝ տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ իր հետագա գործընթացներով: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, մինչև փաստացի վճարման օրը կուտակված արժեկտրոնային եկամուտները ևս ենթակա են վերադարձման գնորդներին:

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Բորսայի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերը առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու դեպքում Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքումից հետո ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

13. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

Բացի սույն Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից (2019, 2020, 2021 թվականների համար), որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են հավելված 3-ում:

Թողարկողի վարկանիշը

Թողարկողի վարկանշող կազմակերպությունների կողմից չի վարկանշվել:

ԲԱԺԻՆ 3.ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

14. Անկախ աուդիտորները

Կազմակերպության 2019 թվականի անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «ԳՐԱՆՏ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ-ն, որը գրանցվել է ՀՀ-ում 1990 թվականին:

«ԳՐԱՆՏ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ (ՀՀ ք. Երևան, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի փող., 9 շենք հեռ.՝ +374 (10) 500 964, Ֆաքս՝ +374 (10) 260 961 ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.grantthornton.am):

Աուդիտորական կազմակերպության տնօրենն է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Կազմակերպության 2020, 2021 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացրել է «ՔԵՅ ՓԻ ԷՄ ՋԻ» ՓԲ ընկերությունը:

Աուդիտորական կազմակերպության հասցեն է՝ (ՀՀ, ք.Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ., 26/1 շենք, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +374 (10) 566 762, Ֆաքս՝ +374 (10) 566 762, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am):

Աուդիտորական կազմակերպության տնօրենն է Տիգրան Գասպարյան:

Աուդիտորական կազմակերպությանն ընտրությունն իրականացվում է մրցույթի հայտարարման միջոցով, ինչի արդյունքում էլ նկատելի հանգամանք է վերջինիս փոփոխությունը:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ ֆինանսական հաշվետվությունների էական անճշտություններից զերծ լինելու և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանելու մասին: Աուդիտորական կազմակերպության եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում:

15. Ռիսկային գործոններ

Ցանկացած տնտեսավարող սուբյեկտի պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ռիսկային գործոններից յուրաքանչյուրը կարող է նշանակալից կամ էական բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործառնությունների, ֆինանսական իրավիճակի կամ արդյունքների վրա: Ելնելով նշվածից՝ Թողարկողը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու որոշում կայացնելու համար: Մասնավորապես կարելի է առանձնացնել հետևյալ հիմնական ռիսկերը.

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել Ընկերության գործունեության վրա: Բոլոր տեսակի իրադարձությունները, որոնք կհանգեցնեն Ընկերության վարկառուների կողմից պայմանագրային պարտավորությունների չկատարմանը, հաճախորդների կողմից Ընկերության հուսալիության հանդեպ կասկածանքի կամ բացասական վերաբերմունքի, կարող են էապես ազդել Ընկերության գործունեության վրա: Դա կարտահայտվի Ընկերության կողմից լրացուցիչ ծախսերի կատարմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարությամբ: Ընկերությունում ռիսկերի արդյունավետ կառավարման և նվազեցման նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տնտեսության վիճակի հնարավոր բացասական փոփոխությունների ազդեցության տարբեր սցենարային իրավիճակների վերլուծություններ: Նման վերլուծությունները և սցենարները քննարկվում են Ռազմավարական պլանավորման և բյուջետավորման վարչության կողմից անընդհատ: Նման հաճախականությունը հնարավորություն է տալիս արագ արձագանքել շուկայում սպասվող կամ տեղի ունեցող փոփոխություններին և մշակել գործունեության պլան փոփոխված իրավիճակին համապատասխան:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Վարկային Ընկերության

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Վարկային Ընկերության գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և վարկային Ընկերությունների ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Ընկերության գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Ընկերությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ -ում վարկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է, շուկայում գործում են նաև արտերկրի վարկային Ընկերությունների դուստր կառույցները, որոնք ունեն հզոր ֆինանսական կարողություններ և անկայուն իրավիճակներում ֆինանսական ներարկումներ ստանալու մեծ հնարավորություններ, առաջավոր և փորձարկված տեխնոլոգիաներ, որի շնորհիվ նրանք ունեն պոտենցիալ առավելություններ ստանալու հավակնություն: Ընկերությունը, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է վարկավորման ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող սպասարկումների որակը և մատչելիությունը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Ընկերության վնասներ կրելու հավանականությունը: Բարձրորակ մասնագետների առկայությունը Ընկերության աշխատակազմում շատ կարևոր է մրցունակ լինելու և պլանավորված աշխատանքների արդյունավետ իրականացման համար: Նման մասնագետների նկատմամբ մեծ պահանջարկի պատճառով՝ առաջանում է նաև կադրերի հոսունության ռիսկ, որի ազդեցությունը չեզոքացնելու նպատակով՝ Ընկերության

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

ղեկավարությունը նպատակային և հետևողական միջոցառումներ է իրականացնում աշխատողների որակավորման բարձրացման, նյութական խրախուսման և սոցիալական ապահովման խնդիրների բարելավման ուղղությամբ: Ձևավորված պրակտիկայի համաձայն տարին մեկ անգամ նախատեսվու է իրականացնել աշխատավարձերի վերանայում: Խորհրդի կողմից հաստատվել է Աշխատակիցների վարձատրության հաշվարկման և վճարման կարգը յուրաքանչյուր ստորաբաժանման ամսով լրավճար պարգևավճր հատուիքավճար: Կամակերպվում են ներքին թրենինգներ, յուրաքանչյուր ստորաբաժանումում ունի իր թրենինգ ֆոկալ պոինտ, անգլերենի դասընթացներ անվճար

Վարկային ռիսկ: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործընկերոջ վարկունակության, վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու կամ մասնակի կատարելու հետ, որոնք Ընկերությանը կարող են կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Թողարկողը կարևորում է վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի շնորհիվ ժամկետանց վարկերի տեսակարար կշիռը պորտֆելում բավականին փոքր է:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը միկրովարկերի տրամադրումն է: Համապատասխանաբար, վարկային ռիսկը մեծագույն կարևորություն ունի միկրոֆինանսավորման Ընկերությունների ռիսկերի կառավարման մեջ: Զգալի ֆինանսական վնասներից խուսափելու համար Ընկերությունը կիրառում է տարբեր մեթոդներ վարկային ռիսկերը որոշելու և արդյունավետորեն կառավարելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Վարկային վարչության և Ընկերության Խորհրդի կողմից: Առօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է վարկային ռիսկերի բաժնի, հետգործառնական և ներքին վերահսկողության բաժինների կողմից:

Ընկերության վարկային քաղաքականությունը սահմանված է Վարկային ձեռնարկում, որտեղ հստակ սահմանված են բոլոր առնչվող ընթացակարգերը և պահանջները համապատասխան վերահսկողական

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

մեխանիզմների հետ մեկտեղ, ներառյալ վարկի տրամադրումը, չվճարված վարկերի մոնիտորինգը, ժամկետանց վարկերի հետ աշխատելու գործընթացը և այլն: Վարկային վարչությունը վերլուծող մարմին է, որը պատասխանատու է վարկային հայտերում ամփոփված տեղեկատվությունը վերլուծելու և վարկային ռիսկերը հնարավորինս նվազեցնելու համար: Վարկային վարչությունը Ընկերության ներսում անկախ մարմին է, որը լիազորված է կայացնելու վերջնական որոշում վարկային հայտը ֆինանսավորելու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Ընկերությունը բաշխում է վարկային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանափակելով մեկ վարկառուի գծով կամ վարկառուների խմբի գծով: Վարկային ռիսկի սահմանաչափերն ըստ վարկառուի և ըստ վարկատեսակի հաստատում է Խորհուրդը և Ընկերության Գործադիր մարմինը: Փաստացի ռիսկերի համապատասխանությունը սահմանաչափերին հսկվում է օրական կտրվածքով՝ ապահովելու համար, որ Ընկերության կողմից սահմանված վարկային սահմանաչափերը և վարկունակության ուղեցույցները չեն խախտվում: Ըստ նպատակահարմարության, և վարկերի մեծ մասի դեպքերում, Ընկերությունն ընդունում է գրավ կամ անձնական երաշխավորություն: Վարկերի զգալի մասն անհատական են, որտեղ որպես ապահովության միջոց հանդես են գալիս երաշխավորությունները: Այսպիսի ռիսկերը մոնիթորինգի են ենթարկվում շարունակական հիմունքով և ենթակա են տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայումների: Վերանայված պայմաններով վարկերն իրենցից ներկայացնում են վարկեր, որոնք վերակառուցվել են՝ վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում, և Ընկերությունը կատարել է զիջումներ, որոնք այլապես չէր դիտարկի: Վարկի վերակառուցման դեպքում այն մնում է այդ կատեգորիայում անկախ նրանից, որ վերակառուցումից հետո դրա կատարողականը եղել է բավարար:

Ընկերության վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է անհատական ռիսկերից, ինչպես նաև ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին՝ նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը: Ընկերությունը սկզբունքորեն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

կիրառում է ռիսկերի կառավարման միևնույն քաղաքականությունը հաշվեկշռային և հետ հաշվեկշռային ռիսկերի համար: Ընկերությունում մշակվել է վարկառուի գնահատման կենտրոնացված մոտեցում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրական գործունեությունները գնահատելու և դրանց վարկավորման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով: Այդ մոտեցումը ենթադրում է ստանդարտ վարկատեսակների հաստատում գլխամասային գրասենյակի կողմից՝ ելնելով վարկառուների արդյունավետության հիմնական ցուցանիշներից՝ վարկային պատմությունից, ֆինանսական վիճակից, վարկառուների հետ հարաբերություններից, կառավարման որակից, նպատակային օգտագործումից, գրավից և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ոչ ամբողջական համապատասխանությունը բնական է ֆինանսական Ընկերությունների համար պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնասներ կրելու ռիսկը:

Ընկերության իրացվելիությունը գտնվում է տնօրինության ուշադրության կենտրոնում, մասնավորապես Ընկերությունում գործում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման ստորաբաժանում, որը վերահսկում է Ընկերության իրացվելիության ռիսկերը ժամկետայնության վերլուծության միջոցով: Ընկերության դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն երկարաժամկետ, կարճաժամկետ և միջնաժամկետ ժամկետային փոխառություններ, ինչպես նաև դրամական միջոցների կարճաժամկետ ներգրավումներ ՀՀ բանկերից:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Ընկերության զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև այն նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Ընկերությունը կառավարում է իրական արժեքով տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պարբերաբար գնահատելով պոտենցիալ կորուստները, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից: Ընկերության ղեկավարությունն իրականացնում է Ընկերության ընթացիկ ֆինանսական գործունեության մոնիթորինգ, գնահատում է Ընկերության իրական արժեքով տոկոսադրույքի փոփոխությունների զգայունությունը և դրա ազդեցությունը Ընկերության շահութաբերության վրա: Զգայունության վերլուծություններն իրականացվում են՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ոչ ածանցյալ գործիքների գծով տոկոսադրույքի ռիսկը: Սողացող տոկոսադրույքով պարտավորությունների համար վերլուծությունները պատրաստվում են՝ ենթադրելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չմարված պարտավորության գումարն այդպիսին է եղել ամբողջ տարվա ընթացքում:

Արտարժույթային ռիսկ: Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Ընկերությունը կիրառում է արտարժույթային ռիսկի կառավարման հետևյալ սկզբունքները.

- Ընկերությունը ձգտում է միանգամից փակել արտարժույթային դիրքերը և զերծ մնալ սպեկուլյատիվ գործառնություններից:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

- Ընկերությունն արտարժույթային շուկաներում չի բացում սպեկուլյատիվ դիրքեր: Ածանցյալ գործիքները կարող են օգտագործվել միայն հեջավորման նպատակով՝ փակելու դիրքը:
- Ընկերությունը ձգտում է համապատասխանեցնել ակտիվների և պարտավորությունների արժույթներն ինչպես գումարներով, այնպես էլ ժամկետներով՝ պաշտպանված լինելու համար փոխարժեքային տատանումներից:
- Ընկերությունը վերահսկում է արտարժույթային դիրքն օրական:

Ընկերության Դիլինգի վարչությունը վերահսկում են արտարժույթի ռիսկը՝ կառավարելով արժույթային բաց դիրքն ԱՄՆ դոլարի արժեգրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների գնահատումների հիման վրա, ինչը Ընկերությանը հնարավորություն է տալիս նվազագույնի հասցնել վնասներն ազգային արժույթի նկատմամբ փոխարժեքի զգալի տատանումներից:

Գործընկերոջ ռիսկ: Գործընկերոջ ռիսկի սահմանաչափն իրենից ներկայացնում է մեկ գործընկերոջ գծով ռիսկի առավելագույն չափը, որը Ընկերությունը կարող է ունենալ:

Ընկերությունը ձգտում է նվազեցնել գործընկերոջ ռիսկը՝

- Սահմանափակելով գործընկերների ցանկը կառավարելի քանակով:
- Կիրառելով գործընկերների հաստատման հիմնավոր գործընթաց մինչև ցանկացած նոր գործընկերոջ հետ որևէ գործառնության կնքումը:
- Սահմանափակելով Ընկերության ռիսկը մեկ գործընկերոջ կամ գործընկերների խմբի նկատմամբ:

Գործառնական ռիսկ: Գործառնական ռիսկն այն հնարավոր կորուստների ռիսկն է, որը կառաջանա համակարգերի թերություններից, մարդկային սխալից, կեղծիքից կամ արտաքին միջավայրի իրադարձություններից: Երբ վերահսկողությանը չի հաջողվում կատարել իր գործառնությունները, գործառնական ռիսկերը կարող են վնասել Ընկերության հեղինակությանը, ունենալ իրավական կամ կանոնակարգող հետևանքներ, կամ հանգեցնել ֆինանսական կորուստների: Ընկերությունը չի կարող ակնկալել, որ կբացառի բոլոր գործառնական ռիսկերը, սակայն ջանքեր է ձեռնարկում կառավարելու դրանք, ինչպես

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

վերահսկողական հայեցակարգի, այնպես էլ հնարավոր ռիսկերի մոնիթորինգի և դրանց հակազդման միջոցով:

Վերահսկողությունը ներառում է պարտականությունների արդյունավետ տարանջատում, մուտքի հասանելիության, լիազորման և համադրման ընթացակարգեր, աշխատակազմի կրթության և գնահատման գործընթացներ:

Կազմակերպում են անգլերենի անվճար դասընթացներ, նմանապես Ընկերությունը յուրաքանչյուր ստորաբաժանումում ունի թրեյնինգի պատասխանատու, ով կազմակերպում է թրեյնինգներ տվյալ ստորաբաժանման համար, : օգտվում են նաև ինստիտուցիոնալ թրեյնինգ մատուցող Ընկերությունների ծառայություններից: Գործում է Ընկերությունում Խորհրդի կողմից հաստատված Աշխատավարձի վարձատրության հաշվարկման և վճարման կարգ, որը ըստ ստորաբաժանման յուրաքանչյուր հաստիքի համար նախատեսում է լրավճար, պարգևավճար և հաստիքավճար: Ավելին, նախատեսվում է տարին մեկ անգամ աշխատավարձի վերանայում: Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը, մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխությունները և դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Ընկերությունը պատրաստ է իրականացնել այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով ապահովել ծրագրավորված ակտիվապասիվային և եկամտային ցուցանիշների կատարումը:

16. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն,

ռուսերեն՝ «Фаст Кредит Капитал» Универсальная Кредитная Организация Закрытое Акционерное Общество,

անգլերեն՝ “Fast Credit Capital” Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company

Թողարկողի կրճապ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ռուսերեն՝ «Фаст Кредит Капитал» УКО ЗАО,
անգլերեն՝ “Fast Credit Capital” UCO CJSC,

Թողարկողի պեղական գրանցման վայրն է՝

Ընկերությունը գրանցված է ՀՀ Կենտրոնական բանկում, գրանցման համարը՝ 37

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք.Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ.Հովսեփյան փողոց 32/6

Ստեղծման տվյալներ՝

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային Ընկերություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը հիմնվել է 2011թ. հոկտեմբերին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N266 Ա որոշմամբ, թիվ 129 գրանցման վկայականով:

Ընկերությունը ստեղծվել է մանր և միջին ձեռնարկություններին, ինչպես նաև ֆիզիկական անձանց վարկեր և փոխառություններ տրամադրելու նպատակով:

Ընկերությունը այժմ հանդիսանում է ՀՀ խոշորագույն և առաջատար վարկային Ընկերություններից մեկը՝ ունենալով 28 մասնաճյուղ և 139,000 մշտական ակտիվ հաճախորդներ:

Ներկայումս այն ունի 12 մասնաճյուղ Երևանում և 16 մասնաճյուղ՝ ՀՀ տարբեր մարզերում:

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+ 374 10) 510 000,
էլ. փոստ՝ info@fcc.am
ինտերնետային կայք՝ www.fastcredit.am

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Հայաստանի Հանրապետություն:

Թողարկողի մասնաճյուղերը

Մասնաճյուղերի հասցեներն են՝

Ներկայումս Կազմակերպությունը ունի 12 մասնաճյուղ Երևանում և 16 մասնաճյուղ՝ ՀՀ տարբեր մարզերում:

«Գլխամասային գրասենյակ»	Հասցե՝ 0047, ՀՀ, ք. Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ. Հովսեփյան 32/6
«Շրջանային» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0009, ՀՀ, ք. Երևան, Աբովյան փողոց 37 շենք
«Տիգրան Մեծ» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0009, ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծ 29/33
«Մովսես Խորենացի» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0010, ՀՀ, ք. Երևան, Խորենացի 24
«Սեբաստիա» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0010, ՀՀ, ք. Երևան, Սեբաստիա 123/2
«Բաղրամյան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0019, ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 1/4
«Շենգավիթ» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0046, ՀՀ, ք. Երևան, Բագրատունյանց 26 շենք, 62 և 61/1
«Ալեք Մանուկյան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0070, ՀՀ, ք. Երևան, Ալեք Մանուկյան 7
«Էրեբունի» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0005, ՀՀ, ք. Երևան, Էրեբունի փողոց 14/1, 22/1
«Դավթաշեն» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0046, ՀՀ, ք. Երևան, Տ, Պետրոսյան 1/1
«Կոմիտաս» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0014, ՀՀ, ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 58 շենք, 40 առևտրի սրահ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

«Ավան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0060, ՀՀ, ք. Երևան, Ավան, Խուդյակովի փողոց 69/1
«Հարավ-Արևմտյան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0060, ՀՀ, ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա, Անդրանիկի փողոց 113/6
«Գյումրի» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 3104, ՀՀ, ք. Գյումրի, Գորկու փող. 50/6 և 50/9
«Էջմիածին» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 1101, ՀՀ, ք. Էջմիածին, Մաշտոցի պող, 14/79
«Վանաձոր» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 2001, ՀՀ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծ 41
«Գորիս» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 3201, ՀՀ, ք. Գորիս, Անկախության 11/1
«Մասիս» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0801, ՀՀ, ք. Մասիս, Դպրոցականների 2/1
«Արտաշատ» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0701, ՀՀ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փողոց 109/4
«Արմավիր» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0909, ՀՀ, ք. Արմավիր, Երևանյան 25 շենք 1 տարածք
«Աբովյան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 2201, ՀՀ, ք. Աբովյան, Հանրապետության պող 1/72
«Հրազդան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 2302, ՀՀ, Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան, Մարշալ Բաղրամյան թաղ., 2, Անդրանիկի պող, թիվ 114 սպ կենտրոն
«Մարտունի» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 1401, ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, ք. Մարտունի, Գ, Նժդեհի 4/1
«Աշտարակ» մասնաճյուղ	Հասցե՝ 0204, ՀՀ, մարզ Արագածոտն համայնք Աշտարակ ք. Ա. Մանուկյան փողոց 21/7

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

«Իջևան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ ՀՀ, մարզ Տավուշ, համայնք, Իջևան ք., Երևանյան փողոց 124 խանութ
«Վեդի» մասնաճյուղ	Հասցե՝ ՀՀ, մարզ Արարատ, Վեդի ք., Արարատյան փողոց 60/1 առևտրի սրահ խանութ
«Արթիկ» մասնաճյուղ	Հասցե՝ մարզ Շիրակ, ք. Արթիկ, Երկաթուղայինների փող., 2/2 առևտրի կենտրոն
«Կապան» մասնաճյուղ	Հասցե՝ մարզ Սյունիք, Կապան ք. Շահումյան փողոց 5ա/6, 10/2 գործարան
«Եղեգնաձոր» մասնաճյուղ	Հասցե՝ մարզ Վայոց ձոր, համայնք Եղեգնաձոր, ք.Նարեկացու փողոց 3/4

17. Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագրի ներկայացման պահը կազմակերպության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

Կազմակերպության կառավարման մարմինները նախատեսում են 2 մլրդ դրամ ներդրում կատարել տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում, մասնավորապես Կազմակերպության ծրագրային և սերվերային տեխնոլոգիաների ապահովման համար:

18. Բիզնեսի նկարագիրը

2021 թվականի արդյունքների վերլուծությունները ցույց են տալիս, որ Կազմակերպությունն որոշ ցուցանիշներով առաջատար դիրքեր է զբաղեցնում վարկային կազմակերպությունների մեջ:

Կազմակերպությունը աշխատում է շաբաթը 7 օր, օրը 24 ժամ աշխատանքային ռեժիմով, ինչը շատ հարմար է իր հաճախորդների համար: Որպես նորարարություն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

հարկ է նշել, որ Կազմակերպությունը աշխատում է իր սեփական FC Bank ծրագրով, ինչպես նաև ունի շատ հարմար հավելված հեռախոսների համար:

Հարկ է նշել, որ ոչ լոմբարդային վարկերը չունեն որևէ թաքնված վճարներ, իսկ անշարժ և շարժական գույքի գնահատման ծախսերը կազմակերպությունը վերցնում է իր վրա:

Հիմնական գործունեությունը

Թողարկողի հիմնական գործունեության նկարագիրը

Թողարկողն իրականացնում է «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով, այլ իրավական ակտերով և իր Կանոնադրությամբ սահմանված ֆինանսական գործառնություններ:

Կազմակերպությունը կարող է իրավաբանական անձանցից, իր մասնակիցներից, անհատ ձեռնարկատերերից, ՀՀ-ից և համայնքներից, այլ պետություններից, միջազգային կազմակերպություններից ներգրավել փոխառություններ և կնքել նմանատիպ գործարքներ: Կազմակերպության գործունեության հիմնական ուղղվածությունը վարկերի տրամադրումն է, որոնք էլ ձգտում է հասանելի դարձնել տնտեսության տարբեր հատվածների, ինչպես նաև հասարակության լայն շրջանակների համար: Կազմակերպությունը, որպես հիմնական գործունեություն, ձեռնարկատիրական, գյուղատնտեսական և սպառողական վարկեր է տրամադրում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց:

Կազմակերպությունն աշխատում է մասնաճյուղային ցանցի միջոցով՝ մատուցելով ներքոհիշյալ ծառայությունները.

1. Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր (գերիշխող ուղղություն),
2. Սպառողական վարկեր,
3. Հիփոթեքային վարկեր (այդ թվում՝ ծրագրային),
4. Բիզնես վարկեր,
5. Գյուղատնտեսական վարկեր,
6. Կանաչ վարկեր,
7. Վարկավորում պետական հատուկ ծրագրով,
8. Երաշխիքներ,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

9. Իրավաբանական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից փոխառությունների ընդունում,
10. Պարտատոմսերի թողարկում,
11. Տարադրամի փոխանակում,
12. Ապահովագրության վաճառք:

Գործող բիզնեսում գերիշխող ուղղությունը հանդիսանում է ոսկու գրավով վարկերը: Այդ ուղղության նման զարգացումը պայմանավորված է նրանով, որ սահմանափակ են ներգրավված միջոցները. իսկ այդ վարկերն առավել եկամտաբեր և ցածր ռիսկային են: Հարկ է նշել, որ Կազմակերպությունում ներդրված են մնացած վարկատեսակների վերլուծությունների, որոշումների կայացման և տրամադրման բոլոր անհրաժեշտ տեխնոլոգիաները (բացառությամբ սքրիինգային համակարգերի):

Թողարկողի նոր ծառայությունների մատուցում

Կազմակերպությունն իրականացնելու է բիզնեսի վարկավորում, բնակարանի ձեռքբերման, կառուցապատման և վերանորոգման հիփոթեքային վարկավորում, ավտովարկավորում, լոմբարդային վարկավորում, սպառողական, գյուղատնտեսության և այլ վարկավորում, ինչպես նաև լիզինգային և ֆակտորինգային գործառնություններ: Սպառողական վարկերի տրամադրման պլանավորման ժամանակ հաշվի է առնվել նաև ներկայումս ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող խստացման միջոցառումները և Կազմակերպությունը դրսևորելու է իրեն որպես էթիկ վարկատու:

Կազմակերպությունն ակտիվորեն քայլեր է ձեռնարկելու դառնալու ՀՀ ֆինանսների նախարարության ՀՀ պետական ներքին պարտքի կառավարման գործակալ, ինչպես նաև դառնալու է ՀՀ ֆոնդային բորսայի անդամ՝ նպատակ հետապնդելով ակտիվ մասնակցություն ունենալ ՀՀ պետական պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխումներին, ինչպես նաև երկրորդային շուկայի գործարքներին:

Կազմակերպությունը միանալու է ՀՀ կենտրոնական բանկի BankMail համակարգին, ինչպես նաև սկսելու է բանակցությունները SWIFT միջազգային համակարգին անդամակցելու համար: Կազմակերպությունն իր հաճախորդների վճարահաշվարկային և վճարային գործիքներով սպասարկումն իրականացնելու համար

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
**«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի**

բանակցելու և բացելու է թղթակցային հաշիվներ, ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային բանկերում:

Հիմնական շուկաները

Թողարկողի ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաների նկարագիրը

ՀՀ ֆինանսական շուկայում կազմակերպությունը առանձնանում է միկրոֆինանսական ծառայությունների լայն մատուցմամբ, նպատակ հետապնդելով՝ նպաստելու միկրո, մանր և միջին ձեռնարկատիրության զարգացմանը, հատկապես գյուղական վայրերում՝ վարկեր, փոխառություններ տրամադրելու և օրենսդրությամբ սահմանված այլ ծառայություններ մատուցելու միջոցով, ինչպես նաև սպառողական վարկավորման զարգացմանը: Կազմակերպությունը փորձում է հասանելի դարձնել ֆինանսական ծառայությունները հասարակության տարբեր խավերին, և նույնիսկ նրանց, ովքեր մինչ օրս հնարավորություն չեն ունեցել ստանալ այդ ծառայություններն այլ բանկերից և վարկային կազմակերպություններից:

Թողարկողի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

Կազմակերպությունն իրականացրել է SWOT, բանկային համակարգի վերլուծություններ և շուկայում գործող սուբյեկտների նկատմամբ մրցակցային դիրքի ուսումնասիրություն:

Մանրաձախ վարկային պրոդուկտների շուկայում իրականացվել է հիմնական մրցակիցների նկատմամբ Կազմակերպության հարաբերական առավելությունների և թերությունների ուսումնասիրում (գնային քաղաքականություն, համբավ, շուկայի մասնաբաժին, պրոդուկտների դիզայն և այլն), Կազմակերպության ներկա և ապագա դիրքավորումը ըստ վարկային պրոդուկտների, որի հիմքում դրվել է պրոդուկտի երեք պարամետր՝ պայման/դիզայն, գին, ռիսկի ախորժակ:

Մանրաձախ սեգմենտում Կազմակերպության ներկայիս հիմնական ծառայությունը հանդիսանում է ոսկու գրավադրմամբ վարկավորումը: Այս ծառայության մասով շուկայում մրցակցում են բանկերը, վարկային կազմակերպությունները, ինչպես

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Նաև ինչ-որ առումով գրավատները: Հիմնական մրցակիցներ են հանդիսանում բանկերից՝ ՎՏԲ բանկը, Կոնվերսբանկը, Արդշինբանկը և Հայէկոնոմբանկը:

Բանկեր	Պայման/Դիզայն	Գին	Ռիսկի աստիճան
VTB	7.1	9	6
Converse	7.6	8	8
ASHIB	8	7	10
AEB	7	7	6
Բանկերի միջին	7.43	7.75	7.5
Կազմակերպության ներկա	8.5	8	8
Կազմակերպության ապագա	9.5	8	8

Ոսկու գրավադրմամբ վարկավորման ոլորտում Կազմակերպությունն ունի բազմամյա հաջողված փորձ, հանդիսանում է շուկայի առաջատարներից մեկը և բոլոր նախադրյալները կան հետագայում ևս պահպանելու առաջատարի իր դիրքերը: Ինչպես նաև արդեն իսկ մշակվում են այս պրոդուկտում թվային լուծումներ և հեռահար սպասարկման հնարավորություն, ինչն առնվազն անգամներով կրճատելու է սպասարկման տևողությունը:

19. Թողարկողի կառուցվածքը

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն չի հանդիսանում ոչ մի ընկերության դուստր կամ կախյալ ընկերություն, ինչպես նաև չունի դուստր կամ կախյալ ընկերություն: Թողարկողը չի համարվում խմբի անդամ:

20. Հիմնական միջոցները

Կազմակերպությունը իր բնականոն գործունեության ապահովման նպատակով ձեռք է բերել հիմնական միջոցներ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (հիմքում շենքեր, շինություններ) և ոչ նյութական ակտիվներ, որոնց արժեքի համագումարը չի գերազանցում Կազմակերպության ընդհանուր ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 10%-ը: Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 439,880 հազ. ՀՀ դրամ, Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (հիմքում շենքեր,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

շինություններ) արժեքը կազմել է 1,247,301 ՀՀ դրամ, իսկ ոչ նյութական ակտիվներինը 31,534 ՀՀ դրամ 31.12.2021թ.-ի դրությամբ:

Կազմակերպության ոչ նյութական ակտիվների կազմը և կառուցվածքը 31.12.2021թ.-ի դրությամբ:

Կազմակերպության կողմից իր հիմնական միջոցների օգտագործումը սահմանափակող հանգամանքներ առկա չեն:

Կազմակերպության հիմնական միջոցներն ունեցել են հետևյալ կազմը և կառուցվածքը:

հազ. ՀՀ դրամ

31.12.2021	Վարձակալած գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և հաղորդայնության սարքավորումներ	Տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Շենքեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք	93,671	370,550	398,151	168,167	130,130	1,160,669
Կուտակված մաշվածություն	(27,162)	(324,310)	(179,243)	(150,966)	(39,108)	(720,789)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	66,509	46,240	218,908	17,201	91,022	439,880

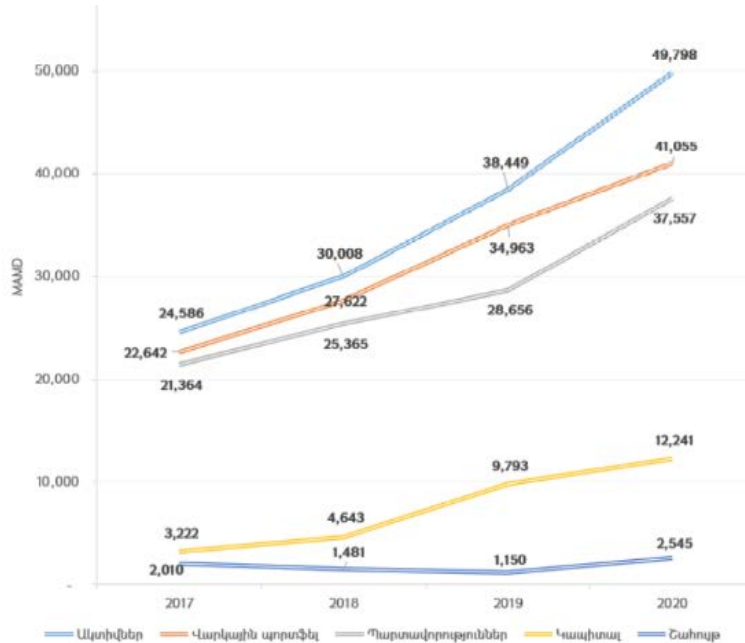
21. Զարգացման վերջին միտումները

Կազմակերպությունը դրսևորել է իրեն որպես դինամիկ աճող ընկերություն և հաճախորդների համար վստահելի գործընկեր, սակայն ներգրավված միջոցներին փոքր հասանելիության պատճառով հաճախ ստիպված է սահմանափակել վարկային պորտֆելի աճը՝ բարձրացնելով վարկերի տոկոսները: Դառնալով բանկ՝ Կազմակերպությունը կունենա հնարավորություն ավանդների ներգրավման և բիզնեսի ընդլայնման՝ առաջարկելով նոր ֆինանսական պրոդուկտներ և տեխնոլոգիական լուծումներ: Բիզնեսի ներկա ծավալները, կառավարման օպտիմալ ձևաչափը, ռիսկերի կառավարման մոտեցումները, էթիկ քաղաքականության պահպանումը թույլ են տալիս

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

պնդել, որ Կազմակերպությունը «հասունացել» է բանկային գործունեություն ծավալելու համար: Կազմակերպության բիզնեսի աճի դինամիկան ստորև.

Գծապատկերում ներակայացված է 2020 ճգնաժամային տարվա ֆինանսական դինամիկան, որտեղ արտացոլված են ներդրումները, ներգրավված միջոցները, եկամուտները ու ծախսերը, վարկային պորտֆելի որակը: Սույն վիճակագրությունը հաստատում է այն, որ Կազմակերպությունը ունի բարձր դիմադրողականություն ճգնաժամերի նկատմամբ՝ նույնիսկ ապահովել է բիզնեսի աճ:

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ ԿԱՄ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

Ընկերության ակտիվների շահութաբերության (ROA) և կապիտալի շահութաբերության (ROE) ցուցանիշների կանխատեսումներն արտացոլված են ստորև բերվող աղյուսակում:

Ցուցանիշներ	Պլանավորվող 1-ին տարի	Պլանավորվող 2-րդ տարի	Պլանավորվող 3-րդ տարի

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)	7.9%	8.3%	8.8%
Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)	14.8%	14.0%	13.5%

Կազմակերպության համար սահմանվել են հետևյալ եկամուտների կենտրոնները.

1. Վարկային բլոկ,
2. Գանձապետական բլոկ,
3. Տրանզակցիոն բլոկ (քարտային տեխնոլոգիաներ և փոխանցումներ),
4. Ներդրումային բլոկ (նախատեսվում է ավելի ուշ):

Հաճախորդների հետ կոնտակտի ուղիները (այդ թվում՝ թվային) պարզապես նպաստելու են վերոնշյալ եկամուտների կենտրոնների պրոդուկտների վաճառքին, դիմումների ու հայտերի ընդունմանը և ձևակերպմանը: Ըստ կոնտակտի ուղիների վաճառքների և եկամուտների պլանավորում հնարավոր կլինի իրականացնել Ծրագրի իրականացման վերջում, Բանկի գործունեության առաջին տարվա համար՝ պրոդուկտների և կոնտակտի կենտրոնների վերջնական դիզայնն ունենալուց հետո: Այս փուլում ֆինանսական կանխատեսումները ընդհանուր են և պլանավորում ըստ հաճախորդի հետ կոնտակտի ուղիների նպատակահարմար է իրականացնել ավելի ուշ:

22. Թողարկողի կառավարման մարմինները

Թողարկողի կառավարման բարձրագույն մարմինը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է, որն օժտված է ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավասությամբ:

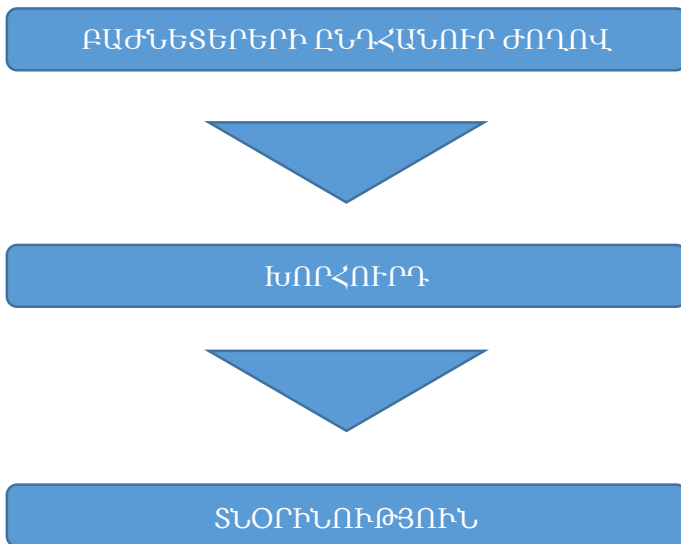
Ընկերության խորհուրդը իրականացնում է Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով և Ընկերության կանոնադրությամբ վերապահված են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի իրավասությանը:

Ընկերության կառավարման մարմինների իրավասություններն ու պարտականությունները սահմանվում են Ընկերության կանոնադրությամբ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Թողարկողի կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը հետևյալն է՝

Կառավարման մարմինների իրավասությունները

Ընդհանուր ժողովը

Ընդհանուր ժողովը Կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինն է:

Տարեկան ժողովը գումարվում է ոչ ուշ, քան ֆինանսական տարվա ավարտից հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում:

Տարեկան ժողովից բացի գումարվող ժողովները համարվում են արտահերթ: Արտահերթ ժողովները գումարվում են անհետաձգելի հարցերի քննարկման համար:

Ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման և անցկացման կարգը, վարման կարգի մասին որոշումներ ընդունելու կարգը սահմանվում են Ընդհանուր ժողովի հաստատած ներքին փաստաթղթերով:

Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

- ա) Կազմակերպության կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ,
- բ) Կազմակերպության վերակազմակերպումը,
- գ) Կազմակերպության լուծարումը,
- դ) ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարման հանձնաժողովի նշանակումը,
- ե) խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- զ) հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,
- է) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով կանոնադրական կապիտալի չափի ավելացումը,
- ը) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի փոքրացման, բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի կրճատման նպատակով Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև Կազմակերպության կողմից ձեռք բերված կամ հետ գնված բաժնետոմսերի մարման ճանապարհով կանոնադրական կապիտալի չափի նվազեցումը,
- թ) Կազմակերպության գործադիր մարմնի ձևավորումը, նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ժ) Կազմակերպության վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (վերստուգողի) ընտրությունը և նրանց (նրա) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը,
- ժա) Կազմակերպության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,
- ժբ) Կազմակերպության տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների, շահույթների և վնասների հաշվի, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,
- ժգ) Կազմակերպության բաժնետոմսերի կամ բաժնետոմսերի փոխարկվող Կազմակերպության այլ արժեթղթերի Կազմակերպության բաժնետերերի նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը,
- ժդ) Ընդհանուր ժողովի վարման կարգը,
- ժե) հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,
- ժզ) Կազմակերպության կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի որոշումը,
- ժէ) բաժնետոմսերի համախմբումը (կոնսոլիդացիան), բաժանումը,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ժը) գործարքների կնքման մասին որոշման ընդունումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 64-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերում,

ժթ) գործարքների կնքման մասին որոշման ընդունումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 61-րդ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված դեպքերում,

ի) Կազմակերպության կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում,

իա) Կազմակերպության ղեկավար պաշտոնատար անձանց (խորհրդի նախագահի, անդամների և Գործադիր տնօրենի) աշխատանքի վարձատրության պայմանների որոշումը,

իբ) դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը,

իգ) դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը,

իդ) հոլդինգային ընկերությունների, առևտրային կազմակերպությունների այլ միությունների հիմնադրումը,

իե) հոլդինգային ընկերություններում, առևտրային կազմակերպությունների այլ միություններում մասնակցությունը,

իզ) օրենքով և կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

Կանոնադրության վերոնշյալ կետում թվարկված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Կազմակերպության Գործադիր տնօրենին, գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի:

Ժողովի որոշմամբ այդ կետի «իգ» և «իե» ենթակետերով սահմանված հարցերով որոշումների ընդունումը կարող է փոխանցվել Ընկերության գործադիր մարմնին, իսկ «է», «թ», «ի» և «իբ-իե» ենթակետերով սահմանված հարցերով՝ խորհրդին:

Ընդհանուր ժողովն իրավասու է (քվորում ունի), եթե ժողովի մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են Կազմակերպության բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Կազմակերպության տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 50 (հիսուն)-ից ավելի տոկոսին:

Ընդհանուր ժողովի որոշումներն ընդունվում են Կազմակերպության բաժնետերերի ընդհանուր ծայների թվի առնվազն 3/4 (երեք/չորրորդ) մեծամասնությամբ, եթե օրենքով ավելի մեծ չափ նախատեսված չէ: Ընդհանուր ժողովի որոշումներն ընդունվում են բաց քվեարկությամբ:

Ընդհանուր ժողովի նիստերն արձանագրվում են: Արձանագրությունը կազմվում է ժողովի ավարտից 5 (հինգ) օրվա ընթացքում՝ առնվազն երկու օրինակով, որոնք ստորագրում են ժողովի նախագահը և քարտուղարը: Ժողովի նախագահը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

պատասխանատվություն է կրում ժողովի արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

Խորհուրդը

Խորհուրդն իրականացնում է Կազմակերպության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը:

Կազմակերպության Խորհուրդը պետք է կազմված լինի առնվազն 3 և առավելագույնը 9 անդամից, որոնք ընտրվում են Ընդհանուր ժողովի կողմից սահմանված ժամկետով: Խորհրդի քանակական կազմը որոշվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից:

Ընդհանուր ժողովին Կազմակերպության Խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ առաջարկություններ կարող են ներկայացնել Կազմակերպության մասնակիցները, ինչպես նաև Խորհուրդը:

Խորհրդի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

- ա) Կազմակերպության գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը,
- բ) տարեկան և արտահերթ Ընդհանուր ժողովների գումարումը, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի,
- գ) Ընդհանուր ժողովների օրակարգի հաստատումը,
- դ) Ընդհանուր ժողովներին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարվա, ամսվա, ամսաթվի հաստատումը, ինչպես նաև բոլոր այն հարցերի լուծումը, որոնք կապված են ժողովների նախապատրաստման ու գումարման հետ և վերապահված են Խորհրդի իրավասությանը,
- ե) Կանոնադրության 7.1.5 կետի «բ», «ժգ», «ժգ», «ժէ-ի» ենթակետերով նախատեսված հարցերի ներկայացումը Ընդհանուր ժողովների քննարկմանը,
- զ) պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը,
- է) գույքի շուկայական արժեքի որոշումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի 59-րդ հոդվածով սահմանված կարգով,
- ը) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված դեպքերում Կազմակերպության տեղաբաշխված բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի ձեռքբերումը,
- թ) Կազմակերպության Գործադիր տնօրենի տեղակալի և գլխավոր հաշվապահի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի ու պայմանների սահմանումը,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ժ) Կազմակերպության վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի) վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը,

ժա) Կազմակերպության աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը,

ժբ) Կազմակերպության բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստումը,

ժգ) Կազմակերպության բաժնետոմսերով միջանկյալ (եռամսյակային կամ կիսամյակային) շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի սահմանումը,

ժդ) Կազմակերպության պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,

ժզ) Կազմակերպության կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը,

ժե) Կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների, հիմնարկների ստեղծումը,

ժէ) այլ կազմակերպություններին մասնակցելը, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում,

ժը) Կազմակերպության գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը՝ «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի VIII գլխում նախատեսված դեպքերում,

ժթ) «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի IX գլխով նախատեսված գործարքների կնքումը,

ի) Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,

իա) ամենամյա ծախսերի նախահաշվի և դրա կատարողականի հաստատումը,

իբ) Կազմակերպության հաստիքացուցակի հաստատումը,

իգ) օրենքով և Կանոնադրությամբ նախատեսված այլ հարցերի լուծումը:

Կանոնադրության նախորդ կետում թվարկված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Կազմակերպության Գործադիր տնօրենին, գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի:

Խորհուրդն իրավասու է (քվորում ունի), եթե ներկա են Խորհրդի անդամների առնվազն 2/3 (երկու/երրորդ)-ը:

Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են մասնակիցների ընդհանուր ձայների թվի առնվազն 2/3 (երկու/երրորդ) մեծամասնությամբ, եթե տվյալ որոշման կայացման համար օրենքով ավելի մեծ չափ նախատեսված չէ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Խորհրդի նիստերն արձանագրվում են: Արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից 10 (տասը) օրվա ընթացքում: Խորհրդի նիստի արձանագրությունն ստորագրում են նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

Խորհրդի նախագահին ընտրում են խորհրդի անդամները խորհրդի անդամների կազմից՝ իրենց ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ: Խորհուրդը կարող է ցանկացած ժամանակ վերընտրել նախագահին կամ ընտրել նոր նախագահ խորհրդի անդամների ընդհանուր քանակի ձայների մեծամասնությամբ:

Խորհրդի նախագահը՝

- ա) կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները,
- բ) գումարում է Խորհրդի նիստերը և նախագահում է դրանք,
- գ) կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը,
- դ) նախագահում է Ընդհանուր ժողովներում:

Խորհրդի նախագահի բացակայության դեպքում նրա պարտականությունները խորհրդի որոշմամբ կատարում է խորհրդի անդամներից մեկը:

Խորհրդի նախագահն ունի որոշիչ ձայնի իրավունք:

Խորհրդի նիստերը գումարում է խորհրդի նախագահը իր նախաձեռնությամբ՝ խորհրդի անդամի, Կազմակերպության վերստուգող հանձնաժողովի (վերստուգողի), Կազմակերպության աուդիտն իրականացնող անձի և Կազմակերպության գործադիր մարմնի պահանջով: Խորհրդի նիստերի գումարման և անցկացման կարգը սահմանվում է Ընդհանուր ժողովի հաստատած՝ խորհրդի կանոնակարգով: Խորհուրդը կարող է ընդունել որոշումներ նաև հեռակա քվեարկությամբ (հարցման միջոցով):

Խորհրդի հետ կապված բոլոր այն հարցերը, այդ թվում Խորհրդի անդամների ընտրության, Խորհրդի նիստերի գումարման և անցկացման հետ կապված հարցերը, որոնք չեն նախատեսվել սույն կանոնադրությամբ, կարգավորվում են «Վարկային կազմակերպությունների մասին» և «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների դրույթներով:

Գործադիր մարմին

Կազմակերպության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Կազմակերպության գործադիր մարմինը՝ Կազմակերպության Տնօրինությունը և Կազմակերպության Գործադիր տնօրենը: Գործադիր տնօրեն, նրա տեղակալ, Տնօրինության անդամ չի կարող լինել այն անձը, որը չի համապատասխանում Կենտրոնական բանկի որակավորման համապատասխանության չափանիշներին և (կամ) որին օրենքով արգելված է լինել Կազմակերպության ղեկավար: Տնօրինության կազմում

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

պարտադիր ընդգրկվում են Գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները և գլխավոր հաշվապահը, ինչպես նաև կարող են ընդգրկվել տնօրենները:

Կազմակերպության Տնօրինությունը՝

ա) սահմանում է Կազմակերպության կողմից տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները և մատուցվող ծառայությունների սակագները,

բ) հաստատում է Կազմակերպության աշխատատեղերը, աշխատանքի խթանման և խրախուսման պայմանները,

գ) քննարկում և որոշումներ է ընդունում վերստուգումների, ստուգումների, կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունների վերաբերյալ,

դ) քննարկում և որոշումներ է ընդունում Կազմակերպության գույքի օտարման գործարքների վերաբերյալ,

ե) քննարկում և որոշումներ է ընդունում մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ ստեղծելու, դրանց գործունեությունը դադարեցնելու նպատակահամարության մասին,

զ) իրականացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ գործառույթներ:

Կազմակերպության Տնօրինության նիստն իրավասու է (քվորում ունի), եթե նիստին անձնական մասնակցության կամ հեռակա քվեարկության ձևով (հարցման միջոցով) մասնակցում են Տնօրինության անդամների կեսից ավելին: Կազմակերպության Տնօրինության որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա Տնօրինության անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Տնօրինության յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք: Քվեարկության ժամանակ Տնօրինության յուրաքանչյուր անդամ ունի ձայնի իրավունք: Ձայնի և քվեարկության իրավունքի փոխանցումն այլ անձի (այդ թվում՝ Տնօրինության այլ անդամի) չի թույլատրվում:

Գործադիր տնօրենն ունի որոշիչ ձայնի իրավունք:

Դեմ կամ ձեռնպահ քվեարկած անդամը պարտավոր է հիմնավորել իր կարծիքը:

Կազմակերպության Տնօրինության նիստերը գումարում է Գործադիր տնօրենը՝ առնվազն ամիսը մեկ անգամ, ինչպես նաև՝ ըստ անհրաժեշտության:

Տնօրինության նիստին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով հրավիրվում է Կազմակերպության ներքին աուդիտի ղեկավարը:

Տնօրինության նիստերն արձանագրվում են: Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից հետո՝ տասնօրյա ժամկետում:

Տնօրինության նիստերը կազմակերպում և վարում է Գործադիր տնօրենը, որը ստորագրում է նիստերի որոշումները:

Գործադիր տնօրենը՝

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

ա) տնօրինում է Կազմակերպության գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կնքում Կազմակերպության անունից,

բ) ներկայացնում է Կազմակերպությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում,

գ) գործում է առանց լիազորագրի,

դ) տալիս է լիազորագրեր,

ե) սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում՝ աշխատանքային,

զ) բանկերում բացում է Կազմակերպության հաշվարկային (այդ թվում՝ արտարժույթային) և այլ հաշիվներ,

է) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Կազմակերպության աշխատանքային ներքին կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Կազմակերպության վարչակազմակերպական կառուցվածքը, հաստիքացուցակը,

ը) իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,

թ) սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Կազմակերպության աշխատակիցներին,

ժ) աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ:

ժա) իրականացնում է Տնօրինության նախագահի գործառույթները՝

1) կազմակերպում է Տնօրինության աշխատանքները,

2) գումարում և նախագահում է Տնօրինության նիստերը,

3) կազմակերպում է Տնօրինության նիստերի արձանագրությունների վարումը,

4) ներկայացնում է Տնօրինությունը Խորհրդի նիստերին,

5) ստորագրում է Տնօրինության նիստերի որոշումները:

Գործադիր տնօրենի իրավասությանն են պատկանում Կազմակերպության ընթացիկ գործունեության կառավարման բոլոր հարցերը՝ բացառությամբ օրենքով և Կանոնադրությամբ Ընդհանուր ժողովի, Խորհրդի և Տնօրինության բացառիկ իրավասություն հանդիսացող հարցերի:

Գործադիր տնօրենը կազմակերպում է ժողովի, Տնօրինության և Խորհրդի որոշումների կատարումը:

Կազմակերպության գործադիր տնօրենի տեղակալների եվ գլխավոր հաշվապահի գործառույթները՝

Կազմակերպության Գործադիր տնօրենը կարող է ունենալ տեղակալներ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Գործադիր տնօրենի տեղակալները նշանակվում են Ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Կազմակերպության Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ:

Կազմակերպության Գործադիր տնօրենի տեղակալը (տեղակալները) պատասխանատվություն է (են) կրում գործունեության կոնկրետ ոլորտներում իրեն (իրենց) վերապահված պարտականությունների կատարման համար, ինչպես նաև իրականացնում է (են) Կազմակերպության տարածքային ստորաբաժանումների աշխատանքների կոորդինացումը:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահին իրականացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքները և պարտականությունները:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահի գործառույթները սահմանվում են Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների ստորաբաժանման կանոնակարգով:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտականությունները չեն կարող փոխանցվել Ընդհանուր ժողովին, Խորհրդին, Գործադիր տնօրենին կամ այլ անձի:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահը նշանակվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Կազմակերպության Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ:

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման վարման, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, դրանցում արժանահավատ տեղեկատվություն արտացոլելու, ինչպես նաև Կազմակերպության ժողովին, Խորհրդին, պարտատերերին և զանգվածային լրատվության միջոցներում Կազմակերպության մասին անկողմնակալ ֆինանսական տեղեկություններ արտացոլելու համար:

Գլխավոր հաշվապահի պահանջների կատարումը՝ կապված հաշվապահական հաշվառման համար անհրաժեշտ տվյալների և փաստաթղթերի ներկայացման հետ, պարտադիր է Կազմակերպության բոլոր աշխատողների համար:

Առանձին տնտեսական գործառնությունների իրականացման հետ կապված՝ Կազմակերպության Գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի միջև տարաձայնությունների դեպքում գլխավոր հաշվապահը կատարման է ընդունում փաստաթղթերը՝ Գործադիր տնօրենի կարգադրությամբ (հանձնարարությամբ), և նման գործառնությունների իրականացման հետևանքների պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր տնօրենը:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահը պետք է ունենա այդ պաշտոնում աշխատելու համար Կենտրոնական բանկի կողմից տրված որակավորման վկայական:

23. Թողարկողի կառավարման մարմինների անդամները և գործունեությունը

Խորհրդի նախագահ՝ Վահե Բադալյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> Կազմակերպում է Խորհրդի աշխատանքները, գումարում է Խորհրդի նիստերն ու նախագահում է դրանք, կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը, նախագահում է ժողովներում:
Պարտականությունները	

Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը

Կազմակերպության անվանումը	Գտնվելու վայրը	Գործունեության բնույթը
«Կովկաս Ագրո» ՍՊԸ	ՀՀ, Աշտարակի խճուղի 20, Աշտարակ 0204, Արագածոտն	100% մասնակից
«Բադալյան Եղբայրներ» ՍՊԸ	Աբովյան 37, Երևան, 0009, Հայաստան	50% մասնակից
«Ֆասթ Շիֆթ» ՍՊԸ	Երևան, Գ. Հովսեփյան 20	50% մասնակից
Fasttoken Limited	“Luxe Pavilion, 2nd level, Diamonds International Building, Portomaso STJ 4010, Malta”	50% բաժնետեր

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

FC Capital (Malta) Limited	Apt 31, Block B, Depiro Point, Silema SLM 2033, Malta	50% բաժնետեր
FC Network Limited	PO Box 227, Clinch's House, lord street, Douglas, Isle of Man, IM99 1RZ	50% բաժնետեր
Radon B.V	29, Emancipatie Boulevard, Curacao	50% մասնակից
S.C. Holding Limited	Clinch's House, Lord Street, Douglas, Isle of Man IM99 1RZ	50% բաժնետեր
SC IP Limited	17 Bond Street St. Helier, Jersey JE2 3NP Channel Islands	50% բաժնետեր
Vbet LLC	04086, М. Київ, Вулиця Олени Телиги, Будинок 41	50% բաժնետեր
«Գետառ Բիզնես Կենտրոն» ՍՊԸ	Գետառի փ./ 4/17 Երևան, Հայաստան	50% մասնակից
Կիբերսպորտի Համահայկական Ֆեդերացիա ՀԿ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% համահիմնադիր
«Հին Նորք Բիզնես Կենտրոն» ՓԲԸ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% բաժնետեր
«Հին Նորք» ՓԲԸ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% բաժնետեր
Վահագն Բաղայան Բարեգործական Հիմնադրամ ՀԿ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% համահիմնադիր
Վիվառո Գրուպ ՍՊԸ	Հյուսիսային/ 102/ 62 բն. Կենտրոն 0010 Երևան, Հայաստան	50% մասնակից
Վիվառո Մեդիա ՍՊԸ	Երևան, Գ. Հովսեփյան 20	50% մասնակից

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Խորհրդի անդամ՝ Վիգեն Բադայան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	

Կազմակերպության անվանումը	Գտնվելու վայրը	Գործունեության բնույթը
«Բադայան Եղբայրներ» ՍՊԸ	Աբովյան 37, Երևան, 0009, Հայաստան	50% մասնակից
«Ֆասթ Շիֆթ» ՍՊԸ	Երևան, Գ. Հովսեփյան 20	50% մասնակից
Fasttoken Limited	“Luxe Pavilion, 2nd level, Diamonds International Building, Portomaso STJ 4010, Malta”	50% բաժնետեր
FC Capital (Malta) Limited	Apt 31, Block B, Depiro Point, Silema SLM 2033, Malta	50% բաժնետեր
FC Capital LIMITED	328 North end road, SW6 1NF	50% բաժնետեր

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

FC Network Limited	P0 Box 227, Clinch's House, lord street, Douglas, Isle of Man, IM99 1RZ	50% բաժնետեր
Fjewellery LIMITED	46 South road, UB1 1RR	50% բաժնետեր
Radon B.V	29, Emancipatie Boulevard, Curacao	50% մասնակից
S.C. Holding Limited	Clinch's House, Lord Street, Douglas, Isle of Man IM99 1RZ	50% բաժնետեր
SC IP Limited	17 Bond Street St. Helier, Jersey JE2 3NP Channel Islands	50% բաժնետեր
Vbet LLC	04086, М. Київ, Вулиця Олени Телиги, Будинок 41	50% բաժնետեր
«Գետառ Բիզնես Կենտրոն» ՍՊԸ	Գետառի փ./ 4/17 Երևան, Հայաստան	50% մասնակից
Կիբերսպորտի Համահայկական Ֆեդերացիա ՀԿ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% համահիմնադիր
«Ագրո Ինվեստ» ՍՊԸ	Պողոջան փ., 2 2/1, 18 տարածք, Արաբկիր, Երևան	100% մասնակից
«Սոֆթ Սիթի Բիզնես Կենտրոն» ՓԲԸ	Արաբկիր 51փ. / Շ / 9 Ա / 40/ Երևան	100% բաժնետեր
«ՍորտՍտոր» ՍՊԸ	Պողոջան փ, տնակ 2/1, տարածք 18 կենտրոն, Երևան	100% մասնակից
«Հին Նորք Բիզնես Կենտրոն» ՓԲԸ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% բաժնետեր
«Հին Նորք» ՓԲԸ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% բաժնետեր

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

«Վիվառո Գրուպ» ՍՊԸ	Հյուսիսային/ 102/ 62 բն. Կենտրոն 0010 Երևան, Հայաստան	50% մասնակից
«Վիվառո Մեդիա» ՍՊԸ	Երևան, Գ. Հովսեփյան 20	50% մասնակից
Վահագն Բաղայան Բարեգործական Հիմնադրամ ՀԿ	Գ. Հովսեփյան փողոց 20, Նորք Մարաշ, Երևան, 0047, Հայաստան	50% համահիմնադիր

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Խորհրդի անդամ՝ Հարություն Համբարձումյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: • Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

<p>Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը</p>	<p>Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:</p>
---	--

Խորհրդի անդամ՝ Վահան Վարդանյան

<p>Բնակության վայրը</p>	<p>ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>
<p>Իրավասությունները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: • Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
<p>Պարտականությունները</p>	
<p>Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Թվային լուծումներով զբաղվող ՍՎՏ ՍՊԸ տնօրենի տեղակալ, • Նաիրիան ՓԲԸ Խորհրդի անդամ և գործադիր տնօրեն

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Խորհրդի անդամ՝ Արմեն Քթոյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	<ul style="list-style-type: none"> Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի Վիճակագրության ամբիոնի վարիչ, ՀՀ ԲՈԿ 014 մասնագիտական խորհրդի անդամ ՀՀ պաշտոնական վիճակագրություն օգտագործողների հանրային խորհրդի անդամ

Խորհրդի անդամ՝ Սվետլանա Կարապետյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
------------------	-------------------------------------

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: • Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Պարտականությունները	
Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Տնօրինության նախագահ - գործադիր տնօրեն՝ Դանիել Ազատյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
------------------	-------------------------------------

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

<p>Իրավասությունները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Իրականացնում է ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումը, • Տնօրինում է ընկերության գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, • Ներկայացնում է ընկերությունը տարբեր՝ այդ թվում միջազգային, պետական և մասնավոր կառույցներում,
<p>Պարտականությունները</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Գործարքներ է կնքում ընկերության անունից, • Տալիս է լիազորագրեր, ստորագրում պայմանագրեր, հրամաններ և ընկերության բնականոն գործունեությունը ապահովելու համար այլ անհրաժեշտ փաստաթղթեր, • Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում ընկերության աշխատանքային ներքին կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքը, հաստիքացուցակը, • Տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը, • Սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում ընկերության աշխատակիցներին, • Աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<ul style="list-style-type: none"> • Կորորդինացնում է կառուցվածքային ստորաբաժանումների և դրանց ղեկավարների աշխատանքը, • Ընկերության տնտեսական ցուցանիշների բարելավման նպատակով իրականացնում է համապատասխան աշխատանքներ, • Ընկերության աշխատանքները բարելավելու նպատակով ներկայացնում է առաջարկություններ: • Վարչության նախագահը իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
<p>Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը</p>	<p>Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:</p>

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Վարչության անդամ - Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Գարեգին Դարբինյան

<p>Բնակության վայրը</p>	<p>ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>
-------------------------	--

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Աջակցել գործադիր տնօրենի կառավարման աշխատանքներին՝ նպաստելով
Պարտականությունները	<ul style="list-style-type: none"> • կազմակերպության զարգացմանն ու առաջընթացին, • Նպաստել Կազմակերպության անձնակազմի ուսուցման գործընթացին, • Անհրաժեշտության դեպքում գործընկերոջ բացակայության (աձակուրդ, անաշխատունակության թերթիկ և այլ) ընթացքում, ստանձնել նաև տվյալ աշխատակցի պարտականությունները, • Ղեկավարի հանձնարարությամբ կատարել պաշտոնից բխող այլ գործառույթներ: • Վարչության անդամը իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Վարչության անդամ - Թվային բանկինգի տնօրեն ` Աղասի Վարդանյան

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Կազմակերպության թվայնացման ռազմավարությանը համապատասխան թվային նախագծերի նախաձեռնում, • Թվային բանկինգի գծով նախագծերի իրականացում և նպատակային ցուցանիշների ապահովում, • Թվային տեխնոլոգիաների, այդ թվում՝ ինտերնետ, մոբայլ բանկինգի և հեռահար սպասարկման այլ համակարգերի ռազմավարության մշակում և իրականացում, • Թվային տեխնոլոգիաների ներդնում և առաջխաղացում՝ ապահովելով թվային տեխնոլոգիաների ներթափանցման, տարածման և կիրառման բարձր մակարդակ, • Հեռահար եղանակով ծառայությունների մատուցման համակարգերից օգտվող հաճախորդների համար սպասարկման որակի ապահովում համակարգերի շարունակական զարգացման ապահովում, • Հեռահար գործիքների միջոցով մատուցվող ծառայություններում նորամուծությունների ներդրում, • Կազմակերպության թվային և ինքնասպասարկման համակարգերի անընդհատ և անխափան աշխատանքի ապահովմանն ուղղված քայլերի ձեռնարկում, • Ակտիվ մասնակցություն Կազմակերպության ռազմավարության մշակման աշխատանքներում,
Պարտականությունները	

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<ul style="list-style-type: none"> • Կազմակերպության ռազմավարության և տնտեսական զարգացման ծրագրով նախատեսված թվային, ուղղությունների, լուծումների, համակարգերի ներդրման աշխատանքների իրականացում, • Թվային լուծումների բոլոր հարթակների «սինխրոն» աշխատանքի կազմակերպման ապահովում և գնահատում, • Թվային բանկինգի Anti-Fraud համակարգերի ներդրմանն աջակցում և գործարկում, • Վարչության անդամը իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
<p>Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը</p>	<p>Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:</p>

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Վարչության անդամ – Բիզնեսի կառավարման տնօրեն՝ Սերգեյ Գասպարյան

<p>Բնակության վայրը</p>	<p>ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն</p>
-------------------------	--

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Մասնակցել տնօրինության նիստերին և որոշումներ կայացնել,
Պարտականությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Համակարգել կոմերցիոն բլոկի աշխատանքները, մասնավորապես՝ <ul style="list-style-type: none"> - Կառավարել Մանրաձախ բիզնեսի և Կորպորատիվ բիզնեսի կառավարման աշխատանքները՝ խթանելով նոր պրոդուկտների ստեղծման և զարգացման աշխատանքները, դրանց թվայնացումը և վաճառքը, - Կառավարել և վերահսկել Վարկային վերլուծությունների ծառայության գործունեությունը, - Կորորդինացնել Ընկերության մասնաճյուղերի աշխատանքը և զարգացնել վերջիններս որպես վաճառքի կենտրոններ, - Կորորդինացնել և վերահսկել Կոնտակտային կենտրոնի աշխատանքները նպաստելով կենտրոնի աշխատանքների օպտիմալացմանը և զարգացմանը՝ ներդնելով լավագույն միջազգային փորձը, • Ելնելով Ընկերության ընդհանուր ռազմավարական նպատակներից մշակել Կոմերցիոն բլոկի ռազմավարությունը, • Նպաստել հավատարիմ և խոստումնալից հաճախորդների պահպանման մշակույթի ներդրմանը, • Հաստատել և զարգացնել հարաբերություններ համապատասխան գործընկերների հետ, • Նախաձեռնել Ընկերության սպասարկման բարելավմանն, արդիականացմանն և թվայնացմանն ուղղված նախագծեր,

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<ul style="list-style-type: none">• Ստորագրելու ծրագրային վարկերի գծով ամսական հաշվետվությունները, վերաֆինանսավորման և որակավորման հայտերը,• Ստորագրելու հաճախորդներին տրամադրվող գրությունները, այդ թվում՝ գործող և մարված վարկերի վերաբերյալ,• Ստորագրելու վարկային կոմիտեի որոշումների հիման վրա տրամադրվող թույլտվությունները և համաձայնությունները,• Ստորագրելու ընկերության կողմից ընդունված ներքին ակտերին (կանոնակարգեր, որոշումներ, հրամաններ և այլն) համապատասխան ստորագրել (հաստատել)՝ Ընկերության կողմից տրամադրվող վարկերի գծով գրավի պայմանագրեր, վարկային պայմանագրեր, երաշխավորության պայմանագրեր և վարկերի տրամադրման կարգադրությունները, ինչպես նաև վարկավորման համար անհրաժեշտ այլ փաստաթղթերը,• Ստորագրելու հիփոթեքային վարկերի վերաբերյալ ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե ներկայացվող տեղեկանքները,• Ստորագրելու աուդիտորական հարցումների պատասխանները,• Ստորագրելու գրավադրված անշարժ գույքի նկատմամբ բնակտարածության օգտագործման իրավունքի ձեռք բերման կամ դադարեցման թույլտվությունները,
--	--

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<ul style="list-style-type: none">• Ստորագրելու գրավադրված գույքը գրավատուի կողմից վարձակալության տալու թույլտվությունները,• Ստորագրելու գրավադրված անշարժ գույքի մակերեսների և նպատակային նշանակությունների փոփոխության թույլտվությունները,• Ստորագրելու տրանսպորտային միջոցների պետհամարանիշների/հաշվառման վկայագրերի փոփոխության թույլտվությունները,• Ստորագրելու ընկերության կողմից մատուցվող ոչ ֆինանսական ծառայությունների հետ կապված գրությունները,• Ստորագրելու ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ուղարկվող ԾՕՀ գրությունների պատասխանները,• Ստորագրելու ՀՀ կենտրոնական բանկի վարկային ռեգիստրի կողմից ուղարկվող գրությունների պատասխանները,• Ստորագրելու «Աքոա Քրեդիտ Ռեփորթինգ» վարկային բյուրո ՓԲԸ-ի կողմից ուղարկված գրությունների պատասխանները,• Ստորագրելու «Աքոա Քրեդիտ Ռեփորթինգ» վարկային բյուրո ՓԲԸ-ին ուղարկվող գրությունները:• Վարչության անդամը իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված
--	--

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Վարչության անդամ - գլխավոր հաշվապահ՝ Լիլիա Մովսիսյան

Բնակության վայրը	ք. Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Իրավասությունները	<ul style="list-style-type: none"> • Հաշվապահական հաշվառման վարչության աշխատանքների կազմակերպում, ղեկավարում, վերահսկում, • Դրամական միջոցների և նյութական արժեքների ժամանակին և սահմանված կարգով հաշվառման և նրանց հետագա շարժի հետ կապված գործառնությունների ճիշտ արտացոլման ապահովում, • Ապրանքանյութական արժեքների, դրամական միջոցների և հիմնական միջոցների ժամանակին գույքագրման ապահովում,
Պարտականությունները	

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<ul style="list-style-type: none"> • Դեբիտորական պարտքերի հաշվառման ապահովում, • Սահմանված ժամկետներում օրական, շաբաթական, երկշաբաթյա, ամսական, եռամսյակային և տարեկան հաշվապահական հաշվետվությունների ներկայացում, • Հաշվապահական հաշվառման գործունեությանը վերաբերող կարգերի և մեթոդական ցուցումների մշակման աշխատանքների կազմակերպում, • Կազմակերպության հարկային և սոցիալական ապահովության հիմնադրամի գծով պարտավորությունների ժամանակին կատարման ապահովում, • Ղեկավարի հանձնարարությամբ պաշտոնից բխող այլ գործառույթների իրականացում: • Վարչության անդամը իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Ընկերության կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:
<p>Ընկերությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը</p>	<p>Ընկերությունից դուրս այլ գործունեություն չի ծավալում:</p>

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Ընկերության և Ընկերության կառավարման մարմինների անդամների միջև շահերի բախում որպես թողարկողի կառավարման մարմնի անդամ թողարկողի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև հնարավոր չէ:

Ընկերության որևէ մասնաճյուղում կենտրոնացված չէ ընկերության ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը:

24. Հսկող անձինք

Ընկերության հսկող անձինք են հանդիսանում՝ Վահե Ռոմիկի Բադալյանը և Վիգեն Ռոմիկի Բադալյան, ովքեր տիրապետում են Ընկերության 100% բաժնետոմսերին, յուրաքանչյուրը 50% և միաժամանակ հանդիսանում են Ընկերության խորհրդի անդամներ: Բաժնետերերը հանդիսանում են Խորհրդի 3 անդամներից երկուսը:

25. Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Ընկերության 2019, 2020 և 2021 թվականների անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված հաշվետվությունները ներկայացված են սույն Ազդագրի - Հավելված 3-ում: Ցանկության դեպքում ներդրողները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Ընկերության գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Թողարկողի պաշտոնական ինտերնետային կայքում:

Միջանկյալ ֆինանսական Հաշվետվություններ

2021թ-ի աուդիտ անցած տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սույն Ազդագրի Հավելված 3-ում:

Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ից մինչև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Թողարկողի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

Դադարյան, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Ընկերությունը ներգրավված չէ ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա էական ազդեցություն ունեցող դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթներում:

26. Էական պայմանագրերը

Ընկերությունում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Ընկերության կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Ընկերության վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

27. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն ներկայացվող Ազդագրում չի օգտագործվել:

Բացի Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

28. Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Կազմակերպության կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Կազմակերպության պաշտոնական կայքում՝ www.fastcredit.am հասցեով, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Կազմակերպության գլխամասային գրասենյակ՝ 0047, ք. Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ. Հովսեփյան 32/6:

Հավելված 1: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն)×100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն)×100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: Թողարկման Վերջնական Պայմաններ

----- 20__թ.

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ
անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի
պարտատոմս

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ----- 2022 թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ում Գ. Հովսեփյան փողոց, Նորք-Մարաշ 32/6 ք. Երևան, ՀՀ հասցեում:

Ընդհանուր տեղեկություններ (Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)		
	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ
	Երաշխավորողը	մասնակի երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնելու կապակցությամբ Թողարկողը կնքել է

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

		«Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ծառայությունների մատուցման մասին» պայմանագիր «Դայմենշն» փակ բաժնետիրական ներդրումային ընկերության հետ
	Սերիան	
	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 10.6 մասում
	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար
	Առաջարկի գինը	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	Անվանական արժեքը	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ/ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային	Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	<p>առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)</p>	<p>որոշումն ընդունվել է Թողարկողի Խորհրդի 25.05.2022 թվականի FC0003DEC#25/05/25-01-01 որոշմամբ: Հաջորդ թողարկումները ենթակա են որոշման Թողարկողի Խորհրդի կողմից:</p>
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
	<p>Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը</p>	<p>ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ</p>
	<p>Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն</p>	<p>ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ</p>
	<p>Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)</p>	<p>ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից</p>

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

		առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Անվանական արժեքով
	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	Չի նախատեսվում
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Չի նախատեսվում
	Այլ տեղեկություններ	
	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փոփ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	ոչ կիրառելի
	Ժամկետ(ներ)ը	
	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«Դայմենշն» ՓԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Բաղրամյան 2, 27/1 ոչ բնակելի տարածք
	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Այլ տեղեկություններ		
	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն որևէ կարգավորվող շուկայում առևտրի
	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալու և/կամ ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն ստացման և/կամ ցուցակման դեպքում վերջիններիս

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող
կորպորատիվ արժեկտրոնային պարտատոմսերի

		<p>հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲ ընկերությունը:</p>
.	Արժեթղթի վարկանիշը	Ոչ կիրառելի
	<p>Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը</p>	<p>Ենթակա է որոշման իրավասու մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ</p>

Թողարկողը (երաշխավորողը) պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը (երաշխավորողը) հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

(Պատասխանատու անձանց ստորագրություն)

Վահե Բադայան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վիգեն Բադայան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Դանիել Հիլեր (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Դանիել Ազատյան (անուն, ազգանուն)	Գործադիր տնօրեն, Տնօրինության նախագահ (պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Գարեգին Դարբինյան	Գործադիր տնօրենի տեղակալ, Տնօրինության անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Աղասի Վարդանյան	Թվային բանկինգի տնօրեն, Տնօրինության անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Սերգեյ Գասպարյան	Բիզնեսի կառավարման տնօրեն, Տնօրինության անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Լիլիա Մովսիսյան	Գլխավոր հաշվապահ, Տնօրինության անդամ		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Միքայել Մարգարյան	«Դայմենշն» ՓԲԸ Գլխավոր Տնօրեն		
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Դանիել Ազատյան	Գործադիր տնօրեն, Տնօրինության նախագահ		
_____	_____	_____	_____
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: Ֆինանսական հաշվետվություններ

«Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	12

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի (Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 3-ին, որտեղ նշվում է, որ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հարցի առնչությամբ:

Համադրելի տեղեկատվությանը վերաբերող այլ հանգամանք

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի շրջանակում մենք աուդիտի ենք ենթարկել Ծանոթագրություն 3-ում նշված ճշգրտումները, որոնք կատարվել են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար և 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու համար: Մեր կարծիքով Ծանոթագրություն 3-ում ներկայացված ճշգրտումները տեղի են և կիրառվել են համապատասխան կերպով:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 11-ում և Ծանոթագրություն 20-ի (բ) կետում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 84.1%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՅՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՅՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպերում առաջացող կորստի գնահատում: 	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման վերաբերող Կազմակերպության մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՅՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղի ունեցող վերլուծելու համար իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև, - գնահատել ենք պարտազանցման ռեպերում առաջացող կորստի հաշվարկի համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները, համեմատել ենք գրավադրված ոսկե իրերի արժեքները հասանելի շուկայական տեղեկատվության հետ և համեմատել

<p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և անկապվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Ենթ գրավադրված ոսկե իրերի նկատմամբ կիրառվող գեղջման ժամկետը Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հետ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ընտրանքային կարգով համեմատել ենք ելակետային տվյալները հիմքում ընկած փաստաթղթերի հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Կազմակերպության ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Կազմակերպությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Կազմակերպության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
17 հունիսի 2022թ.

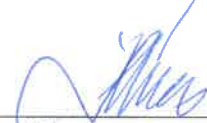
	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեղձորով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	13,270,027	10,912,499
Տոկոսային ծախս	5	(2,938,079)	(2,604,067)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		10,331,948	8,308,432
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		10,775	1,880
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(17,113)	(13,923)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս		(6,338)	(12,044)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	1,125,936	474,699
Չուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		(7,888)	-
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ		99,095	32,156
Գործառնական եկամուտ		11,542,753	8,803,244
Չուտ արժեզրկման վերականգնում/(արժեզրկում)ից կորուստներ) ֆինանսական գործիքների գծով	7	(2,473,015)	(448,693)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(2,445,764)	(2,107,635)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(811,588)	(755,123)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		5,812,386	5,491,793
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(1,012,231)	(961,567)
Շահույթ տարվա համար		4,800,155	4,530,226
Այլ համապարփակ վնաս՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
– իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	11	(270,919)	(80,617)
<i>Ընդամենը հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
		(270,919)	(80,617)
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(270,919)	(80,617)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		4,529,236	4,449,609

8-ից 67-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. հունիսի 17-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից

Դանիել Ազատյան
 Գործադիր տնօրեն

Լիլիա Մովսիսյան
 Գլխավոր հաշվապահ

	Ծնթգ.	2021թ.	2020թ.	2019թ.
		հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
		Վերահաշվարկված	Վերահաշվարկված	Վերահաշվարկված
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	2,412,544	1,608,503	2,015,248
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
– Կազմակերպության կողմից պահվող	11	5,116,897	-	-
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	11	-	5,519,123	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	12	52,318,930	47,610,186	39,117,823
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		101,452	-	152,289
Հիմնական միջոցներ	13	439,880	410,702	357,633
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14	1,247,301	973,936	749,993
Ոչ նյութական ակտիվներ		31,534	27,065	31,192
Այլ ակտիվներ	15	419,003	234,526	179,958
Ընդամենը ակտիվներ		62,087,541	56,384,041	42,604,136
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Այլ փոխառություններ	16	26,156,702	26,406,209	17,988,955
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	5,275,501	-
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	17	8,776,965	3,193,158	8,753,592
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	413,487	450,032	599,148
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	2,678,897	1,737,485	956,487
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14	1,344,542	1,031,337	775,581
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		-	162,869	-
Այլ պարտավորություններ	19	538,205	477,943	330,475
Ընդամենը պարտավորություններ		39,908,798	38,734,534	29,404,238
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ				
Բաժնետիրական կապիտալ	20	7,000,000	7,000,000	7,000,000
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(351,536)	(80,617)	-
Զբաղիված շահույթ		15,530,279	10,730,124	6,199,898
Ընդամենը սեփական կապիտալ		22,178,743	17,649,507	13,199,898
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		62,087,541	56,384,041	42,604,136

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Շահույթ նախքան հարկումը	5,812,386	5,491,793
<i>Ճշգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով.</i>		
Ամորտիզացիայի և մաշվածության մասհանումներ	289,053	247,219
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	2,473,015	448,693
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(358,068)	(89,987)
Տոկոսային եկամուտ	(13,270,027)	(10,912,499)
Տոկոսային ծախս	2,938,079	2,604,067
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվների/պարտավորությունների փոփոխությունները	(2,115,562)	(2,210,714)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հանախորդներին տրված վարկեր	(7,606,393)	(8,193,811)
Այլ ակտիվներ	(204,022)	(54,568)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(5,275,501)	5,275,501
Այլ պարտավորություններ	(55,537)	147,468
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի և տոկոսների վճարումը	(15,257,015)	(5,036,124)
Վճարված շահութահարկ	(271,493)	(152,288)
Ստացված տոկոսներ	13,050,495	9,127,498
Վճարված տոկոսներ	(2,723,870)	(506,365)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(5,201,883)	3,585,009
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	-	(5,411,356)
Հիմնական միջոցների և ոչ կյուբական ակտիվների ձեռքբերում	(165,788)	(155,275)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(165,788)	(5,566,631)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից	24,186,354	16,316,998
Վարկերի մարում ֆինանսական կազմակերպություններից	(18,544,079)	(22,173,909)
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	42,219,867	21,635,719
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(41,433,600)	(13,973,569)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	450,311
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	-	(670,143)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(125,284)	(100,142)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	6,303,258	1,485,265
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	935,587	(496,357)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(130,152)	90,656
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,394)	(1,044)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	1,608,503	2,015,248
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	10 2,412,544	1,608,503

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ. (ըստ նախորդ ֆինանսական հաշվետվությունների)	7,000,000	-	4,474,674	11,474,674
Վերահաշվարկի ճշգրտումներ (Ծնթզ. 3)	-	-	1,725,224	1,725,224
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ. (վերահաշվարկված)	7,000,000	-	6,199,898	13,199,898
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Շահույթ տարվա համար (ըստ նախորդ ֆինանսական հաշվետվությունների)	-	-	3,293,597	3,293,597
Վերահաշվարկի ճշգրտումներ (Ծնթզ. 3)	-	-	1,236,629	1,236,629
Շահույթ տարվա համար (վերահաշվարկված)	-	-	4,530,226	4,530,226
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	(80,617)	-	(80,617)
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(80,617)	-	(80,617)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար (վերահաշվարկված)	-	(80,617)	4,530,226	4,449,609
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ. (վերահաշվարկված)	7,000,000	(80,617)	10,730,124	17,649,507
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	7,000,000	(80,617)	10,730,124	17,649,507
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Շահույթ տարվա համար	-	-	4,800,155	4,800,155
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	(270,919)	-	(270,919)
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(270,919)	-	(270,919)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	(270,919)	4,800,155	4,529,236
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	7,000,000	(351,536)	15,530,279	22,178,743

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ֆասթ Կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն (Կազմակերպություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2011թ. հոկտեմբերին: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը վարկերի տրամադրումն է փոքր և միջին ձեռնարկություններին և ֆիզիկական անձանց: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Կազմակերպությունը վարկային կազմակերպության լիցենզիա է ստացել 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին:

Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0047, Նորք-Մարաշ, Գ. Հովսեփյան փ. 32/6:

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող 28 մասնաճյուղի միջոցով:

Կազմակերպության հավասար բաժնեմասով սեփականատերերն են Վահե Բադալյանը և Վիգեն Բադալյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: COVID-19 համավարակն ավելի մեծացրեց Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեության իրականացման պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 21 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. ելակետային տվյալների որոշում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 21 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 25:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ ուժի մեջ են մտել 2021թ. հունվարի 1-ից, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Նախորդ տարվա տեղեկատվության վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս դեկավարությունը վերահաշվարկել է հաճախորդներին տրված վարկերի մնացորդներին վերաբերող նախորդ տարվա տվյալները հետևյալ հանգամանքներից ելնելով.

ա) 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Կազմակերպությունը կիրառել է 12 ամիս գեղջման ժամանակահատված ոսկու գրավի համար (որն օգտագործվել է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում): Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպությունը հետընթաց ճշգրտել է այդ ենթադրությունը, քանի որ նախկինում վաճառել է առգրավված ոսկու գրավն առգրավումից հետո միջինը 2 ամսվա ընթացքում, և այդ տեղեկատվությունը հասանելի էր 2020թ. և 2019թ. ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Բացի այդ ոսկու գրավը վերագնահատվել էր համապատասխանաբար 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շուկայական գներն արտացոլելու համար: Նախկինում օգտագործվում էր գրավի սկզբնական արժեքը (արժեքը վարկի տրամադրման պահին), ինչը կարող էր հանգեցնել ակնկալվող պարտքային կորուստների ոչ ճշգրիտ հաշվարկի:

Արդյունքում 2020թ-ին և 2019թ-ին ակնկալվող պարտքային կորուստներն ավել են ներկայացրել համապատասխանաբար 3,612,016 հազար դրամով և 2,103,932 հազար դրամով:

Ստորև ներկայացված է վերահաշվարկի ազդեցությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա:

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	Զբաղիված շահույթ
Մնացորդը ըստ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների	43,998,170	1,087,322	7,768,271
Ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա	3,612,016	650,163	2,961,853
Վերահաշվարկված մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	47,610,186	1,737,485	10,730,124
Մնացորդը ըստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների	37,013,891	577,779	4,474,674
Ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա	2,103,932	378,708	1,725,224
Վերահաշվարկված մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	39,117,823	956,487	6,199,898

Ստորև ներկայացված է վերահաշվարկի ազդեցությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա:

հազ. դրամ	Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստ	Շահութահարկի գծով ծախս	Շահույթ տարվա համար
Գումարը ըստ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների Ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա	(1,956,777)	(690,112)	3,293,597
Վերահաշվարկված գումարը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	(448,693)	(961,567)	4,530,226

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների ու վնասումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները և այլ բանկերում պահվող օգտագործման սահմանափակում չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Կազմակերպությունը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Կազմակերպությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահարաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահարաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը:

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների

ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Կազմակերպության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Կազմակերպության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Կազմակերպության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Կազմակերպությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Կազմակերպությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և կազմակերպությունների այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «կազմակերպություններին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Կազմակերպությունը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Կազմակերպության և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Կազմակերպության կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Կազմակերպությունն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Կազմակերպությունը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Կազմակերպությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Կազմակերպությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 21 (բ):

Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվների համար:

Կազմակերպությունը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված պարզեցում որևէ ֆինանսական գործիքի գծով:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանջելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 21 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Կազմակերպության կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կդառնա անվճարունակ,
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,*
- *էրբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Կազմակերպությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և*
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:*

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 20 տարի
- համակարգիչներ և հաղորդակցության սարքավորումներ 1 տարի
- փոխադրամիջոցներ 8 տարի
- տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ 8 տարի

(թ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(ժ) Առգրավված ակտիվներ

Կազմակերպությունը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած համապատասխան վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են՝ չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(հ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Հարկում

Ծահույթահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահույթահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահույթահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Կազմակերպության գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Զճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(կ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Կազմակերպության բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր, որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Կազմակերպությունը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(h) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Կազմակերպությունը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Կազմակերպությունն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Կազմակերպությունը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Կազմակերպությունը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Կազմակերպությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Կազմակերպությանը չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Կազմակերպությունը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Կազմակերպությունը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Կազմակերպությունը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Կազմակերպության գնահատականի փոփոխություն, եթե Կազմակերպությունը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Կազմակերպությունը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Կազմակերպությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների գծով: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Կազմակերպությունը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ձ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Կազմակերպությունը ներառում պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս՝ պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Կազմակերպությունը որոշել է, որ առկա բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչև փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

(ii) Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները սահմանափակում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ կիրառվող բացառության շրջանակը՝ բացառելու համար այն գործարքները, որոնք առաջացնում են հավասար և հաշվանցվող ժամանակավոր տարբերություններ, օրինակ՝ վարձակալության և շահագործումից հանելու պարտավորությունների դեպքում: Փոփոխությունները գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վարձակալությանը և շահագործումից հանելու պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է ճանաչվեն ներկայացված ամենավաղ համադրելի ժամանակաշրջանի սկզբից՝ ցանկացած կուտակային հետևանքը ճանաչելով որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների ճշգրտում այդ ամսաթվի դրությամբ: Բոլոր մյուս գործարքների համար փոփոխությունները կիրառվում են այն գործարքների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբից հետո:

Փոփոխություններն ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(iii) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամամասնակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամամասնակաշրջան
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հանախորդներին տրված վարկեր	12,800,135	10,565,471
Ներդրումային արժեթղթեր	466,797	344,410
Այլ	3,095	2,618
	13,270,027	10,912,499
Տոկոսային ծախս		
Այլ փոխառություններ	2,132,418	1,927,784
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	359,880	365,814
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	298,549	193,218
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	111,186	79,681
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27,351	36,965
Այլ	8,695	605
	2,938,079	2,604,067
Չուտ տոկոսային եկամուտ	10,331,948	8,308,432

6 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	767,868	384,712
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	358,068	89,987
	1,125,936	474,699

7 Չուտ արժեզրկման վերականգնում/(արժեզրկումից կորուստներ) ֆինանսական գործիքների գծով

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Հանախորդներին տրված վարկեր	(2,417,707)	(429,675)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(47,019)	(18,595)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(360)	(1,004)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(7,929)	581
	(2,473,015)	(448,693)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հանախորդներին տրված վարկերի սկզբնական և վերջնական համախառն մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289
Տեղափոխում 1-ին փուլ	232,533	(231,861)	(672)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(13,331,411)	14,138,392	(806,981)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(9,710,256)	(1,052,854)	10,763,110	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(25,408,479)	(10,254,610)	(12,571,029)	(48,234,118)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	43,213,637	-	-	43,213,637
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	5,839,713	3,053,421	3,253,798	12,146,932
Դուրսգրումներ	-	-	(705,154)	(705,154)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	28,413,792	15,171,928	12,545,866	56,131,586

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի սկզբնական և վերջնական համախառն մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	25,514,764	5,843,524	9,019,592	40,377,880
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,168,359	(897,023)	(271,336)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(8,340,407)	8,727,067	(386,661)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,943,174)	(38,434)	10,981,609	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մարված ֆինանսական ակտիվներ	(19,995,430)	(4,115,693)	(6,600,130)	(30,711,253)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	40,173,943	-	-	40,173,942
Դուրսգրումներ	-	-	(130,280)	(130,280)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	217,737	358,034	1,524,332	2,100,103
Տեղափոխում 1-ին փուլ	23,937	(23,937)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(171,895)	277,847	(105,952)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(128,354)	(52,993)	181,347	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(165,797)	518,578	1,478,620	1,831,401
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	586,306	-	-	586,306
Դուրսգրումներ	-	-	(705,154)	(705,154)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	361,934	1,077,529	2,373,193	3,812,656

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ. (վերահաշվարկված)			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	111,292	95,626	1,053,139	1,260,057
Տեղափոխում 1-ին փուլ	13,457	(11,008)	(2,449)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(168,439)	200,523	(32,083)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(209,489)	(10,218)	219,706	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(297,552)	83,110	416,381	201,939
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	768,387	-	-	768,387
Դուրսգրումներ	-	-	(130,280)	(130,280)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	217,656	358,033	1,524,414	2,100,103

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	289,053	247,219
Նվիրատվություններ	40,000	138,500
Անվտանգության ծառայություն	77,734	75,109
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	44,020	66,154
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	91,265	41,755
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	48,104	35,330
Գովազդ և շուկայավարում	55,919	32,719
Մասնագիտական ծառայություններ	41,868	32,070
Հաղորդակցության և տեղեկատվական ծառայություններ	29,285	26,470
Զինոսհատուցվող հարկեր և տուրքեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	34,387	17,762
Վարձակալության գծով ծախսեր	22,981	15,761
Այլ	36,972	26,274
	811,588	755,123

* 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 165,124 հազար դրամ գումարը (2020թ-ին՝ 131,990 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային ՖՀՄՍ 16-ի «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 14):

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	-	(162,873)
Նախորդ ժամանակաշրջանում պակաս ներկայացված	(11,349)	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(1,000,882)	(798,694)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(1,012,231)	(961,567)

2021թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	%	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	5,812,386		5,491,793	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(1,046,229)	(18.0)	(988,523)	(18.0)
Նախորդ ժամանակաշրջանում պակաս ներկայացված	(11,349)	(0.2)	-	-
Հարկումից ազատված եկամուտ	45,347	0.8	26,956	0.5
	(1,012,231)	(17.4)	(961,567)	(17.3)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	17,696		59,470	77,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,800,938)	(1,038,600)	-	(2,839,538)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(175,308)	(49,206)	-	(224,514)
Այլ ակտիվներ	(922)	(4,068)	-	(4,990)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	185,641	56,422	-	242,063
Այլ պարտավորություններ	36,346	980	-	37,326
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	-	33,590	-	33,590
	(1,737,485)	(1,000,882)	59,470	(2,678,897)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ. Վերահաշ- վարկված	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված Վերահաշ- վարկված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ. Վերահաշ- վարկված
Ներդրումային արժեթղթեր	-		17,696	17,696
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,415,180)	(385,758)	-	(1,800,938)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	17,740	(193,048)	-	(175,308)
Այլ ակտիվներ	(1,346)	424	-	(922)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(13,134)	198,775	-	185,641
Այլ պարտավորություններ	26,797	9,549	-	36,346
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	428,636	(428,636)	-	-
	(956,487)	(798,694)	17,696	(1,737,485)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			2020թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(330,389)	59,470	(270,919)	(98,313)	17,696	(80,617)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(330,389)	59,470	(270,919)	(98,313)	17,696	(80,617)

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Կանխիկ դրամական միջոցներ դրամարկղում	1,499,695	1,573,377
Նոստրո հաշիվներ բանկերում		
– Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	157,725	16,009
– վարկանիշ չունեցող *	756,518	20,121
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ բանկերում	914,243	36,130
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,413,938	1,609,507
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,394)	(1,004)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,412,544	1,608,503

* Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող բանկերի վարկանիշը, որտեղ պահվում են նոստրո հաշիվները, մոտավորապես համապատասխանու է «Moody's» վարկանիշային գործակալության B2 վարկանիշին (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին դրությամբ՝ B2):

Պարտքային որակը բացահայտելիս Կազմակերպությունն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշերը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (2020թ-ին նման միջոցներ չկային), որոնց մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը:

11 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Կազմակերպության կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
– ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,116,897	-
Ընդամենը Կազմակերպության կողմից պահվող արժեթղթեր	5,116,897	-
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
– ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	-	5,519,123
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	-	5,519,123
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,116,897	5,519,123

Ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և ունեն Ba1-ից Ba3 վարկանիշ ըստ «Moody's» վարկանիշային գործակալության:

Կազմակերպությունը վաճառում է արժեթղթեր հետզնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, որի դիմաց Կազմակերպությունը ստանում է դրամական միջոցներ: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Կազմակերպության կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Կազմակերպությունը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ» հոդվածում:

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

12 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված	2019թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր			
Ոսկու գրավով վարկեր	48,219,682	39,255,574	30,992,689
Հիփոթեքային վարկեր	5,460,079	5,444,495	4,878,349
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,377,181	512,401	601,694
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	55,056,942	45,212,470	36,472,732
Իրավաբանական անձանց տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր			
Առևտրային վարկեր	1,074,644	4,497,819	3,905,148
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	1,074,644	4,497,819	3,905,148
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	56,131,586	49,710,289	40,377,880
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,812,656)	(2,100,103)	(1,260,057)
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	52,318,930	47,610,186	39,117,823

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	վարկեր
				հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	21,454,449	10,285,013	1,175,900	32,915,362
– մինչև 30 օր ժամկետանց	42,271	2,114,662	2,803,046	4,959,979
– 30-89 օր ժամկետանց	-	1,997,714	4,926,019	6,923,733
– 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,481,196	2,481,196
– 180-270 օր ժամկետանց	-	-	347,152	347,152
– ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	592,260	592,260
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	21,496,720	14,397,389	12,325,573	48,219,682
Պարտքային կորստի պահուստ	(277,385)	(988,681)	(2,294,014)	(3,560,080)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	21,219,335	13,408,708	10,031,559	44,659,602
Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	4,737,942	488,408	84,615	5,310,965
– մինչև 30 օր ժամկետանց	-	57,959	8,244	66,203
– 30-89 օր ժամկետանց	-	29,514	10,300	39,814
– 90-179 օր ժամկետանց	-	-	26,107	26,107
– 180-270 օր ժամկետանց	-	-	16,990	16,990
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր	4,737,942	575,881	146,256	5,460,079
Պարտքային կորստի պահուստ	(19,446)	(64,688)	(36,992)	(121,126)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր	4,718,496	511,193	109,264	5,338,953
Առևտրային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	896,790	52,119	-	948,909
– մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	490	490
– 30-89 օր ժամկետանց	-	78,705	-	78,705
– 90-179 օր ժամկետանց	-	-	46,540	46,540
– 180-270 օր ժամկետանց	-	-	-	-
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	896,790	130,824	47,030	1,074,644
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,081)	(7,045)	(29,445)	(48,571)
Ընդամենը զուտ առևտրային վարկեր	884,709	123,779	17,585	1,026,073

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,281,955	48,708	7,746	1,338,409
- մինչև 30 օր ժամկետանց	385	6,588	687	7,660
- 30-89 օր ժամկետանց	-	12,538	3,361	15,899
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	6,117	6,117
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	9,096	9,096
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր վարկեր	1,282,340	67,834	27,007	1,377,181
Պարտքային կորստի պահուստ	(53,022)	(17,115)	(12,742)	(82,879)
Ընդամենը գուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	1,229,318	50,719	14,265	1,294,302
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	28,413,792	15,171,928	12,545,866	56,131,586
Պարտքային կորստի պահուստ	(361,934)	(1,077,529)	(2,373,193)	(3,812,656)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	28,051,858	14,094,399	10,172,673	52,318,930

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2020թ. (Վերահաշվարկված)			Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,046,629	2,638,757	4,389,560	26,074,946
- մինչև 30 օր ժամկետանց	66,342	2,571,871	1,557,065	4,195,278
- 30-89 օր ժամկետանց	-	3,175,098	3,436,529	6,611,627
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,904,768	1,904,768
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	146,872	146,872
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	322,083	322,083
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	19,112,971	8,385,726	11,756,877	39,255,574
Պարտքային կորստի պահուստ	(94,105)	(197,990)	(1,248,383)	(1,540,478)
Ընդամենը գուտ ոսկու գրավով վարկեր	19,018,866	8,187,736	10,508,494	37,715,096
Հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,759,907	334,557	59,659	5,154,123
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	19,185	1,677	20,862
- 30-89 օր ժամկետանց	-	72,919	-	72,919
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	46,863	46,863
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	149,727	149,727
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր	4,759,907	426,661	257,926	5,444,494
Պարտքային կորստի պահուստ	(67,314)	(106,089)	(91,311)	(264,714)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային և անշարժ գույքի գրավով այլ վարկեր	4,692,593	320,572	166,615	5,179,780

31 դեկտեմբերի 2020թ. (Վերահաշվարկված)

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	3,265,533	175,645	229,448	3,670,626
– մինչև 30 օր ժամկետանց	1,921	173,051	54,034	229,006
– 30-89 օր ժամկետանց	-	301,772	156,405	458,177
– 90-179 օր ժամկետանց	-	-	90,736	90,736
– 180-270 օր ժամկետանց	-	-	49,274	49,274
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	3,267,454	650,468	579,897	4,497,819
Պարտքային կորստի պահուստ	(46,284)	(47,165)	(172,972)	(266,421)
Ընդամենը զուտ առևտրային վարկեր	3,221,170	603,303	406,925	4,231,398
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
– ոչ ժամկետանց	436,855	30,655	9,316	476,826
– մինչև 30 օր ժամկետանց	868	12,331	1,707	14,906
– 30-89 օր ժամկետանց	-	13,599	1,704	15,303
– 90-179 օր ժամկետանց	-	-	341	341
– 180-270 օր ժամկետանց	-	-	5,026	5,026
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	437,723	56,585	18,094	512,402
Պարտքային կորստի պահուստ	(9,953)	(6,789)	(11,748)	(28,490)
Ընդամենը զուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	427,770	49,796	6,346	483,912
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289
Պարտքային կորստի պահուստ	(217,656)	(358,033)	(1,524,414)	(2,100,103)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	27,360,399	9,161,407	11,088,380	47,610,186

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 21 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Կազմակերպությունը որպես կանոն գրավ է պահանջում վարկառուներից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
Ոսկի	34,628,525	30,423,024
Անշարժ գույք	6,230,510	4,940,928
Անձնական երաշխավորություններ	877,716	823,204
Փոխադրամիջոցներ	19,378	97,607
Այլ գրավ	127,197	77,748
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	262,931	159,066
Ընդամենը հաճախորդներին տված՝ արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	42,146,257	36,521,577
Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր		
Ոսկե իրեր	10,031,559	10,915,646
Այլ գրավ	141,114	172,963
Ընդամենը ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	10,172,673	11,088,609
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	52,318,930	47,610,186

Ղեկավարության գնահատմամբ գրավի իրական արժեքը, ներառյալ 3-րդ փուլ դասված վարկերի համար, պակաս չէ վարկերի հաշվեկշռային արժեքներից:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,125,629 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 985,747 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի և փոխառությունների համար:

(ե) Խոշոր ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի փոխառուներ կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2020թ-ին՝ բացակայում էին), որոնց վարկերի մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկերի աշխարհագրական վերլուծություն

Վարկերը տրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին:

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

13 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Ծեփեր	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Համակար- գիչներ և հաղորդակ- ցության սարքավորում- ներ	Փոխադրա- միջոցներ	Տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	130,130	91,223	329,981	168,167	298,319	1,017,820
Ավելացումներ	-	3,147	40,569	-	101,699	145,415
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(699)	-	-	(1,867)	(2,566)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	130,130	93,671	370,550	168,167	398,151	1,160,669
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	32,588	22,385	264,697	144,033	143,415	607,118
Տարվա մաշվածություն	6,520	5,090	59,469	6,933	36,994	115,006
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(313)	144	-	(1,166)	(1,335)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	39,108	27,162	324,310	150,966	179,243	720,789
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	91,022	66,509	46,240	17,201	218,908	439,880
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	130,130	91,223	249,944	148,947	254,712	874,956
Ավելացումներ	-	-	87,627	19,220	48,428	155,275
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(7,590)	-	(4,821)	(12,411)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	130,130	91,223	329,981	168,167	298,319	1,017,820
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	26,235	17,981	221,235	136,965	114,907	517,323
Տարվա մաշվածություն	6,353	4,404	50,097	7,068	32,413	100,335
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(6,635)	-	(3,905)	(10,540)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	32,588	22,385	264,697	144,033	143,415	607,118
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	97,542	68,838	65,284	24,134	154,904	410,702

14 Վարձակալություն

Կազմակերպությունը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, հաճախորդների սպասարկման կենտրոնների տարածքները, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Կազմակերպությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	973,936	749,993
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	438,489	355,933
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(165,124)	(131,990)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,247,301	973,936

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,031,337	775,582
Տոկոսային ծախս	111,186	79,699
Ավելացումներ	438,489	355,933
Վարձավճարներ	(236,470)	(179,841)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,344,542	1,031,337

(գ) Ծահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	164,690	131,990
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	111,186	79,699

(դ) Գրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընդամենը գրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով		
Հիմնական գումարի վճարում	125,284	100,142
Տոկոսային ծախսի վճարում	111,186	79,699

15 Այլ ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Այլ դերիտորական պարտքեր	143,042	37,473
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,785)	(2,067)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	139,257	35,406
Առգրավված ակտիվներ	121,945	133,973
Կանխավճարներ	129,219	44,870
Այլ	28,582	20,277
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	279,746	199,120
Ընդամենը այլ ակտիվներ	419,003	234,526

16 Այլ փոխառություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բաժնետերերից և այլ կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններ	25,797,989	26,050,171
Այլ փոխառություններ	358,713	356,038
Ընդամենը այլ փոխառություններ	26,156,702	26,406,209

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	26,406,209	17,988,955
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Ստացված այլ փոխառություններ	42,219,867	21,635,719
Այլ փոխառությունների մարում	(41,433,600)	(13,973,569)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	786,267	7,662,150
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(1,091,133)	337,795
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	2,132,418	1,907,997
Վճարված տոկոսներ	(2,077,059)	(1,490,688)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	26,156,702	26,406,209

17 Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկերից ստացված վարկեր	7,301,491	2,408,331
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	1,475,474	784,828
Ընդամենը ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	8,776,965	3,193,158

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,193,158	8,753,592
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	24,186,394	16,316,998
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի և փոխառությունների մարում	(18,544,079)	(22,173,909)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	5,642,315	(5,856,911)
Արտաբյուջայի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(81,044)	307,863
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	359,880	370,127
Վճարված տոկոսներ	(337,344)	(381,513)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	8,776,965	3,193,158

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	413,487	450,032

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը թողարկել և տեղաբաշխել է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտքային արժեթղթեր՝ 835 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2020թ-ին՝ 835 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով):

Կազմակերպության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	450,032	599,148
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	-	450,311
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	-	(626,620)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	-	(176,309)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(36,265)	33,636
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	27,351	37,108
Վճարված տոկոսներ	(27,631)	(43,550)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	413,487	450,032

19 Այլ պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	255,862	201,093
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	255,862	201,093
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	210,054	219,452
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	72,289	57,398
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	282,343	276,850
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	538,205	477,943

20 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,400,000 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 1,400,000): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 5,000 դրամ (2020թ-ին՝ 5,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Կազմակերպության բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովման արժեքը կամ արժեզրկումը:

(զ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության չբաշխված շահույթի առավելագույն չափով:

2021թ. և 2020թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարել:

21 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի վարկավորման գործունեության համար և կազմում է Կազմակերպության գործառնությունների կենսական տարրը: Ծուկայական, պարտքային, և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման և ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարչության կողմից:

Կազմակերպության ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Կազմակերպության նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Կազմակերպության ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության ներսում: Կազմակերպությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Կազմակերպությունում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված

պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկի ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ. ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Կազմակերպությունն 30 օր ժամկետանցությունն օգտագործում է որպես սահմանափակիչ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի անի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի անի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Կազմակերպության պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվետվ օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանցման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառու ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Կազմակերպության նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 30 օր ժամկետանց է՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար,
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները,
- քանակական ցուցանիշները և
- Կազմակերպության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Կազմակերպությունն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Կազմակերպությունն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Կազմակերպությունը որոշել է փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների հիմնական խթանները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի և պարտքային ռիսկի ու պարտքային կորուստների միջև հարաբերությունները: Այդ հիմնական խթանն արտարժույթի փոփոխություններն են:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապահովանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապահովանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապահովանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Կազմակերպությունը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանգման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Կազմակերպության քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերանայվում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուներ կա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանգման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ վարկառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը և տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Կազմակերպությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը և ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանգման դեպքում: Կազմակերպությունը պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանգման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանգման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանգման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները վարկառուի համար), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,116,897	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	914,243	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	139,257	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	914,243	35,126
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,116,897	5,519,123
Հանախորդներին տրված վարկեր	52,318,930	47,610,186
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	139,257	35,406
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	58,489,327	53,199,841

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում ներդրումների գծով պահանջների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 12-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկային հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորություններ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(5,275,501)	-	(5,275,501)	5,519,123	-	243,612
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,275,501)	-	(5,275,501)	5,519,123	-	243,612

Վերը նշված աղյուսակում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ. ԱՎՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	112,925	-	-	-	-	2,299,619	2,412,544
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	87,266	151,882	227,818	1,968,274	2,681,657	-	5,116,897
Հանախորդներին տրված վարկեր	2,198,903	1,361,180	6,756,666	38,663,355	3,338,826	-	52,318,930
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	139,257	139,257
	2,399,094	1,513,062	6,984,484	40,631,629	6,020,483	2,438,876	59,987,628
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Այլ փոխառություններ	560	907,247	18,326	16,484,433	8,746,136	-	26,156,702
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	171,656	155,421	3,449,246	4,039,340	961,302	-	8,776,965
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,566	-	-	400,922	-	-	413,487
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	47,581	38,038	79,200	663,340	516,383	-	1,344,542
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	255,862	255,862
	232,363	1,100,706	3,546,772	21,588,035	10,223,821	255,862	36,947,558
	2,166,731	412,356	3,437,712	19,043,595	(4,203,338)	2,183,014	23,040,070

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,126	-	-	-	-	1,573,377	1,608,503
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	87,424	152,449	229,705	2,049,679	2,999,866	-	5,519,123
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,925,677	913,147	3,404,138	38,385,968	2,981,256	-	47,610,186
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	35,406	35,406
	2,048,227	1,065,596	3,633,843	40,435,647	5,981,122	1,608,783	54,773,218
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Այլ փոխառություններ	9,187	17,814	125,734	12,452,993	13,800,481	-	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	-	-	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	378,894	9,418	547,052	1,807,236	450,559	-	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,677	-	-	436,356	-	-	450,033
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	24,421	45,049	69,470	533,899	358,539	-	1,031,377
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	201,093	201,093
	5,701,680	72,280	742,256	15,230,485	14,609,579	201,093	36,557,371
	(3,653,453)	993,316	2,891,587	25,205,162	(8,628,457)	1,407,690	18,215,847

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2021թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արժույթ
	Տոկոսակիր ակտիվներ					
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.54%	-	-	8.54%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	25.6%	12.6%	-	22.9%	12.6%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	6.50%	-	-	6.5%	-
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	9.48%	7.07%	-	6.80%	7.04%	-
Այլ փոխառություններ	9.88%	7.00%	-	7.45%	7.02%	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	5.75%	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (ներառյալ հարկերը) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուզահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
100 բկ գուզահեռ նվազում	(21,107)	183,240
100 բկ գուզահեռ աճ	21,107	(183,240)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունների արդյունքում՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	<u>2021թ.</u>	<u>2020թ.</u>
	<u>Մեփական կապիտալ հազ. դրամ</u>	<u>Մեփական կապիտալ հազ. դրամ</u>
100 բկ զուգահեռ նվազում	262,216	47,133
100 բկ զուգահեռ աճ	(262,216)	(47,133)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>ՀՀ դրամ հազ. դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ</u>	<u>Եվրո հազ. դրամ</u>	<u>Այլ արժույթ հազ. դրամ</u>	<u>Ընդամենը հազ. դրամ</u>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,609,426	162,804	93,406	546,908	2,412,544
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,116,897	-	-	-	5,116,897
Հանախորդներին տրված վարկեր	44,230,469	8,088,461	-	-	52,318,930
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	54,185	-	423	84,649	139,257
Ընդամենը ակտիվներ	51,010,977	8,251,265	93,829	631,557	59,987,628
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Այլ փոխառություններ	9,825,442	16,331,260	-	-	26,156,702
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	2,808,658	5,968,307	-	-	8,776,965
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	413,487	-	-	413,487
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,344,542	-	-	-	1,344,542
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	255,767	91	-	3	255,861
Ընդամենը պարտավորություններ	14,234,409	22,713,145	-	3	36,947,557
Չուտ դիրքը	36,776,568	(14,461,880)	93,829	631,554	23,040,071

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<u>ՀՀ դրամ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Եվրո</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Այլ արժույթ</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>Ընդամենը</u> <u>հազ. դրամ</u>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,164,361	228,687	97,993	117,462	1,608,503
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,519,123	-	-	-	5,519,123
Հանախորդներին տրված վարկեր	39,372,135	8,238,051	-	-	47,610,186
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,815	591	-	-	35,406
Ընդամենը ակտիվներ	46,090,434	8,467,329	97,993	117,462	54,773,218
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Այլ փոխառություններ	19,966,102	6,440,110	-	-	26,406,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	780,495	2,412,664	-	-	3,193,159
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	450,032	-	-	450,032
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,031,337	-	-	-	1,031,337
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,019	74	-	-	201,093
Ընդամենը պարտավորություններ	27,254,454	9,302,880	-	-	36,557,334
Չուտ դիրքը	18,835,980	(835,551)	97,993	117,462	18,215,884

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	<u>2021թ.</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>2020թ.</u> <u>հազ. դրամ</u>
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(1,446,188)	(91,470)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	9,383	9,799

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Այլ փոխառություններ	437	155	909,046	25,574	34,866,793	35,802,005	26,156,702
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	68,761	137,706	211,265	3,735,181	6,009,678	10,162,591	8,776,965
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,208	-	-	12,994	427,119	453,321	413,487
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	22,542	45,987	68,981	137,961	1,588,476	1,863,947	1,344,542
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	255,862	-	-	-	-	255,862	255,862
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	360,373	183,693	280,246	3,886,136	8,025,273	12,735,721	10,790,856

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Այլ փոխառություններ	4,870	18,013	63,320	69,461	40,218,780	40,374,444	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,285,412	-	-	-	-	5,285,412	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	8,111	376,884	10,005	588,364	2,591,392	3,574,756	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	777	-	-	14,143	493,401	508,321	450,032
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	16,000	32,000	48,000	96,000	1,233,257	1,425,257	1,031,337
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,093	-	-	-	-	201,093	201,093
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	5,516,263	426,897	121,325	767,968	44,536,830	51,369,283	36,557,330

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,412,544	-	-	-	-	-	-	2,412,544
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	87,266	379,699	1,968,274	2,681,658	-	-	5,116,897
Հանախորդներին տրված վարկեր	569,811	638,889	8,117,846	38,663,355	3,338,827	-	990,202	52,318,930
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	439,880	-	439,880
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,247,301	-	1,247,301
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	31,534	-	31,534
Այլ ակտիվներ	139,257	-	-	-	-	286,658	-	425,915
Ընդամենը ակտիվներ	3,121,612	726,155	8,497,545	40,631,629	6,020,485	2,005,373	990,202	61,993,001
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Այլ փոխառություններ	426	134	925,573	16,484,433	8,746,136	-	-	26,156,702
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	67,783	103,872	3,604,667	4,039,340	961,303	-	-	8,776,965
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,566	-	-	400,921	-	-	-	413,487
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	2,578,250	-	2,578,250
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21,937	25,645	117,238	663,340	516,382	-	-	1,344,542
Այլ պարտավորություններ	201,093	-	-	-	-	353,021	-	554,114
Ընդամենը պարտավորություններ	303,805	129,651	4,647,478	21,588,034	10,223,821	2,931,271	-	39,824,060
Չուս դիրքը	2,817,807	596,504	3,850,067	19,043,595	(4,203,336)	(925,898)	990,202	22,168,941

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,608,503	-	-	-	-	-	-	1,608,503
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	87,424	382,154	2,031,084	3,018,461	-	-	5,519,123
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,241,470	582,907	4,317,285	38,385,968	2,981,256	-	101,300	47,610,186
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	410,702	-	410,702
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	973,936	-	973,936
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	27,066	-	27,066
Այլ ակտիվներ	35,444	-	-	-	-	199,082	-	234,526
Ընդամենը ակտիվներ	2,885,417	670,331	4,699,439	40,417,052	5,999,717	1,610,786	101,300	56,384,042
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Այլ փոխառություններ	9,187	17,814	125,734	12,452,993	13,800,481	-	-	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	-	-	-	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	6,835	367,675	556,964	1,811,124	450,559	-	-	3,193,157
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	13,677	-	436,356	-	-	-	450,033
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,087,322	-	1,087,322
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,884	19,537	114,519	533,899	358,539	-	-	1,031,378
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	162,869	-	162,869
Այլ պարտավորություններ	201,093	-	-	-	-	276,851	-	477,944
Ընդամենը պարտավորություններ	5,497,500	418,703	797,217	15,234,372	14,609,579	1,527,042	-	38,084,413
Զուտ դիրքը	(2,612,083)	251,628	3,902,222	25,182,680	(8,609,862)	83,744	101,300	18,299,629

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

22 Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև ներկայացված է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ճշգրտված զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը:

հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընդամենը պարտավորություններ	39,908,798	38,734,534
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	(2,412,544)	(1,608,503)
Զուտ պարտք	37,496,254	37,126,031
Ընդամենը սեփական կապիտալ	22,178,743	17,649,507
Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1.69	2.10

23 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր տարածքները և հիմնական միջոցները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով:

Դեկավարությունը գտնում է, որ Կազմակերպության կողմից իրականացվող կանխարգելման և վերականգնման ընթացակարգերի միջոցով որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումն էական անբարենպաստ ազդեցություն չի ունենա գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(զ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հանախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

24 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Կազմակերպության բաժնետերերն են Վիգեն Բաղայանը (50%) և Վահե Բաղայանը (50%):

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վարչության անդամներ	209,619	133,901

Այս գումարները ներառում են Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր և համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր	441,978	8%	8,474	16%	450,452
Պարտավորություններ					
Ստացված փոխառություններ	25,837,093	7.3%	-	-	25,837,093
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,334,542	10.0%	-	-	1,334,542
Շահույթ/(վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	38,542	-	287	-	38,829
Տոկոսային ծախս	2,078,686	-	-	-	2,078,686
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	111,875	-	-	-	111,875

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր և համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր	501,678	8.30	1,875	33%	503,553
Պարտավորություններ					
Ստացված փոխառություններ	26,050,171	8.0	-	-	26,050,171
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,031,337	7.7	-	-	1,031,337
Շահույթ/(վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	65,515	-	220	-	65,735
Տոկոսային ծախս	1,952,192	-	-	-	1,952,192
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	79,681	-	-	-	79,681

25 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	5,116,897	-	5,116,897

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	5,519,123	-	5,519,123

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

«Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2020թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	12

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ֆասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի (Կազմակերպություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Կազմակերպության ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (Ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՅԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՅԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 3-ի վրա, որտեղ նշվում է, որ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հարցի առնչությամբ:

Համադրելի տեղեկատվությանը վերաբերող այլ հանգամանք

Կազմակերպության 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվերին ավարտված տարիների ֆինանսական հաշվետվությունները (որոնց հիման վրա կազմվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 1 հունվարի 2019թ.), բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ճանութագրություն 3-ում նշված ճշգրտումների, աուդիտի են ենթարկվել այլ աուդիտորի կողմից, ով արտահայտել է չձևափոխված կարծիք այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ 2020թ. մարտի 10-ի իր եզրակացությունում:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի շրջանակում մենք աուդիտի ենք ենթարկել Ճանութագրություն 3-ում նշված ճշգրտումները, որոնք կատարվել են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար և 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու համար: Մենք պատասխանատվություն չենք ստանձնել աուդիտի, դիտարկման կամ որևէ ընթացակարգերի ենթարկելի 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ֆինանսական հաշվետվությունները (որոնք այստեղ ներկայացված չեն) կամ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 1 հունվարի 2019թ., բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ճանութագրություն 3-ում նշված ճշգրտումների: Ուստի, մենք չենք արտահայտում կարծիք կամ որևէ այլ հավաստիացում այդ ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Այնուամենայնիվ, մեր կարծիքով Ճանութագրություն 3-ում նշված ճշգրտումները տեղին են և կիրառվել են համապատասխան կերպով:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ճանութագրություն 11-ում և Ճանութագրություն 21-ի (բ) կետում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 83.4%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Կազմակերպության մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը</p>

<ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպքում առաջացող կորստի գնահատում, <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: Ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելի ելակետային տվյալների (պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն և պարտազանցման ռեպքում առաջացող կորուստ) ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: - վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք մոդելի տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի, այդ թվում՝ վարկային պայմանագրերի և գրավի պայմանագրերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Կազմակերպության ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Կազմակերպությունը լուծարելու կամ գործուներությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս անկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Կազմակերպության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելը վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Կազմակերպության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Կազմակերպության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ որջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ որջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
29 հունիսի 2021թ.

«Ճասթ Կրեդիտ» ՈւՎԿ ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարին համար

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վերահաշվարկված			
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	10,912,499	7,849,763
Տոկոսային ծախս	5	(2,604,067)	(2,408,569)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		8,308,432	5,441,194
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ		1,880	492
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս		(13,923)	(9,398)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ ծախս		(12,044)	(8,906)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	474,699	334,036
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ		32,156	26,325
Գործառնական եկամուտ		8,803,244	5,792,649
Արժեզրկումից զուտ կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	7	(1,956,777)	(2,142,422)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(2,107,635)	(1,707,720)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(755,123)	(546,946)
Ճահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		3,983,709	1,395,561
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(690,112)	(211,910)
Շահույթ տարվա համար		3,293,597	1,183,651
Այլ համապարփակ վնաս՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
– իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	10		
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
		(80,617)	-
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(80,617)	-
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		3,213,080	1,183,651

8-ից 70-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. հունիսի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Գարեգին Դարբինյան
 Գործադիր տնօրեն

Լիլիթ Մովսիսյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

		2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ծնթգ.			Վերահաշվարկված	Վերահաշվարկված
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	1,608,503	2,015,248	1,784,782
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	11	5,519,123	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	12	43,998,170	37,013,891	29,681,508
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		-	152,289	-
Հիմնական միջոցներ	13	410,702	357,633	335,576
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	14	973,936	749,993	-
Ոչ նյութական ակտիվներ		27,065	31,192	30,417
Այլ ակտիվներ	15	234,526	179,958	188,710
Ընդամենը ակտիվներ		52,772,026	40,500,204	32,020,992
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	16	26,406,209	17,988,955	18,694,544
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17	5,275,501	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	18	3,193,158	8,753,592	5,541,195
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19	450,032	599,148	603,387
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	9	1,087,322	577,779	364,818
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14	1,031,337	775,581	-
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		162,869	-	250,918
Այլ պարտավորություններ	20	477,943	330,475	275,108
Ընդամենը պարտավորություններ		38,084,372	29,025,530	25,729,970
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ				
Բաժնետիրական կապիտալ	21	7,000,000	7,000,000	3,000,000
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(80,617)	-	-
Զբաղիված շահույթ		7,768,271	4,474,674	3,291,022
Ընդամենը սեփական կապիտալ		14,687,654	11,474,674	6,291,022
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		52,772,026	40,500,204	32,020,992

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Գրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Շահույթ նախքան հարկումը	3,983,709	1,395,561
<i>Ճշգրտումներ հետևյալ հոդվածների գծով.</i>		
Ամորտիզացիայի և մաշվածության մասհանումներ	247,219	191,421
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախս	1,956,777	2,142,422
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(89,987)	(39,300)
Չուտ վնաս հիմնական միջոցների վաճառքից	-	277
Չուտ վնաս առգրավված գույքի վաճառքից	-	17,736
Տոկոսային եկամուտ	(10,912,499)	(7,849,763)
Տոկոսային ծախս	2,604,067	2,408,569
Գործառնական գործունեությունից ստացված գրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվների/պարտավորությունների փոփոխությունները	(2,210,714)	(1,733,077)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հանախորդների տրված վարկեր	(8,193,811)	(9,475,289)
Այլ ակտիվներ	(54,568)	(25,606)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-
Այլ պարտավորություններ	147,469	55,792
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ գրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(5,036,124)	(11,178,180)
Վճարված շահութահարկ	(44,302)	(402,156)
Ստացված տոկոսներ	9,171,800	7,754,402
Վճարված տոկոսներ	(506,365)	(2,342,651)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ գրամական միջոցներ	3,585,009	(6,168,585)
Գրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(5,411,356)	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(155,275)	(115,976)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված գրամական հոսքեր	(5,566,631)	(115,976)
Գրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերից	16,316,998	10,675,448
Վարկերի մարում ֆինանսական կազմակերպություններին	(22,173,909)	(7,401,228)
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	21,635,719	23,482,062
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(13,973,569)	(24,182,579)
Բաժնետիրական կապիտալ	-	4,000,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	450,311	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(670,143)	-
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	(100,142)	(72,967)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված գրամական հոսքեր	1,485,265	6,500,736
Գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(496,357)	216,175
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	90,656	14,094
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը գրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,044)	197
Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	2,015,248	1,784,782
Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	1,608,503	2,015,248

10

Գրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ. (ըստ նախորդ ֆինանսական հաշվետվությունների)	3,000,000	-	1,643,246	4,643,246
Վերահաշվարկի ճշգրտումներ (Ծնթգ. 3)	-	-	1,647,776	1,647,776
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ. (վերահաշվարկված)	3,000,000	-	3,291,022	6,291,022
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Շահույթ տարվա համար (ըստ նախորդ ֆինանսական հաշվետվությունների)	-	-	1,149,598	1,149,598
Վերահաշվարկի ճշգրտումներ (Ծնթգ. 3)	-	-	34,053	34,053
Շահույթ տարվա համար (վերահաշվարկված)	-	-	1,183,651	1,183,651
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար (վերահաշվարկված)	3,000,000	-	4,474,674	7,474,674
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում				
Թողարկված բաժնետոմսեր	4,000,000	-	-	4,000,000
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	4,000,000	-	-	4,000,000
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ. (վերահաշվարկված)	7,000,000	-	4,474,674	11,474,674
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	7,000,000	-	4,474,674	11,474,674
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
Շահույթ տարվա համար	-	-	3,293,597	3,293,597
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	7,000,000	-	7,768,271	14,768,271
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք				
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	(80,617)	-	(80,617)
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	(80,617)	-	(80,617)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	7,000,000	(80,617)	7,768,271	14,687,654

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ֆասթ Կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ (Կազմակերպություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերությունը 2011թ. հոկտեմբերին: Կազմակերպության հիմնական գործունեությունը վարկերի տրամադրումն է փոքր և միջին ձեռնարկություններին և ֆիզիկական անձանց: Կազմակերպության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Կազմակերպությունը վարկային կազմակերպության լիցենզիա է ստացել 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին:

Կազմակերպության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0047, Նորք-Մարաշ, Գ. Հովսեփյան փ. 32/6:

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող 26 մասնաճյուղի միջոցով:

Կազմակերպության հավասար բաժնեմասով սեփականատերերն են Վահե Բադալյանը և ՏՎիգեն Բադալյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Կազմակերպությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Կազմակերպության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում վերսկսված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, Covid-19 համավարակն ավելի մեծացրեցին Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեության իրականացման պայմանների հետ կապված անորոշությունը: Այնուամենայնիվ, ըստ ՀՀ կենտրոնական բանկի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների ակնկալիքների Հայաստանի Հանրապետության ՀՆԱ-ն 2021թ-ին կանի 1.9%-ով:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Կազմակերպության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 22 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում:

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. երկվետային տվյալների որոշում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 22 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 26:

(դ) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ ուժի մեջ են մտել 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Նախորդ տարվա տեղեկատվության վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը վերահաշվարկել է է հաճախորդներին տրված վարկերի մնացորդներին վերաբերող նախորդ տարվա տվյալները.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր	Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություններ)	Զբաղյալ շահույթ
Մնացորդը ըստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների	34,962,879	(208,597)	2,792,844
Սխալի ուղղման ազդեցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն մնացորդի վրա	1,081,238	(194,623)	886,615
Սխալի ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա (վերադարձված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	(441,200)	79,416	(361,784)
Ավել ներկայացման սխալի ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա	1,410,974	(253,975)	1,156,999
Վերահաշվարկված մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	37,013,891	(577,779)	4,474,674
Մնացորդը ըստ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների	27,621,788	47,126	1,643,246
Սխալի ուղղման ազդեցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համախառն մնացորդի վրա	2,059,720	(411,944)	1,647,776
Սխալի ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա (վերադարձված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	(737,607)	147,522	(590,085)
Ավել ներկայացման սխալի ուղղման ազդեցությունն ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի վրա	737,607	(147,522)	590,085
Վերահաշվարկված մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	29,681,508	(364,818)	3,291,022

Վերը ներկայացված սխալի ուղղման ազդեցությունը 2019թ. շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա կազմում էր 34,053 հազար դրամ

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները և այլ բանկերում պահվող օգտագործման սահմանափակում չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Կազմակերպությունը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Կազմակերպությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Կազմակերպությունը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահարածիները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահարածինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Կազմակերպությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Կազմակերպությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն քիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Կազմակերպության ղեկավարությանը:
- քիզնես մոդելի (և այդ քիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում քիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Կազմակերպության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Կազմակերպությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Կազմակերպության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Կազմակերպությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր քիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

i. Ապանանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Կազմակերպությունն ապանանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Կազմակերպությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 3(ե)(i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Կազմակերպության կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Կազմակերպությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Կազմակերպությունը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Կազմակերպությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Կազմակերպությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հսկադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և կազմակերպությունների այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «կազմակերպություններին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ զումարն միայն այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը տվյալ պահին ունի ճանաչված զումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Կազմակերպությունը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Կազմակերպության և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Կազմակերպությունը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Կազմակերպության կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Կազմակերպությունն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Կազմակերպությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Կազմակերպությունը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,

– ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Կազմակերպությունը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Կազմակերպությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Կազմակերպությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Կազմակերպությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Կազմակերպությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Կազմակերպությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Կազմակերպությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղջված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ

ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 20 (բ):

Կազմակերպությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվների համար:

Կազմակերպությունը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված պարզեցում որևէ ֆինանսական գործիքի գծով:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման ռեպերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման ռեպերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանջելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 20 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Կազմակերպության կողմից վարկի կամ փոխառվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Կազմակերպությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կդառնա անվճարունակ,
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Կազմակերպությունը չի կարող նույնականացնել փոխառվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Կազմակերպությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և*

- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Կազմակերպությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Կազմակերպության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեխական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 1 տարի
- փոխադրամիջոցներ 8 տարի
- տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ 8 տարի

(թ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(ժ) Առգրավված ակտիվներ

Կազմակերպությունը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած համախառնախան վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են՝ չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ի) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական

միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Կազմակերպությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Կազմակերպության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Հարկում

Ծահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Կազմակերպության գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Կազմակերպությունն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Կազմակերպությունը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Կազմակերպությունն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Կազմակերպությունը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Կազմակերպությունը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Կազմակերպությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ

դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զրադեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Կազմակերպությանը չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Կազմակերպությունը կիրառածի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Կազմակերպության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Կազմակերպությունը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Կազմակերպությունը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառածի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառածի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Կազմակերպությունը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Կազմակերպության գնահատականի փոփոխություն, եթե Կազմակերպությունը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Կազմակերպությունը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Կազմակերպությունը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների գծով: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Կազմակերպությունը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(6) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2020թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Կազմակերպությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ա. Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Կազմակերպությունը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար:

Բ. Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում են ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն

Փոփոխությունները Կազմակերպությունից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված:

(ii) Հեջի հաշվառում

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ դրսերում.

- Թույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորդման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:
- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հոդվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի

պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:

- Երբ հողվածների խումբը նախորոշվում է որպես հեջավորված հողված, և խմբի հողվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հողվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:
- Եթե Կազմակերպությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորոշել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախորոշման ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Բացահայտում

Փոփոխությունները Կազմակերպությունից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

Գ. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հանախորդներին տրված վարկեր	10,565,471	7,849,608
Ներդրումային արժեթղթեր	344,410	-
Այլ	2,618	155
	10,912,499	7,849,763
Տոկոսային ծախս		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	1,927,784	1,785,440
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	365,814	527,489
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	193,218	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	79,681	52,498
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	36,965	43,142
Այլ	605	-
	2,604,067	2,408,569
Չուտ տոկոսային եկամուտ	8,308,432	5,441,194

6 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	384,712	294,736
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	89,987	39,300
	474,699	334,036

7 Արժեզրկումից զուտ կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
		Վերահաշվարկված
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվության հանձնառություններ	1,956,354	2,126,036
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,595	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,004	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(581)	16,386
	1,956,777	2,142,422

Ստորև ներկայացված է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի համադրումը 2020թ. և 2019թ. համար:

2020թ. հազ. դրամ	Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Նախկինում դուրսգրված զումարների վերականգնում	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	(2,348,764)	4,827,174	(540,651)	1,937,759
Ընդամենը	(2,479,044)	4,827,174	(540,651)	1,937,759
2019թ. հազ. դրամ	Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Նախկինում դուրսգրված զումարների վերականգնում	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	(640,891)	2,778,757	(11,830)	2,126,036
Ընդամենը	(640,891)	2,778,757	(11,830)	2,126,036

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի սկզբնական և վերջնական համախառն մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	25,514,764	5,843,524	9,019,592	40,377,880
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,168,359	(897,023)	(271,336)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(191,545)	578,205	(386,661)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(517)	(38,434)	38,952	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(19,995,430)	(4,115,693)	(6,600,130)	(30,711,253)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	21,082,424	8,148,861	10,942,657	40,173,942
Դուրսգրումներ	-	-	(130,280)	(130,280)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հաճախորդներին տրված վարկերի սկզբնական և վերջնական համախառն մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	25,289,282	2,949,477	2,959,573	31,198,332
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,823,486	(971,682)	(851,804)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(105,360)	358,898	(253,537)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(60,146)	60,146	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(21,821,591)	(1,177,054)	(58,953)	(23,057,598)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	20,328,947	4,744,031	7,454,868	32,527,846
Դուրսգրումներ	-	-	(290,700)	(290,700)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	25,514,764	5,843,524	9,019,592	40,377,880

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	497,148	484,835	2,382,007	3,363,989
Տեղափոխում 1-ին փուլ	13,457	(11,008)	(2,449)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,583)	44,667	(32,083)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(197)	(10,218)	10,415	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(402,582)	(348,077)	(1,598,105)	(2,348,764)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	403,158	911,239	3,512,776	4,827,174
Դուրսգրումներ	-	-	(130,281)	(130,280)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	498,401	1,071,438	4,142,280	5,712,119

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	343,100	743,940	429,784	1,516,824
Տեղափոխում 1-ին փուլ	40,628	(20,380)	(20,248)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,240)	26,443	(21,203)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(27,909)	27,909	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(139,524)	(642,137)	140,770	(640,891)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	258,184	404,877	2,115,696	2,778,757
Դուրսգրումներ	-	-	(290,701)	(290,701)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	497,148	484,834	2,382,007	3,363,989

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	247,219	191,421
Նվիրատվություններ	138,500	-
Անվտանգության ծառայություն	75,109	58,618
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	66,154	36,330
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	41,755	43,095
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	35,330	31,545
Գովազդ և շուկայավարում	32,719	26,812
Մասնագիտական ծառայություններ	32,070	26,127
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	26,470	12,125
Զվտիսհատուցվող հարկեր և տուրքեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	17,762	7,817
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	15,761	25,600
Այլ	26,274	87,456
	755,123	546,946

* 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 131,990 հազար դրամ գումարը (2019թ-ին՝ 98,555 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ամորտիզացիային ՖՀՄՍ 16-ի «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 13):

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(162,870)	-
Նախորդ ժամանակաշրջանում ավել ներկայացված	-	1,051
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(527,242)	(212,961)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(690,112)	(211,910)

2020թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ-ին՝ 20%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ. հազ. դրամ	%	2019թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	3,983,709		1,395,561	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(717,068)	(18.0)	(251,201)	(18.0)
Հարկումից ազատված եկամուտ	26,956	0.7	16,112	1.2
Հարկային օրենսդրության փոփոխություն*	-	-	23,179	1.7
	(690,112)	(17.3)	(211,910)	(15.2)

* 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման համաձայն՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքաչափը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2019թ. ընթացքում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ օգտագործելով հարկի նոր դրույքաչափը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գույտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	-	-	17,696	17,696
Հանախորդներին տրված վարկեր	(1,036,472)	(114,303)	-	(1,150,772)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	17,740	23,756	-	41,496
Այլ ակտիվներ	(1,346)	426	-	(920)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(13,134)	(18,029)	-	(31,163)
Այլ պարտավորություններ	26,797	9,548	-	36,345
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	428,636	(428,636)	-	-
	(577,779)	(527,242)	17,696	(1,087,322)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(13,067)	13,067	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	(375,465)	(661,007)	-	(1,036,472)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	17,740	-	17,740
Այլ ակտիվներ	(7,023)	5,677	-	(1,346)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	(13,134)	-	(13,134)
Այլ պարտավորություններ	30,737	(3,940)	-	26,797
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	-	428,636	-	428,636
	(364,818)	(212,961)	-	(577,779)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			2019թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը առանց հարկի
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(98,313)	17,696	(80,617)	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(98,313)	17,696	(80,617)	-	-	-

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	1,573,377	1,619,539
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	36,130	395,709
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,609,507	2,015,248
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,004)	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,608,503	2,015,248

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպությունը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (2019թ-ին Կազմակերպությունը չուներ նման միջոցներ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Կազմակերպության սեփական կապիտալի 10%-ը:

11 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,519,123	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	5,519,123	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,519,123	-

(բ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	5,519,123	-	-	5,519,123
Հաշվեկշռային արժեք	5,519,123	-	-	5,519,123

Պարտքային որակը բացահայտելիս Կազմակերպությունն օգտագործում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանիշները:

Կազմակերպությունը վաճառում է արժեթղթեր հետզնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, որի դիմաց Կազմակերպությունը ստանում է դրամական միջոցներ: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Կազմակերպության կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Կազմակերպությունը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 17):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվողության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառվողություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

12 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Անորոշացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	39,255,574	30,992,689
Հիփոթեքային վարկեր	5,444,495	4,878,349
Առևտրային վարկեր	4,497,820	3,905,148
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	512,400	601,694
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	49,710,289	40,377,880
Անորոշացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	49,710,289	40,377,880
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,712,119)	(3,363,989)
Անորոշացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	43,998,170	37,013,891

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,046,629	2,638,757	4,389,560	26,074,946
- մինչև 30 օր ժամկետանց	66,342	2,571,871	1,557,065	4,195,278
- 30-89 օր ժամկետանց	-	3,175,098	3,436,529	6,611,627
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,904,768	1,904,768
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	146,872	146,872
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	322,083	322,083
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	19,112,971	8,385,726	11,756,877	39,255,574
Պարտքային կորստի պահուստ	(366,511)	(886,416)	(3,819,028)	(5,071,955)
Ընդամենը գուտ ոսկու գրավով վարկեր	18,746,460	7,499,310	7,937,849	34,183,619
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,759,907	334,557	59,659	5,154,124
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	19,185	1,677	20,861
- 30-89 օր ժամկետանց	-	72,919	-	72,919
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	46,863	46,863
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	149,728	149,728
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	4,759,907	426,661	257,927	5,444,495
Պարտքային կորստի պահուստ	(67,314)	(115,734)	(91,311)	(274,360)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր	4,692,593	310,927	166,615	5,170,135

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,265,533	175,645	229,448	3,670,626
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,921	173,051	54,034	229,006
- 30-89 օր ժամկետանց	-	301,773	156,405	458,178
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	90,736	90,736
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	49,273	49,273
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	3,267,454	650,469	579,896	4,497,820
Պարտքային կորստի պահուստ	(54,542)	(61,456)	(220,274)	(336,273)
Ընդամենը գուտ առևտրային վարկեր	3,212,912	589,013	359,622	4,161,547
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	436,855	30,655	9,316	476,826
- մինչև 30 օր ժամկետանց	868	12,331	1,707	14,906
- 30-89 օր ժամկետանց	-	13,598	1,704	15,302
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	341	341
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	5,026	5,026
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր վարկեր	437,723	56,584	18,094	512,401
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,034)	(7,832)	(11,665)	(29,531)
Ընդամենը գուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	427,689	48,752	6,429	482,870
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	27,578,055	9,519,440	12,612,794	49,710,289
Պարտքային կորստի պահուստ	(498,401)	(1,071,438)	(4,142,280)	(5,712,119)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	27,079,654	8,448,002	8,470,514	43,998,170

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	17,144,501	2,287,141	3,722,433	23,154,076
- մինչև 30 օր ժամկետանց	25,750	1,551,204	1,483,466	3,060,420
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,394,755	2,260,383	3,655,138
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	882,119	882,119
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	36,345	36,345
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	204,592	204,592
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	17,170,251	5,233,100	8,589,338	30,992,689
Պարտքային կորստի պահուստ	(214,724)	(450,866)	(2,286,960)	(2,952,549)
Ընդամենը գուտ ոսկու գրավով վարկեր	16,955,527	4,782,234	6,302,378	28,040,140

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,436,619	157,120	25,993	4,619,733
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	49,645	-	49,645
- 30-89 օր ժամկետանց	-	89,845	-	89,845
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	93,013	93,013
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	26,112	26,112
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	4,436,619	296,611	145,119	4,878,349
Պարտքային կորստի պահուստ	(241,086)	(24,646)	(38,028)	(303,760)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր	4,195,532	271,965	107,091	4,574,589
Առևտրային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,389,640	121,581	149,445	3,660,666
- մինչև 30 օր ժամկետանց	168	80,054	37,664	117,886
- 30-89 օր ժամկետանց	-	66,557	43,841	110,398
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	15,688	15,688
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	510	510
Ընդամենը համախառն առևտրային վարկեր	3,389,808	268,192	247,148	3,905,148
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,758)	(5,881)	(42,678)	(78,316)
Ընդամենը գուտ առևտրային վարկեր	3,360,050	262,311	204,471	3,826,832
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	518,087	45,344	8,578	572,009
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	277	2,168	2,444
- 30-89 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	17,186	17,186
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	10,055	10,055
Ընդամենը համախառն ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	518,087	45,620	37,987	601,694
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,580)	(3,442)	(14,342)	(29,364)
Ընդամենը գուտ ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկեր	506,507	42,179	23,645	572,330
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	25,514,764	5,843,524	9,019,592	40,377,880
Պարտքային կորստի պահուստ	(497,148)	(484,835)	(2,382,007)	(3,363,989)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	25,017,616	5,358,689	6,637,585	37,013,891

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 21 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Կազմակերպությունը որպես կանոն գրավ է պահանջում վարկառուներից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

Հաճախորդներին տրված վարկեր 1-ին և 2-րդ փուլերում դասակարգված

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ոսկի	28,739,004	23,290,604
Անշարժ գույք	5,574,646	5,526,717
Անձնական երաշխավորություններ	823,204	1,195,781
Փոխադրամիջոցներ	123,555	134,060
Այլ գրավ	111,854	37,679
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	155,393	191,465
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	35,527,656	30,376,306

Հաճախորդներին տրված վարկեր 3-րդ փուլում դասակարգված

	8,255,700	6,496,775
Ոսկի	193,585	128,062
Անշարժ գույք	21,229	12,748
Փոխադրամիջոցներ	8,470,514	6,637,585
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	43,998,170	37,013,891

Վերը ներկայացված աղյուսակը չի ներառում գրավի արժեքի՝ վարկի գումարին գերազանցող մասը:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 985,747 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 459,569 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար:

(ե) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

13 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Տնտեսական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	130,130	91,223	249,944	148,947	254,712	874,956
Ավելացումներ	-	-	87,627	19,220	48,428	155,275
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(7,590)	-	(4,821)	(12,411)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	130,130	91,223	329,981	168,167	298,319	1,017,820
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	26,235	17,981	221,235	136,965	114,907	517,323
Տարվա մաշվածություն	6,353	4,404	50,097	7,068	32,413	100,335
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(6,635)	-	(3,905)	(10,540)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	32,588	22,385	264,697	144,033	143,415	607,118
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	97,542	68,838	65,284	24,134	154,904	410,702
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	130,130	66,967	214,720	148,591	213,550	773,958
Ավելացումներ	-	24,256	38,891	356	44,290	107,793
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(3,667)	-	(3,128)	(6,795)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	130,130	91,223	249,944	148,947	254,712	874,956
Մաշվածություն						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	19,697	14,518	182,378	130,627	91,162	438,382
Տարվա մաշվածություն	6,538	3,463	42,524	6,338	25,596	85,459
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(3,667)	-	(2,851)	(6,518)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	26,235	17,981	221,235	136,965	114,907	517,323
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	103,895	73,242	28,709	11,982	139,805	357,633

14 Վարձակալություն

Կազմակերպությունը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, հաճախորդների սպասարկման կենտրոնների տարածքները, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Կազմակերպությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	749,993	487,421
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների գծով ավելացումներ	355,933	361,127
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(131,990)	(98,555)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	973,936	749,993

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	775,582	487,421
Տոկոսային ծախս	79,699	52,498
Ավելացումներ	355,933	361,127
Վարձավճարներ	(179,877)	(125,465)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,031,337	775,581

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	131,990	98,555
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	79,699	52,498

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով		
Հիմնական գումարի վճարում	100,142	72,967
Տոկոսային ծախսի վճարում	79,699	52,498

15 Այլ ակտիվներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Այլ դերիտորական պարտքեր	37,473	21,210
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,067)	(2,216)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	35,406	18,994
Առգրավված ակտիվներ	133,973	114,779
Կանխավճարներ	44,870	23,954
Այլ	20,277	22,231
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	199,120	160,964
Ընդամենը այլ ակտիվներ	234,526	179,958

16 Ստացված վարկեր և փոխառություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բաժնետերերից և այլ կապակցված կողմերից ստացված փոխառություններ	26,050,171	17,709,665
Այլ փոխառություններ	356,038	279,289
Ընդամենը ստացված վարկեր և փոխառություններ	26,406,209	17,988,955

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	17,988,955	18,695,544
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	21,635,719	23,482,062
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(13,973,568)	(24,182,579)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	25,651,104	17,995,027
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	337,795	(85,142)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	1,907,997	1,916,541
Վճարված տոկոսներ	(1,490,688)	(1,837,471)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	26,406,209	17,988,955

17 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական կազմակերպություններին	5,275,501	-

Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող Կազմակերպության սեփական արժեթղթերը (Ծանոթագրություն 11):

18 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկերից ստացված վարկեր	2,408,331	8,412,779
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	784,827	340,813
Ընդամենը բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	3,193,158	8,753,592

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	8,753,592	5,541,195
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	16,316,998	10,675,448
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում	(22,173,909)	(7,417,482)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	2,896,681	8,779,161
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	307,863	(41,880)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	370,127	442,705
Վճարված տոկոսներ	(381,513)	(446,394)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	3,193,158	8,753,592

19 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	450,032	599,148

2020թ. ընթացքում Կազմակերպությունը թողարկել է 835 հազար ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով (408,482 հազար համարժեք դրամ) պարտատոմսեր (2019թ-ին՝ 1,000 հազար ԱՄՆ դոլար (480,410 հազար համարժեք դրամ) և 100,000 հազար դրամ անվանական արժեթղթով (չվճարված)): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կողմից Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում տեղաբաշխված պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 835 հազար ԱՄՆ դոլար:

Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	599,148	603,397
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	450,311	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(670,143)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	379,316	603,397
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	33,636	(47,391)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	37,080	43,142
Վճարված տոկոսներ	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	450,032	599,148

20 Այլ պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,093	116,369
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,093	116,369
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	219,452	163,568
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	57,398	50,538
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	276,850	214,106
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	477,943	330,475

21 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,400,000 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 1,400,000): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 5,000 դրամ (2019թ-ին՝ 5,000 դրամ):

2020թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2019թ-ին բաժնետերերը ավելացրել էին բաժնետիրական կապիտալը 4,000,000 հազար դրամով): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Կազմակերպության բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովմանը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Կազմակերպության չբաշխված շահույթի առավելագույն չափով:

2020թ. և 2019թ. ընթացքում շահաբաժիններ չեն հայտարարել:

22 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի վարկավորման գործունեության համար և կազմում է Կազմակերպության գործառնությունների կենսական տարրը: Շուկայական, պարտքային, և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Կազմակերպությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման և ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Կազմակերպության գործունեության իրականացումն ապահովելու համար:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում և վերահսկվում են Վարչության կողմից:

Կազմակերպության ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Կազմակերպության նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Կազմակերպության ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Կազմակերպության ներսում: Կազմակերպությունը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Կազմակերպության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Կազմակերպությունում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Կազմակերպությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ. ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Կազմակերպությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Կազմակերպության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանգման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանգման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Կազմակերպությունն 1 օր ժամկետանցությունն օգտագործում է որպես սահմանափակիչ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ:

Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Կազմակերպության պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Մա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Կազմակերպությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանգման սահմանում

Կազմակերպությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուն ամբողջությամբ կկատարի Կազմակերպության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Կազմակերպությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Կազմակերպության նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 30 օր ժամկետանց է՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար,
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտագանգման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Կազմակերպությունը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները,
- քանակական ցուցանիշները և
- Կազմակերպության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանգման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Կազմակերպությունը գնահատում է հաճախորդների տրված վարկերի պորտֆելների անցյալ ժամանակաշրջանների պարտագանգման ցուցանիշների և հետևյալ մակրոտնտեսական փոփոխականների փոխհարաբերությունները. ՀՆԱ, զուտ ընթացիկ փոխանցումներ արտերկրից, գործազրկության մակարդակ, բանկի անհուսալի վարկերի և ընդհանուր համախառն վարկերի հարաբերակցություն, առևտրի շրջանառություն, արդյունաբերական արտադրանք, գյուղատնտեսական արտադրանք, ԱՄՆ դոլար/դրամ փոխարժեք, գնաճի մակարդակ և անշարժ գույքի գներ: Կազմակերպությունը գնահատում է պարտագանգման ցուցանիշների և մակրոտնտեսական գործոնների փոխկապակցվածությունը: Յուրաքանչյուր մակրոտնտեսական գործոնին տրվում է 25% կշիռ: Մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսման համար դիտարկվում է երեք սցենար՝ բազային, լավատեսական և վատատեսական, որոնք ունեն համապատասխանաբար 50%, 20% և 30% կշիռ:

Կազմակերպության ապագայամետ տեղեկատվության մոդելի հիման վրա ապագայամետ ճշգրտման գործակիցը 1-ից պակաս է, քանի որ մակրոտնտեսական կանխատեսումները դրական են ի համեմատություն 2020թ.: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով COVID-19 համավարակի հետ կապված դեռևս առկա տնտեսական անորոշությունը, Կազմակերպությունը որոշել է սահմանել 1-ին հավասար ապագայամետ տեղեկատվության ճշգրտման գործակիցի նվազագույն սահմանաչափ:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապահանջման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանգման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանգման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապահանջման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Կազմակերպությունը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանգման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Կազմակերպության քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուներ կապահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանգման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ վարկառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը և տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանգման հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանգման հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանգման հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Պարտագանգման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Կազմակերպությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը և ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանգման դեպքում: Կազմակերպությունը պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով

թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Կազմակերպությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չսպասում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները վարկառուի համար), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Կազմակերպությունը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Կազմակերպությունն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Կազմակերպությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,519,123	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,126	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	35,406	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,126	395,709
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,519,123	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	43,998,170	37,013,891
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	35,406	18,994
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	49,587,825	37,428,594

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում ներդրումների գծով պահանջների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են վանառքի և հետզնման պայմանագրերը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
		Ֆինան- սական գործիքներ	Ֆինան- սական միջոցներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(5,275,501)	-	(5,275,501)	5,519,123	-	243,612
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,275,501)	-	(5,275,501)	5,519,123	-	243,612

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Կազմակերպությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,126	-	-	-	-	1,573,377	1,608,503
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	87,424	152,449	229,705	2,049,679	2,999,866	-	5,519,123
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,779,889	843,864	3,145,858	35,473,500	2,755,060	-	43,998,170
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	35,406	35,406
	1,902,439	996,313	3,375,563	37,523,179	5,754,926	1,608,783	51,161,203
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	9,187	17,814	125,734	12,452,993	13,800,481	-	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	-	-	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	378,894	9,418	547,052	1,807,236	450,559	-	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,677	-	-	436,356	-	-	450,033
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	24,421	45,049	69,470	533,899	358,539	-	1,031,377
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	201,093	201,093
	5,701,680	72,280	742,256	15,230,485	14,609,579	201,093	36,557,371
	(3,799,241)	924,033	2,633,307	22,292,694	8,854,653	1,407,690	14,603,832

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	395,709	-	-	-	-	1,619,539	2,015,248
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,955,111	934,672	3,015,973	28,471,134	2,637,001	-	37,013,891
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	18,994	18,994
	2,350,820	934,672	3,015,973	28,471,134	2,637,001	1,638,533	39,048,133
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	60,525	739,348	1,642,893	84,918	15,461,274	-	17,988,958
Ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	965,271	1,060,137	970,605	5,555,796	201,783	-	8,753,592
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	599,148	-	-	-	-	-	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	79,990	38,776	59,796	425,595	171,424	-	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	116,369	116,369
	1,704,934	1,838,261	2,673,294	6,066,309	15,834,481	116,369	28,233,648
	645,886	(903,589)	342,679	22,404,825	(13,197,480)	1,522,164	10,814,485

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ	Այլ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ	Այլ
		դոլար	արտարժույթ		դոլար	արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.54%	-	-	-	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	22.9%	12.6%	-	22.8%	11.9%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.0%	6.5%	-	10.2%	7.02%	-
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	6.80%	7.04%	-	7.46%	7,38%	-
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	7.45%	7.02%	-	9.56%	6.48	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.75%	-	-	-	-	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (ներառյալ հարկերը) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	183,240	108,620
100 բկ զուգահեռ աճ	(183,240)	(108,620)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունների արդյունքում պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	47,133	-
100 բկ զուգահեռ աճ	(47,133)	-

(ii) Արժութային ռիսկ

Կազմակերպությունն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,164,361	228,687	97,993	117,462	1,608,503
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,519,123	-	-	-	5,519,123
Հանախորդներին տրված վարկեր	35,839,271	8,158,899	-	-	43,998,170
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,815	591	-	-	35,406
Ընդամենը ակտիվներ	42,557,570	8,388,177	97,993	117,462	51,161,202
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	19,966,102	6,440,110	-	-	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	5,275,501
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	780,495	2,412,664	-	-	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	450,032	-	-	450,032
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,031,337	-	-	-	1,031,337
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,019	74	-	-	201,093
Ընդամենը պարտավորություններ	27,254,454	9,302,880	-	-	36,557,330
Զուտ դիրքը	15,303,116	(914,703)	97,993	117,462	14,603,872

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,064,706	382,559	337,457	230,526	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	29,102,390	7,911,501	-	-	37,013,891
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17,704	1,290	-	-	18,994
Ընդամենը ակտիվներ	30,184,800	8,295,350	337,457	230,526	39,048,133
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	17,122,964	865,994	-	-	17,988,958
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	340,813	8,412,779	-	-	8,753,592
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	104,510	494,638	-	-	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	775,581	-	-	-	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	116,379	-	-	-	116,379
Ընդամենը պարտավորություններ	18,460,247	9,773,411	-	-	28,233,658
Չուտ դիրքը	11,724,553	(1,478,061)	337,457	230,526	10,814,475

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Կազմակերպությունը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(91,470)	(14,780)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	9,799	3,374

2020թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Կազմակերպությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Կազմակերպության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Կազմակերպությունը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի	Հաշվեկշռ. արժեք
						(արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	4,870	18,013	63,320	69,461	40,218,781	40,374,444	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ֆինանսական	5,285,412	-	-	-	-	5,285,412	5,275,501
կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	8,111	376,884	10,005	588,364	2,591,392	3,574,756	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	777	-	-	14,143	493,401	508,321	450,032
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	16,000	32,000	48,000	96,000	1,233,257	1,425,257	1,031,337
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	201,093	-	-	-	-	201,093	201,093
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	5,516,263	426,897	121,325	767,968	44,536,830	51,369,283	36,557,330

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի	Հաշվեկշռ. արժեք
						(արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	3,229	55,973	740,930	1,651,784	27,898,941	30,350,860	17,988,958
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	3,956	964,060	484,409	1,546,499	5,754,668	8,753,592	8,753,592
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	60,624	601,332	-	-	-	661,956	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14,100	28,006	41,257	72,280	946,623	1,102,266	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	116,379	-	-	-	-	116,369	116,369
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	198,288	1,649,372	1,266,597	3,270,563	34,600,233	40,985,043	28,233,648

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,608,503	-	-	-	-	-	-	1,608,503
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	87,424	382,154	2,031,084	3,018,461	-	-	5,519,123
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,147,594	538,680	3,989,721	35,473,500	2,755,060	-	93,614	43,998,170
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	410,702	-	410,702
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	973,936	-	973,936
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	27,066	-	27,066
Այլ ակտիվներ	35,444	-	-	-	-	199,082	-	234,526
Ընդամենը ակտիվներ	2,791,541	626,104	4,371,875	37,504,584	5,773,521	1,610,786	93,614	52,772,026
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	9,187	17,814	125,734	12,452,993	13,800,481	-	-	26,406,209
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,275,501	-	-	-	-	-	-	5,275,501
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	6,835	367,675	556,964	1,811,124	450,559	-	-	3,193,158
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	13,677	-	436,356	-	-	-	450,032
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,087,322	-	1,087,322
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,884	19,537	114,519	533,899	358,539	-	-	1,031,377
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	162,869	-	162,869
Այլ պարտավորություններ	201,093	-	-	-	-	276,851	-	477,944
Ընդամենը պարտավորություններ	5,497,500	418,703	797,217	15,234,372	14,609,579	1,527,042	-	38,084,412
Զուտ դիրքը	(2,705,959)	207,401	3,574,658	22,270,212	(8,836,058)	83,744	93,614	14,687,614

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,015,248	-	-	-	-	-	-	2,015,248
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,009,339	680,408	3,950,645	28,471,134	2,637,001	-	265,364	37,013,891
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	152,289	-	152,289
Հիմնական միջոցներ	-	-	-	-	-	357,633	-	357,633
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	749,993	-	749,993
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	31,193	-	31,192
Այլ ակտիվներ	18,600	-	-	-	-	161,359	-	179,958
Ընդամենը ակտիվներ	3,043,187	680,408	3,950,645	28,471,134	2,637,001	1,452,467	265,364	40,500,204
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	4,625	55,900	2,382,369	84,790	15,461,274	-	-	17,988,955
Ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդներ	3,956	964,060	2,030,907	5,555,706	198,962	-	-	8,753,592
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	599,148	-	-	-	-	-	599,148
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	577,779	-	577,779
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	15,998	63,992	98,572	425,595	171,424	-	-	775,581
Այլ պարտավորություններ	116,369	-	-	-	-	214,106	-	330,475
Ընդամենը պարտավորություններ	140,948	1,683,100	4,511,848	6,066,091	15,831,660	791,885	-	29,025,530
Չուտ դիրքը	2,902,239	(1,002,692)	(561,203)	22,405,043	(13,194,659)	660,582	265,364	11,474,671

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

23 Կապիտալի կառավարում

Կազմակերպության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Կազմակերպությունը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև ներկայացված է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության ճշգրտված զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը:

հազ. դրամ	2020թ.	2019թ.
Ընդամենը պարտավորություններ	38,084,372	29,025,530
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	(1,608,503)	(2,015,248)
Զուտ պարտք	36,475,869	27,010,282
Ընդամենը սեփական կապիտալ	14,687,654	11,474,674
Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2.48	2.35

24 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական ծառայությունների ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Կազմակերպությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր տարածքները և հիմնական միջոցները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին վնաս հասցնելուց՝ Կազմակերպության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Կազմակերպության կողմից իրականացվող կանխարգելման և վերականգնման ընթացակարգերի միջոցով որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումն էական անբարենպաստ ազդեցություն չի ունենա գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Կազմակերպությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(զ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հանախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Կազմակերպության բաժնետերերն են Վիգեն Բաղայանը (50%) և Վահե Բաղայանը (50%):

Կազմակերպության մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վարչության անդամներ	133,907	94,712

Այս գումարները ներառում են Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր և համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր	501,678	8.30	1,875	33%	503,553
Պարտավորություններ					
Ստացված փոխառություններ	26,050,171	8.0	-	-	26,050,171
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,031,337	7.7	-	-	1,031,337
Ծահույթ/(վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	65,515	-	220	-	65,735
Տոկոսային ծախս	1,952,192	-	-	-	1,952,192
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	79,681	-	-	-	79,681

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր և համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր	902,476	8.30	-	-	902,476
Պարտավորություններ					
Ստացված փոխառություններ	17,709,665	9.6	-	-	17,709,665
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	771,468	7.3	-	-	771,468
Ծահույթ/(վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	17,892	-	-	-	17,892
Տոկոսային ծախս	1,762,800	-	-	-	1,762,800
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	51,670	-	-	-	51,670

26 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Կազմակերպությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 43,998,170 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը կազմել է 46,276,620 հազար դրամ: Հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	5,519,123	-	5,519,123

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Ֆինանսական հաշվետվություններ և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ
վարկային կազմակերպություն փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2019թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0012

Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharshyan Str.

0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության

համաձայն, առավել նշանակալի էին հաշվետու տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների՝ որպես մեկ ամբողջություն, մեր աուդիտի համատեքստում և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք այդ հարցերի վերաբերյալ առանձին կարծիք չենք տրամադրում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 4.4.6-ում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ ծանոթագրություն 31.1-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ձևավորումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Ընկերության՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք պատշաճ կերպով հաշվի չեն առնվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- Ուսումնասիրվել է Ընկերության՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ:
- Գնահատվել է Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավետությունը՝ ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, վարկային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավետությունը՝ ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը:
- Ստուգվել է Ընկերության՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերի հակվածությունը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմնավորվածությունը:
- Ռիսկերի որոշակի ընտրանքի համար ստուգվել է Ընկերության փուլավորման ճշտությունը:

- Գնահատվել և թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Ընկերության կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրությունների վրա, և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ:
- Ընկերության ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրամատչելի տեղեկատվությունը:
- Ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացվել ընթացակարգեր՝ վարկային որակի էական վատթարացման ռիսկերի ժամանակին բացահայտելու և անհատապես գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկը գնահատելու նպատակով:
- Ստուգվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվարկում ընդգրկված վարկերի և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Ստուգվել են կիրառված մոդելների տեսական հիմքերը, և թեստավորվել է դրանց մաթեմատիկական ամբողջականությունը:
- Արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով վերանայվել է նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Ընկերության համար դրա տեղին լինելը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողության ու կառավարման մեխանիզմը:
- Մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ փորձառություն պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել):
- Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը բաղկացած է Ընկերության՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար տարեկան հաշվետվության մեջ ներկայացված տեղեկատվությունից, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը մեզ հասանելի կլինի սույն աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք դրանց վերաբերյալ որևէ ձևի հավաստիացման եզրակացություն չենք արտահայտելու:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի

հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատրաստագրվածությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազմեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի

կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի համապատասխան պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Աուդիտորական առաջադրանքի ղեկավարը, որի արդյունքում ներկայացվում է սույն աուդիտորական եզրակացությունը, Արմեն Հովհաննիսյանն է:

Արմեն Հովհաննիսյան

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն,
Առաջադրանքի պատասխանատու

10 մարտի 2020թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2019	2018
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7	7,849,763	6,382,862
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7	(2,408,569)	(2,332,905)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		5,441,194	4,049,957
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	492	243
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(9,398)	(23,257)
Զուտ կոմիսիոն և այլ ծախսեր		(8,906)	(23,014)
Արտարժութային գործառնություններից զուտ եկամուտ	9	334,036	196,014
Այլ եկամուտներ	10	26,325	97,561
Արժեզրկման ծախս	11	(2,133,713)	(331,019)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(1,707,720)	(1,498,746)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	17	(184,014)	(125,533)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	18	(7,407)	(18,656)
Այլ ծախսեր	13	(355,525)	(508,461)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,404,270	1,838,103
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(254,672)	(356,781)
Տարվա շահույթ		1,149,598	1,481,322
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,149,598	1,481,322

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 77-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Շանթթ.	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ	15	2,015,248	1,784,782
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	34,962,879	27,621,788
Հիմնական միջոցներ	17	1,107,626	335,576
Ոչ նյութական ակտիվներ	18	31,192	30,416
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով		152,289	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	47,126
Այլ ակտիվներ	19	179,958	188,710
Ընդամենը՝ ակտիվներ		<u>38,449,192</u>	<u>30,008,398</u>
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	20	8,753,592	5,541,195
Վարկեր և փոխառություններ	21	17,988,955	18,694,544
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	599,148	603,387
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	26	775,581	-
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		-	250,918
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	208,597	-
Այլ պարտավորություններ	23	330,475	275,108
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		<u>28,656,348</u>	<u>25,365,152</u>
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	7,000,000	3,000,000
Գլխավոր պահուստ		378,755	308,755
Զբաղիված շահույթ		2,414,089	1,334,491
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		<u>9,792,844</u>	<u>4,643,246</u>
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		<u>38,449,192</u>	<u>30,008,398</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներկայացված 8-ից 77 էջերում, ստորագրվել են Ընկերության գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2020թ. մարտի 10-ին:

Հակոբ Ղոնջեյան

Գործադիր տնօրեն

[Handwritten signature]

Էլիա Մովսիսյան

Գլխավոր հաշվապահ

[Handwritten signature]

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթացվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 77-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,000,000	308,755	1,334,491	4,643,246
Տարվա շահույթ	-	-	1,149,598	1,149,598
<i>Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>	-	-	1,149,598	1,149,598
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	4,000,000	-	-	4,000,000
Հատկացում պահուստին	-	70,000	(70,000)	-
<i>Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ</i>	4,000,000	70,000	(70,000)	4,000,000
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,000,000	378,755	2,414,089	9,792,844
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,000,000	259,755	962,299	3,222,054
ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 6)	-	-	(150,130)	(150,130)
Վերահաշվարկված հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,000,000	259,755	812,169	3,071,924
Տարվա շահույթ	-	-	1,481,322	1,481,322
<i>Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>	-	-	1,481,322	1,481,322
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,000,000	-	-	1,000,000
Հատկացում պահուստին	-	49,000	(49,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	(910,000)	(910,000)
<i>Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ</i>	1,000,000	49,000	(959,000)	90,000
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,000,000	308,755	1,334,491	4,643,246

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 77-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2019	2018
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,404,270	1,838,103
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	191,421	144,189
Հնարավոր կորուստների արժեզրկման ծախս	2,133,713	331,019
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ (օգուտ)/վնաս	(39,300)	13,710
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ վնաս	277	-
Բռնագանձված գույքի վաճառքից զուտ վնաս	17,736	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(42,863)	(47,323)
Վճարվելիք տոկոսներ	65,918	222,075
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները</i>	3,731,172	2,501,773
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(9,475,289)	(5,451,937)
Այլ ակտիվներ	(25,606)	(23,273)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Այլ պարտավորություններ	55,792	41,574
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեության համար օգտագործված մինչև շահութահարկը	(5,713,931)	(2,931,863)
Վճարված շահութահարկ	(402,156)	(495,068)
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(6,116,087)	(3,426,931)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր

Հիմնական միջոցների առք	(107,793)	(102,222)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(8,183)	(17,635)
Հիմնական միջոցների վաճառք	-	834
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(115,976)	(119,023)

Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր

Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	3,274,220	1,016,786
Վարկեր և փոխառություններ	3,299,483	2,292,294
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	-	580,657
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(125,465)	-
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	-	1,000,000
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	(910,000)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	6,448,238	3,979,737
Դրամական միջոցների զուտ աճ	216,175	433,783

Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	1,784,782	1,389,657
Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների ազդեցությունը	197	(197)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	14,094	(38,461)
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանթ. 15)	2,015,248	1,784,782

Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝

Ստացված տոկոսներ	7,806,900	6,335,539
Վճարված տոկոսներ	(2,342,651)	(2,130,442)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 77-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«Ֆասթ Կրեդիտ Կապիտալ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 2011թ. հոկտեմբերին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 2011թ. հոկտեմբերի 14-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N266 Ա որոշմամբ, թիվ 129 գրանցման վկայականով:

Ընկերությունը ստեղծվել է մանր և միջին ձեռնարկություններին, ինչպես նաև ֆիզիկական անձանց վարկեր և փոխառություններ տրամադրելու նպատակով:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և 11 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և 12 մասնաճյուղերը ՀՀ տարբեր մարզերում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0047, ք.Երևան, Նորք-Մարաշ, Գ.Հովսեփյան 32/6:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Շարունակելով 2018 թ. գրանցված աճի համոզիչ տեմպը՝ 2019թ. տարեկան տնտեսական աճը մնացել է կայուն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ»

ՖՀՄՍ 16-ը «Վարձակալություններ» փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ը «Վարձակալություն», առկա երեք մեկնաբանությունների հետ մեկտեղ (ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»):

Այս նոր ստանդարտի կիրառումը հանգեցրել է նրան, որ Ընկերությունն իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունների համար ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ այն վարձակալությունների, որոնք որոշակիացված են որպես փոքրարժեք ակտիվի վարձակալություն կամ ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին 12 ամսից կարճ վարձակալական ժամկետ ունեցող վարձակալություն:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման միասնական ազդեցությունը ճանաչելով սեփական կապիտալում որպես կուտակված արդյունքի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում ընթացիկ ժամանակաշրջանում: Նախորդ ժամանակաշրջանները չեն վերաներկայացվել: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ում բացահայտման պահանջները հիմնականում չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության համար:

Ստանդարտի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար Ընկերությունն ընտրել է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալության սահմանման օգտագործումը և չի կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալություն չճանաչված համաձայնությունների նկատմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի՝ այն է 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա գործառնական վարձակալությունների համար Ընկերությունն ընտրել է սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները չներառել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափման մեջ: Այդ ամսաթվին

Ընկերությունը նաև ընտրել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափել անցման օրվա դրությամբ առկա վարձակալական պարտավորությանը հավասար գումարով՝ ճշգրտված բոլոր կանխավճարների կամ հաշվեգրված վարձակալական վճարների չափով:

Ելնելով վերը նշվածից՝ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ.

- 848,548 հազար դրամի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ճանաչվել և ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ «Հիմնական միջոցներ» տողում:
- 848,548 հազար դրամի լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները ճանաչվել և ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ առանձին տողում:
- ՖՀՄՍ 16-ի ընդունումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության չբաշխված շահույթի վրա:

Հետևյալ աղյուսակում արտացոլված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունների համադրումը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ.

Հազար ՀՀ դրամ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	21,062
Վարձակալության երկարաժամանակյա խելամիտ համոզմունք	656,001
Ճանաչումից ազատումներ.	
• Վարձակալություն 12 ամսից կարճ ժամկետով	(11,720)
Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունները մինչև զեղչումը	665,343
Զեղչումը՝ օգտագործելով լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը	(177,922)
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	487,421

Սկզբնական կիրառման անսաթվին օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման ստուգում կատարելու փոխարեն, Ընկերությունը հիմնվել է պատմական գնահատման վրա՝ արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ, անմիջապես նախքան ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես գործառնական վարձակալություններ և որոնց մնացորդային ժամկետը 12 ամսից պակաս է, նաև փոքրաթեք վարձակալությունների համար, անցման ժամանակ Ընկերությունը կիրառել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես ֆինանսական վարձակալություններ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալական պարտավորությունը սկզբնական կիրառման ամսաթվին չափվում են այն գումարով, որով չափվել են անմիջապես նախքան սկզբնական կիրառման ամսաթիվը՝ ՀՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ կիրառված լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը կազմում է 10%:

Վարձակալությունը երկարաժգելու կամ դադարեցնելու այլընտրանքները դիտարկելիս Ընկերությունն օգտվել է հետադարձ ամսաթվով դատողություններ կիրառելու հնարավորությունից՝ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը 2019 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 6-ում:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 (Փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ,
- ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկով հարկման մուրեցումների վերաբերյալ անորոշություն»,
- ՀՀՄՍ 19 (Փոփոխություններ) «Պլանի փոփոխություն, դադարեցում կամ ներդրում»,
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու սպասվող պարտքային վնասը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ սպասվող պարտքային վնասը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կումիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում, այդ հոդվածում են ներկայացված նաև ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.70	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	537.26	553.65

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների

դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Ընկերությունը սկզբնապես ճանաչում է տրամադրած վարկերը, ստանձնած փոխառությունները և թողարկված պարտքային արժեթղթերը դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i)ստացված

փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով. բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Ընկերությունը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 30.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1՝ երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2՝ երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3՝ արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ՝ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեգրված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դեֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 30.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող

Ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Ընկերությունն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների համարժեքը հավասար է

իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեքը կունենա կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,

- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Ընկերությունը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ, և Ընկերությունը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Ընկերությունը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեքը կունենա կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Ընկերության պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեքը կման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Ընկերություն պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են կանխիկ դրամից և ՀՀ առևտրային բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարձակալություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.4-ում, Ընկերությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ը՝ օգտագործելով վերաձևափոխված հետընթաց մոտեցումը, այդպիսով համադրելի տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Դա նշանակում է, որ համադրելի տեղեկատվությունը դեռևս ներկայացված է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ընկերությունը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1	100
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով (մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող):

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.10 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

4.11 Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.12 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.13 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՏՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 28):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման հնարավորություններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման հնարավորություն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման հնարավորությունը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար: 11,720 հազար ՀՀ դրամի վարձակալության հնարավոր վճարները չեն ներառվել վարձակալության գծով պարտավորություններում, քանի որ ողջամտորեն հիմնավորված չէ երկարաձգման հնարավորության կիրառումը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տես՝ ծանոթագրություն 31.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես՝ ծանոթագրություն 4.4.6):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ 24 ծանոթագրությունը:

6 Անցման բացահայտում

6.1 ՖՀՄՍ 9

Ստորև նկարագրվում է ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և չբաշխված շահույթի վրա՝ ներառյալ ՀՀՄՍ 39-ի կրած պարտքային կորուստների հաշվարկների՝ ՖՀՄՍ 9-ի ակնկալվող պարտքային կորուստներով փոխարինման ազդեցությունը:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքների համադրումը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հաշվարկված մնացորդների միջև ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգում	Վերաչափում (ականավոր պարտքային կորուստներ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>				
<i>Դրանմական միջոցներ</i>				
Տարեսկզբի մնացորդ	1,389,657			
Վերաչափում		-	(97)	
Տարեվերջի մնացորդ				1,389,560
<i>Վարկեր հաճախորդներին</i>				
Տարեսկզբի մնացորդ	22,641,666			
Վերաչափում		-	(182,410)	
Տարեվերջի մնացորդ				22,459,256
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Տարեսկզբի մնացորդ	13,076			
Վերաչափում		-	(5,155)	
Տարեվերջի մնացորդ				7,921
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	24,044,399	-	(187,662)	23,856,737
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>				
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Տարեսկզբի մնացորդ	4,539,471	-	-	4,539,471
Վարկեր և փոխառություններ	16,210,959	-	-	16,210,959
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	198,355	-	-	198,355
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	20,948,785	-	-	20,948,785

ՖՀՄՍ 9-ի անցման ազդեցությունը պահուստների և չբաշխված շահույթի վրա ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Պահուստներ և չբաշխված շահույթ
<i>Չբաշխված շահույթ</i>	
Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	962,299
ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ականավոր պարտքային կորուստների ճանաչում	(187,662)
Հետաձգված հարկ	37,532
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	812,169
Ընդամենը սեփական կապիտալի փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով	(150,130)

Հետևյալ աղյուսակը համադրում է.

- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից վերջնական պահուստը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների սկզբնական պահուստը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀՄՍ 39 համաձայն վարկերի գծով կորուստների պահուստ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերա-չափում	ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Արժեզրկումից պահուստ</i>			
Դրամական միջոցներ	-	97	97
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վարկեր և դեբիտորական պարտքեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ	1,280,649	182,410	1,463,059
Այլ ակտիվներ	-	5,155	5,155
Ընդամենը արժեզրկումից պահուստ	<u>1,280,649</u>	<u>187,662</u>	<u>1,468,311</u>

7 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,849,608	6,382,666
Եկամուտներ բանկային հաշիվներից	155	196
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	<u>7,849,763</u>	<u>6,382,862</u>
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	527,489	383,322
Վարկեր և փոխառություններ	1,785,440	1,929,993
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	43,142	19,590
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	52,498	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	<u>2,408,569</u>	<u>2,332,905</u>

8 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ապահովագրական գործակալի գործունեությունից	466	243
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	26	-
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	492	243

Դրամարկղային գործառնություններ	3,417	2,088
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	1,400	7,041
Վարկային գծի տրամադրման միջնորդավճար	4,183	14,048
Այլ վճարներ	398	80
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	9,398	23,257

9 Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	294,736	209,724
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ եկամուտ	39,300	(13,710)
Ընդամենը արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ	334,036	196,014

10 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Տույժերից և տուգանքներից եկամուտ	25,715	92,661
Այլ եկամուտներ	610	4,900
Ընդամենը այլ եկամուտներ	26,325	97,561

11 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ

2019

Ծանոթ.	12-ամսյա ականալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում		Ընդամենը
		չարժեզրկված ականալվող պարտքային կորուստներ	արժեզրկված ականալվող պարտքային կորուստներ	
Դրամական միջոցներ	15	(197)	-	(197)
Վարկեր հաճախորդներին	16	103,627	415,389	2,117,327
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19	16,583	-	16,583
Ընդամենը արժեզրկման ծախս		<u>120,013</u>	<u>415,389</u>	<u>2,133,713</u>

Հազար ՀՀ դրամ

2018

Ծանոթ.	12-ամսյա ականալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում		Ընդամենը
		չարժեզրկված ականալվող պարտքային կորուստներ	արժեզրկված ականալվող պարտքային կորուստներ	
Դրամական միջոցներ	15	100	-	100
Վարկեր հաճախորդներին	16	(115,740)	143,125	338,484
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19	(7,565)	-	(7,565)
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(արժեզրկման հակադարձում)		<u>(123,205)</u>	<u>143,125</u>	<u>331,019</u>

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

2019

2018

Աշխատակիցների հատուցումներ՝ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,706,051	1,498,400
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	1,669	346
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	<u>1,707,720</u>	<u>1,498,746</u>

13 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման և սպասարկման ծախսեր	31,545	24,981
Գովազդի ծախսեր	25,233	32,949
Գործուղման ծախսեր	5,658	3,545
Կապի և հաղորդակցական միջոցների գծով ծախսեր	12,125	14,947
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր*	-	143,160
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	7,817	15,582
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	5,040	11,640
Անվտանգության գծով ծախսեր	58,618	56,226
Բռնագանձված գույքի վաճառքից զուտ վնասներ	17,736	-
Ներկայացուցչական ծախսեր	1,579	1,475
Գրասենյակային ծախսեր	36,330	38,023
Ինկասացիոն ծախսեր	6,665	5,236
Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին վճարներ	21,087	17,225
Կոմունալ ծախսեր	31,940	31,031
ԱՔՐԱ-ի գծով ծախս	9,142	9,653
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	33,953	28,968
Վարկային պարտավորվածությունների զիջման ծախսեր	-	59,635
Արժեթղթերով գործարքներ	9,384	2,672
Հիմնական միջոցների վաճառքից զուտ վնաս	277	-
Ակտիվների կարճաժամկետ վարձակալության ծախսեր*	25,600	-
Այլ ծախսեր	15,796	11,513
Ընդամենը այլ ծախսեր	355,525	508,461

* Համադրելի տեղեկատվության բացակայությունը պայմանավորված է ՖՀՄՍ 16-ի կիրառմամբ (տես ծանոթագրություն 26):

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	-	378,708
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	(1,051)	-
Հետաձգված հարկի գծով փոխհատուցում	255,723	(21,927)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	254,672	356,781

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2018թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

2019թ. հունիսին փոփոխություններ կատարվեցին ՀՀ հարկային օրենսգրքում: Հետևաբար, 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկի դրույքաչափը նվազեցվել է 20-ից 18% -ի: Այս փոփոխությունները հանգեցրել են Ընկերության հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների վերաչափման գծով 56,943 հազար դրամ վնասի, որը ճանաչվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% (2018: 20%) հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ		Արդյունավետ դրույքաչափ	
	2019	(%)	2018	(%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,404,270		1,838,103	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	280,854	20	367,621	20
Չնվազեցվող ծախսեր	4,857	-	(11,893)	(1)
Արտարժույթի (դրական)/ բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(7,860)	-	2,742	-
Հարկային տոկոսադրույքի փոփոխման ազդեցություն	(23,179)	(2)	-	-
Շահութահարկի այլ արտոնություններ	-	-	(1,689)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	254,672	18	356,781	19

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019				
	31 դեկտեմբերի 2018	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ	(13,067)	13,067	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	36,482	(703,769)	(667,287)	-	(667,287)
Հիմնական միջոցներ	-	17,740	17,740	17,740	-
Հարկային վնաս	-	428,636	428,636	428,636	-
Այլ ակտիվներ	(7,023)	5,677	(1,346)	-	(1,346)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	(13,134)	(13,134)	-	(13,134)
Այլ պարտավորություններ	30,734	(3,940)	26,794	26,794	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	47,126	(255,723)	(208,597)	473,170	(681,767)

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018					
	31 դեկտեմբերի 2017	ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցու- թյունը	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ	-	19	(13,086)	(13,067)	-	(13,067)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(37,154)	36,482	37,154	36,482	36,482	-
Այլ ակտիվներ	-	1,031	(8,054)	(7,023)	-	(7,023)
Վարկեր և փոխառություններ	3,209	-	(3,209)	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	21,612	-	9,122	30,734	30,734	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(12,333)	37,532	21,927	47,126	67,216	(20,090)

15 Դրամական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,619,539	1,292,168
Բանկային հաշիվներ	395,709	492,811
	2,015,248	1,784,979
Արժեզրկումից պահուստներ	-	(197)
Ընդամենը դրամական միջոցներ	2,015,248	1,784,782

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
		Ընդամենը
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	197	97
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(197)	100
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	197

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում այս աղյուսակում:

2019թ. ընթացքում Ընկերությունը չի իրականացրել անկանխիկ գործառնություններ վարկային պարտավորությունների մարումներ գրավների բռնագանձման միջոցով (2018թ. ընթացքում իրականացրել է անկանխիկ գործառնություններ վարկային պարտավորությունների մարումներ գրավների բռնագանձման միջոցով 15,950 հազար դրամ գումարի չափով):

2019թ. ընթացքում Ընկերությունն ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 4,000,000 հազար դրամով նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում Ընկերության բաժնետերերից ներգրաված փոխառությունների հաշվին:

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			31 դեկտեմբերի 2018թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկման պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	4,854,811	(176,656)	4,678,155	4,300,357	(136,993)	4,163,364
Սպառողական վարկեր	30,706,766	(3,976,763)	26,730,003	22,503,549	(1,224,167)	21,279,382
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Ֆինանսական կազմակերպություններ	902,476	(2,047)	900,429	-	-	-
Գյուղատնտեսություն	2,148,528	(163,778)	1,984,750	1,380,739	(110,425)	1,270,314
Այլ	684,061	(14,519)	669,542	953,967	(45,239)	908,728
Ընդամենը	39,296,642	(4,333,763)	34,962,879	29,138,612	(1,516,824)	27,621,788

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Ընկերությունը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 5,913 հազար դրամ (2018թ.՝ 37,045 հազար դրամ): Ընկերությունը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 29.58% (2018թ.՝ 25.80%) և ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար 12.61% (2018թ.՝ 13.46%):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թվով տասը վարկառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմում է 1,442,895 հազար դրամ (2018թ.՝ 664,777 հազար դրամ), ինչը կազմում է համախառն վարկային պորտֆելի 4.31%-ը (2018թ.՝ 2.28%-ը): Նշված գումարների գծով արժեզրկումից պահուստը կազմում է 55,827 հազար դրամ (2018թ.՝ 103,245 հազար դրամ): Տաս վարկառուներից մեկը հանդիսանում է Ընկերության հետ կապակցված ֆինանսական կազմակերպություն, որին տրամադրված վարկը կազմում է 902,476 հազար դրամ, պահուստը 2,047 հազար դրամ (ծանոթագրություն 27):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2019

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	251,323	697,839	411,998	1,361,160
<i>Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝</i>				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	5,486	(5,486)	-	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(5,940)	10,864	(4,924)	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(10,423)	(71,164)	81,587	-
<i>Կորուստների գծով պահուստների զույգ վերաչափում</i>	(206,216)	(530,405)	756,128	19,507
<i>Նոր վարկերի կորուստների գծով պահուստների վերաչափում</i>	299,464	943,032	815,831	2,058,327
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	714,425	714,425
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	333,694	1,044,680	2,775,045	4,153,419

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	91,777	46,101	17,786	155,664
<i>Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝</i>				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(207)	207	-	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(845)	-	845	-
<i>Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում</i>	(70,640)	(40,745)	3,236	(108,149)
<i>Նոր վարկերի կորուստների գծով պահուստների վերաչափում</i>	81,019	43,507	23,116	147,642
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(14,813)	(14,813)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	101,104	49,070	30,170	180,344

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	301,629	642,591	360,753	1,304,973
<i>Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝</i>				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	39,485	(39,485)	-	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(11,792)	37,529	(25,737)	-
- ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(4,631)	(60,440)	65,071	-
<i>Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում</i>	(73,368)	117,644	453,980	498,256
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(442,069)	(442,069)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	251,323	697,839	411,998	1,361,160

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	134,390	23,279	417	158,086
<i>Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝</i>				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2,310	(2,310)	-	-
- գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(921)	921	-	-
- գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(1,630)	(1,270)	2,900	-
<i>Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում</i>	(42,372)	25,481	(142,881)	(159,772)
Զուտ վերականգնում	-	-	157,350	157,350
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	91,777	46,101	17,786	155,664

Վարկային պորտֆելի ակնկալվող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 31.1.2 ծանոթագրությունում:

Ինչպես նշված է 28 ծանոթագրությունում, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 30 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 27 ծանոթագրությունում:

17 Հիմնական միջոցներ

	Հոդ և շենքեր	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Փոխադրամիջոցներ	Համակարգչային տեխնիկա	Գույք և գրասենյակային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	87,764	-	148,591	167,829	77,911	97,069	104,367	683,531
Ավելացում	3,475	-	-	55,359	17,851	22,883	2,654	102,222
Օտարում	-	-	-	(8,469)	(630)	(1,534)	(1,163)	(11,795)
Վերադասակարգում	38,891	-	-	-	-	-	(38,891)	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	-	148,591	214,720	95,132	118,418	66,967	773,958
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառում	-	487,421	-	-	-	-	-	487,421
Ավելացում	-	361,127	356	38,891	17,102	27,188	24,256	468,920
Օտարում	-	-	-	(3,667)	(2,579)	(549)	-	(6,795)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,130	848,548	148,947	249,944	109,655	145,057	91,223	1,723,504
<i>Կուրսակված մաշվածություն</i>								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,996	-	124,196	104,660	39,786	30,545	11,627	323,810
Տարվա ծախս	6,512	-	6,431	86,186	6,629	16,366	3,409	125,533
Օտարում	-	-	-	(8,468)	(630)	(1,534)	(329)	(10,961)
Վերադասակարգում	189	-	-	-	-	-	(189)	-
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19,697	-	130,627	182,378	45,785	45,377	14,518	438,382
Տարվա ծախս	6,538	98,555	6,338	42,524	12,842	13,754	3,463	184,014
Օտարում	-	-	-	(3,667)	(2,302)	(549)	-	(6,518)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,235	98,555	136,965	221,235	56,325	58,582	17,981	615,878
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>								
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	110,433	-	17,964	32,342	49,347	73,041	52,449	335,576
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	103,895	749,993	11,982	28,709	53,330	86,475	73,242	1,107,626

Վարձակալված հիմնական միջոցներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալված մասնաճյուղերի տարածքների հետ կապված 749,993 հազար դրամ գումարով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառված են հիմնական միջոցներում (տես՝ ծանոթագրություն 26):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 290,274 հազար դրամ (2018թ. 182,120 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 103,895 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով հող և շենքեր գրավադրած են մեկ առևտրային բանկում՝ որպես վարկային պարտավորությունների ապահովման միջոց (տես՝ ծանոթագրություն 20):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի 2,187 հազար դրամի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների գնման գծով (2018թ.՝ 3,136 հազար դրամ):

18 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,120	8,424	40,544
Ավելացում	17,635	-	17,635
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	49,755	8,424	58,179
Ավելացում	8,183	-	8,183
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	57,938	8,424	66,362
<i>Կուրսակված ամորտիզացիա</i>			
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,932	2,175	9,107
Մասհանումներ	17,809	847	18,656
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,741	3,022	27,763
Մասհանումներ	6,559	848	7,407
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31,300	3,870	35,170
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,014	5,402	30,416
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	26,638	4,554	31,192

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն չունի պայմանագրային պարտավորություններ ոչ նյութական ակտիվների գնման գծով (2018թ.՝ չունի):

19 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	21,209	20,094
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(2,610)	(9,143)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,599	10,951
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ հիմնական միջոցների և նյութական ակտիվների ձեռքբերման համար	23,954	16,812
Կանխավճարներ հարկերի և տուրքերի գծով	236	-
Առհաշիվ տրված գումարներ աշխատակիցներին	5,212	63
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	185	331
Պաշարներ	16,993	10,773
Բռնագանձված ակտիվներ	114,779	149,780
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	161,359	177,759
Ընդամենը այլ ակտիվներ	179,958	188,710

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	9,143	5,155
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	16,583	(7,565)
Զուտ (դուրսգրում)/վերականգնում	(23,116)	11,553
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,610	9,143

Տարվա ընթացքում Ընկերության կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Անշարժ գույք	114,779	149,780
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	114,779	149,780

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Ընկերության քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Ընկերությունը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսումները նվազագույնով:

20 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Վարկեր բանկերից	8,412,779	5,480,917
Վարկեր վարկային կազմակերպություններից	340,813	60,278
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,753,592	5,541,195

Բանկերից վարկերն իրենցից ներկայացնում են ՀՀ առևտրային բանկերի վարկերի և վարկային գծերի օգտագործված մասը: Բոլոր վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի 2,638,350 հազար դրամի չափով պարտավորությունն ապահովված է Ընկերության անշարժ գույքերի գրավադրմամբ 103,895 հազար դրամ գումարի չափով (տես՝ ծանոթագրություն՝ 17), իսկ մնացած վարկերը՝ Ընկերության բաժնետերերին և վերջիններիս հետ կապակցված կողմ հադիսացող անձանց պատկանող անշարժ գույքերի գրավով:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.46% (2018թ.՝ 9.38%), իսկ ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների գծով՝ 7.38% (2018թ.՝ 7.79%):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ նույնպես):

21 Փոխառություններ և վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Փոխառություններ բաժնետերերից	17,709,663	18,322,681
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	140,107	170,554
Այլ փոխառություններ	139,185	201,309
Ընդամենը փոխառություններ և վարկեր	17,988,955	18,694,544

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.56% (2018թ.՝ 10.78%), ԱՄՆ դոլարով փոխառությունների համար՝ 6.48% (2018թ.՝ 6.19%):

ՀՀ կառավարությունից փոխառությունները ներառում են վարկեր՝ ստացված Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից «Գյուղատնտեսական վարկեր» ծրագրի շրջանակներում:

Փոխառություններն ու վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ նույնպես):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Պարտատոմսեր	599,148	603,387
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	599,148	603,387

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության թողարկված տոկոսային պարտատոմսերն ունեն հետևյալ պայմանները.

Թողարկման ամսաթիվ	Արժույթ	Մեկ պարտատոմսի արժեքը			%	Պարտատոմսի մարման ժամկետ	Ընդամենը անվանական արժեք
		Քանակ					
20.07.2018	AMD	10,000	10,000	10.0	20.07.2020	100,000,000	
20.07.2018	USD	100	10,000	6.9	20.07.2020	1,000,000	

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսերն ունեն 10.25% (2018թ.՝ 10.25%) միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք ՀՀ դրամով պարտատոմսերի համար, ԱՄՆ դոլարով պարտքային արժեթղթերի համար՝ 7.02% (2018թ.՝ 7.02%):

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ պարտատոմս:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ նույնպես):

23 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Վճարվելիք գումարներ	116,369	95,840
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	163,568	134,773
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	279,937	230,613
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	50,538	44,495
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	50,538	44,495
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	330,475	275,108

24 Սեփական կապիտալ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 7,000,000 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,400,000 հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.	2018թ.	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	
Վիգեն Բաղայան	3,500,000	1,500,000	50%
Վահե Բաղայան	3,500,000	1,500,000	50%
	7,000,000	3,000,000	100%

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել (2018թ.՝ ոչինչ):

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերն ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2019թ. ընթացքում Ընկերությունն ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 4,000,000 հազար դրամով (2018թ.՝ 1,000,000 հազար դրամով):

2019թ. ընթացքում Ընկերությունը չի վճարել է շահաբաժիններ (2018թ. տարեկան արդյունքներով վճարել է 910,000 հազար դրամի շահաբաժին):

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումից հետո պետք է ստեղծի գլխավոր պահուստ՝ ընդհանուր ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով՝ կանոնադրական

կապիտալի 15%-ի չափով: Կանոնադրությամբ նախատեսվում է պահուստի հատկացում ոչ պակաս քան Ընկերության տարեկան շահույթի 5%-ի չափով:

25 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխավորություններ

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Ընկերությունը որպես վարձակալ (Մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն)

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

Մինչև 1 տարի

21,062

Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

21,062

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 17 և 18 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

26 Վարձակալություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 17):

Գույքի վարձակալությունները երկարաժամկետ են և ունեն մինչև 10 տարի վարձակալության ժամկետ: Վարձակալության վճարները ֆիքսված են:

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Ընկերությունը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Ընկերությանն արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Ընկերությունը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են Ընկերության վարձակալական գործառույթներն ըստ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների տիպերի՝

Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների քանակ		Միջին մնացորդային վարձակալական ժամկետ	Երկարացման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Ձեռք բերման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Գործակցին կապված փոփոխուն վարձակալությունների քանակ	Դադարեցման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ
	Գրասենյակային շենք	1	10 տարի	10 տարի	1	-	-
Մասնաճյուղեր	26	1.5-9 տարի	5 տարի	9	-	-	17

Ստորև ներկայացված է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն ըստ դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ		Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ավելացում	Մաշվածություն	Ավելացում	Մաշվածություն
Գրասենյակային շենք	-	310,636	(5,867)	304,769
Մասնաճյուղեր	487,421	50,491	(92,688)	445,225
Ընդամենը	487,421	361,127	(98,555)	749,993

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը (հունվարի 1-ի դրությամբ)	487,421
Ավելացում	361,127
Տոկոսի կուտակում	52,498
Վճարումներ	(125,465)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	775,581

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալված մասնաճյուղերի և գրասենյակային տարածքների հետ կապված 749,993 հազար դրամ գումարով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ներառված են հիմնական միջոցներում (տես՝ ծանոթագրություն 17):

2019թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 10% (2018թ.՝ չի կիրառվել):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 30-ում:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածությունները տես՝ ծանոթագրություն 25:

Վարձակալության գծով վճարներ, որոնք չեն ճանաչվում որպես պարտավորություն

Ընկերությունն ընտրել է կարճաժամկետ վարձակալությունների (12 ամիս կամ ավելի պակաս ակնկալվող ժամկետով) հաշվառման համար չճանաչել վարձակալության գծով պարտավորություն: Նման վարձակալությունների համար կատարված վճարները ծախսագրվում են գծային հիմունքով:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի կարճաժամկետ վարձակալությունների գծով ապագա պարտավորվածություններ, և այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարը կազմում է 11,720 հազար դրամ:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը,

ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերությունը վերջնական վերահսկող են հանդիսանում Բաղայան եղբայրները:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.		2018թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ (համախառն)	-	973	-	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	917,345	28	-	7,113
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(14,869)	(1,001)	-	(6,140)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ (համախառն)	902,476	-	-	973
Արժեզրկումից պահուստ	(2,047)	-	-	(14)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	900,429	-	-	959
<i>Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ</i>				
<i>Վարձակալված օֆիսային տարածքներ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառում	473,353	-	-	-
Տարվա ընթացքում վարձակալված	361,127	-	-	-
Տարվա ընթացքում ամորտիզացված	(88,368)	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	746,112	-	-	-
<i>Վարկեր և փոխառություններ</i>				
<i>Փոխառություններ բաժնետերերից</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	18,271,073	-	15,862,157	-
Տարվա ընթացքում ստացված	31,450,653	-	16,031,830	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(32,012,063)	-	(13,622,914)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,709,663	-	18,271,073	-

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.		2018թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	389	-	-
Տարվա ընթացքում թողարկված	-	25	-	389
Տարվա ընթացքում վճարված	-	(28)	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	386	-	389
<i>Վարձակալության գծով պարտավորություններ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառում	473,354	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստանձնած	361,127	-	-	-
Տարվա ընթացքում զեղչատուկուսի մաշեցում	51,670	-	-	-
Տարվա ընթացքում մարված	(114,665)	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	771,486	-	-	-
<i>Ներգրավված վարկերի ապահովան համար անշարժ գույքի գրավադրում</i>				
	4,889,821	-	-	-
<i>Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյուքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	17,897	20	-	198
Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	(2,047)	14	-	(14)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիա	(88,368)	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր փոխառությունների գծով	(1,762,800)	-	(1,855,947)	-
Տոկոսային ծախսեր թողարկված արժեթղթերի գծով	-	(25)	-	(13)
Տոկոսային ծախսեր վարձակալության գծով	(51,670)	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	-	-	(114,120)	-
Ակտիվների կարճաժամկետ վարձակալության ծախսեր	(15,960)	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.	2018թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ պարգևատրումներ	85,360	77,522
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	85,360	77,522

28 Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

28.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	2,015,248	-	2,015,248	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	34,962,879	-	34,962,879	34,962,879
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	18,599	-	18,599	18,599
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	8,753,592	-	8,753,592	8,753,592
Վարկեր և փոխառություններ	-	17,988,955	-	17,988,955	17,988,955
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	494,645	104,503	-	599,148	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	775,581	-	775,581	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	279,937	-	279,937	279,937

				Ընդամենը	Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	իրական արժեք	հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	1,784,782	-	1,784,782	1,784,782
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	27,621,788	-	27,621,788	27,621,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	10,951	-	10,951	10,951
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	5,541,195	-	5,541,195	5,541,195
Վարկեր և փոխառություններ	-	18,694,544	-	18,694,544	18,694,544
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	498,814	104,573	-	603,387	603,387
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	230,613	-	230,613	230,613

Պահանջներ և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է՝ ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով, և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք անվանական տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 5.5% մինչև 24% տարեկան (2018թ.՝ 10% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Վարկեր և փոխառություններ

Ներգրված վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է՝ օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

29 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրի:

30 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 31.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Ֆպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս					
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ	2,015,248	-	2,015,248	-	-	-	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	346,010	2,871,129	3,217,139	28,775,931	2,969,809	31,745,740	34,962,879
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,599	-	18,599	-	-	-	18,599
	<u>2,379,857</u>	<u>2,871,129</u>	<u>5,250,986</u>	<u>28,775,931</u>	<u>2,969,809</u>	<u>31,745,740</u>	<u>36,996,726</u>
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	25,070	2,974,805	2,999,875	5,433,835	319,882	5,753,717	8,753,592
Վարկեր և փոխառություններ	5,108	3,635,159	3,640,267	130,114	14,218,574	14,348,688	17,988,955
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19,448	579,700	599,148	-	-	-	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	79,900	98,662	178,562	425,595	171,424	597,019	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	279,937	-	279,937	-	-	-	279,937
	<u>409,463</u>	<u>7,288,326</u>	<u>7,697,789</u>	<u>5,989,544</u>	<u>14,709,880</u>	<u>20,699,424</u>	<u>28,397,213</u>
Զուտ Դիրք	<u>1,970,394</u>	<u>(4,417,197)</u>	<u>(2,446,803)</u>	<u>22,786,387</u>	<u>(11,740,071)</u>	<u>11,046,316</u>	<u>8,599,513</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>1,970,394</u>	<u>(2,446,803)</u>		<u>20,339,584</u>	<u>8,599,513</u>		

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի		5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից մինչև 12 ամիս							
<i>Ակտիվներ</i>								
Դրամական միջոցներ	1,784,782	-	1,784,782	-	-	-	-	1,784,782
Հաճախորդներին տրված վարկեր	361,460	5,387,732	5,749,192	19,222,730	2,649,866	21,872,596	27,621,788	
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,951	-	10,951	-	-	-	-	10,951
	<u>2,157,193</u>	<u>5,387,732</u>	<u>7,544,925</u>	<u>19,222,730</u>	<u>2,649,866</u>	<u>21,872,596</u>	<u>29,417,521</u>	
<i>Պարտավորություններ</i>								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,684	1,310,640	1,324,324	4,188,031	28,840	4,216,871	5,541,195	
Վարկեր և փոխառություններ	3,218	3,673,448	3,676,666	14,005,128	1,012,750	15,017,878	18,694,544	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19,612	583,775	603,387	-	-	-	603,387	
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	230,613	-	230,613	-	-	-	230,613	
	<u>267,127</u>	<u>5,567,863</u>	<u>5,834,990</u>	<u>18,193,159</u>	<u>1,041,590</u>	<u>19,234,749</u>	<u>25,069,739</u>	
Զուտ Դիրք	<u>1,890,066</u>	<u>(180,131)</u>	<u>1,709,935</u>	<u>1,029,571</u>	<u>1,608,276</u>	<u>2,637,847</u>	<u>4,347,782</u>	
Կուտակված ճեղքվածք	<u>1,890,066</u>	<u>1,709,935</u>		<u>2,739,506</u>	<u>4,347,782</u>			

31 Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Ռիսկերի կառավարումը Ընկերությունը իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով:

Կարևորագույն ռիսկերն են պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ընկերության Վարչության կողմից՝ ըստ Ընկերության Ընդհանուր ժողովի հաստատած վարկային քաղաքականության և ներքին կանոնակարգերի: Ընկերության վարչության կազմում ընդգրկված են Ընկերության գլխավոր գործադիր տնօրենը,

նրա տեղակալները և գլխավոր հաշվապահը: Ընկերության Վարչությունը նույնականացնում է, գնահատում և միջոցներ է ձեռնարկում զսպելու ֆինանսական ռիսկերը:

Ընկերության խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար: Ընկերության Վարչությունը սահմանում է տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները և մատուցվող ծառայությունների սակագները: Իրականացնում է գործառնական ռիսկերի կառավարման ընթացիկ աշխատանքները:

Ներքին աուդիտ

Ընկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ընկերության Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Ընկերության ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

31.1 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը Ընկերությանը կարող է կորուստներ պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության ղեկավարությանը:

31.1.1 Վարկային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գումարները:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 31.1.2-ում:

Հազար ՀՀ դրամ				2019թ.
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշեր				
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Բարձր	1,619,539	-	-	1,619,539
Ստանդարտ	395,709	-	-	395,709
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,015,248	-	-	2,015,248
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	2,015,248	-	-	2,015,248
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	22,099,515	-	-	22,099,515
Ստանդարտ	25,750	4,090,731	-	4,116,481
Ցածր	-	1,484,600	-	1,484,600
Չաշխատող	-	-	7,860,981	7,860,981
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	22,125,265	5,575,331	7,860,981	35,561,577
Արժեզրկումից պահուստ	(333,694)	(1,044,680)	(2,775,045)	(4,153,419)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	21,791,571	4,530,651	5,085,936	31,408,158
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր	3,389,640	-	-	3,389,640
Ստանդարտ	168	201,635	-	201,803
Ցածր	-	66,557	-	66,557
Չաշխատող	-	-	77,065	77,065
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,389,808	268,192	77,065	3,735,065
Արժեզրկումից պահուստ	(101,104)	(49,070)	(30,170)	(180,344)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	3,288,704	219,122	46,895	3,554,721

Հազար ՀՀ դրամ	2018թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշեր				
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Բարձր	1,292,168	-	-	1,292,168
Ստանդարտ	492,811	-	-	492,811
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,784,979	-	-	1,784,979
Արժեզրկումից պահուստ	(197)	-	-	(197)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,784,782	-	-	1,784,782
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	21,074,226	-	-	21,074,226
Ստանդարտ	62,171	2,901,583	-	2,963,754
Ցածր	913	1,910,826	-	1,911,739
Չաշխատող	-	-	854,187	854,187
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	21,137,310	4,812,409	854,187	26,803,906
Արժեզրկումից պահուստ	(251,323)	(697,839)	(411,998)	(1,361,160)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	20,885,987	4,114,570	442,189	25,442,746
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր	2,042,696	-	-	2,042,696
Ստանդարտ	328	213,119	-	213,447
Ցածր	-	27,496	-	27,496
Չաշխատող	-	-	51,067	51,067
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,043,024	240,615	51,067	2,334,706
Արժեզրկումից պահուստ	(91,777)	(46,101)	(17,786)	(155,664)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,951,247	194,514	33,281	2,179,042

31.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Ընկերությունը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Ընկերությունը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Ընկերությունը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց՝ վարկերի 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց՝ 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր- գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Էական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկերի, վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների համար միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

Հազար ՀՀ դրամ	12-ամսյա PD-ի միջակայք	
	Վարկանիշ	
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր	Ստանդարտ	0.51-38.23%
	Ոչ ստանդարտ	29.75-86.86%
	Չաշխատող	100%
Վարկեր կոմերցիոն հաճախորդներին	Ստանդարտ	3.49%
	Ոչ ստանդարտ	45.37%
	Չաշխատող	100%

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության գնահատման համակարգի քարտեզագրումը և գործընկերների արտաքին վարկանիշները.

Միջազգային արտաքին վարկանիշային գործակալության (S&P) վարկանիշ	Վարկանիշ	12-ամսյա PD
AAA -ից A-	Բարձր	0.51-1.38%
BBB+ -ից B-	Ստանդարտ	18.53-34.78%
CCC+ to CC	Ոչ ստանդարտ	51.66-91.78%
D	Չաշխատող	100%

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և բանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Ընկերությունը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),

- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Ընկերությունը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Ընկերությունը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Ընկերությունը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Ընկերությունը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Ընկերության ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չափաատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ճախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Ընկերությունը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Ընկերությունը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված են Փուլ 2-ում և Փուլ 3-ում ներառված ակտիվները, որոնք փոփոխվել են, և, հետևաբար, հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում համարվում են վերանայված՝ Ընկերության կողմից փոփոխությունների գծով կրած կորուստների հետ միասին:

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Հաշվետու ժամանակաշրջանում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեք	28,123	221,444
Փոփոխությունից զուտ վնաս	(9,503)	(70,969)

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար՝ սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի փակ գտնվող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ

Ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Ընկերության դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Ընկերությունը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Ընկերությունն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ (արտահայտված ՀՀ դրամով),
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ,
- Գործազրկության մակարդակ,
- Ընկերության չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում
- Առևտուր
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)

Արժեզրկման գնահատման քաղաքականությունը մինչև 2019թ. հունվարի 1

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Ընկերությունը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական

իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

31.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ	2,015,248	-	-	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	34,075,891	884,432	2,556	34,962,879
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	18,599	-	-	18,599
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>36,109,738</u>	<u>884,432</u>	<u>2,556</u>	<u>36,996,726</u>
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>28,929,342</u>	<u>486,814</u>	<u>1,365</u>	<u>29,417,521</u>

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի:

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինան- սական հատված	Արդյու- նաբերու- թյուն	Շինա- րարու- թյուն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուղորտ	Գյուղա- տնտե- սություն	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ	2,015,248	-	-	-	-	-	-	-	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	900,429	149,642	16,034	377,004	26,730,003	1,984,750	4,678,156	126,861	34,962,879
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	18,599	18,599
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>2,915,677</u>	<u>149,642</u>	<u>16,034</u>	<u>377,004</u>	<u>26,730,003</u>	<u>1,984,750</u>	<u>4,678,156</u>	<u>145,460</u>	<u>36,996,726</u>
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>1,784,782</u>	<u>166,185</u>	<u>77,299</u>	<u>490,492</u>	<u>21,279,381</u>	<u>1,270,314</u>	<u>4,163,365</u>	<u>185,703</u>	<u>29,417,521</u>

31.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք,
- գործառնական ակտիվներ, շրջանառվող միջոցներ,
- ավտոմեքենաներ
- ոսկի
- երաշխիքներ:

Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում, ըստ հիմնական համաձայնագրի, պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Ընկերությունը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Անշարժ գույք	5,711,362	5,666,805
Շարժական գույք	154,097	80,084
Ոսկու գրավ	31,940,505	22,819,713
Խմբակային երաշխավորությամբ	1,098,595	487,780
Առանց ապահովության	392,083	84,230
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	39,296,642	29,138,612

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

31.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Ընկերությունը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել առևտրային պորտֆել: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

31.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել փոփոխական տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքների արժեքը տատանվում է արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.		2018թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ԱՄՆ դոլար	+10	(148,095)	+10	(21,629)
ԱՄՆ դոլար	(10)	148,095	(10)	21,629
Եվրո	+10	33,875	+10	9,557
Եվրո	(10)	(33,875)	(10)	(9,557)

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ	1,064,707	750,660	199,881	2,015,248
Հաճախորդներին տրված վարկեր	27,052,919	7,909,960	-	34,962,879
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	17,310	1,289	-	18,599
	<u>28,134,936</u>	<u>8,661,909</u>	<u>199,881</u>	<u>36,996,726</u>
<i>Պարտավորություններ</i>				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	340,813	8,412,779	-	8,753,592
Վարկեր և փոխառություններ	17,122,961	865,994	-	17,988,955
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	104,510	494,638	-	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	775,581	-	-	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	279,879	58	-	279,937
Ընդամենը	<u>18,623,744</u>	<u>9,773,469</u>	<u>-</u>	<u>28,397,213</u>
Զուտ դիրք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>9,511,192</u>	<u>(1,111,560)</u>	<u>199,881</u>	<u>8,599,513</u>
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	22,065,151	7,071,991	280,379	29,417,521
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	17,885,032	7,184,707	-	25,069,739
Զուտ դիրք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>4,180,119</u>	<u>(112,716)</u>	<u>280,379</u>	<u>4,347,782</u>

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ռուսական ռուբլուն:

31.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Ընկերությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես Ծանոթագրություն 30-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
		1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	Հաշվեկշռա- յին արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	99,050	3,419,326	6,199,889	358,444	10,076,709	8,753,592
Վարկեր և փոխառություններ	6,363	6,611,088	5,266,316	21,209,977	33,093,744	17,988,955
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	60,624	601,332	-	-	661,956	599,148
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14,100	141,543	569,597	377,026	1,102,266	775,581
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	279,937	-	-	-	279,937	279,937
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	460,074	10,773,289	12,035,802	21,845,447	45,214,612	28,397,213

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
		1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	Հաշվեկշռա- յին արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,684	1,349,180	5,012,036	82,773	6,457,673	5,541,195
Վարկեր և փոխառություններ	835,550	4,187,627	17,503,123	1,617,961	24,144,261	18,694,544
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	19,612	690,276	-	-	709,888	603,387
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	230,613	-	-	-	230,613	230,613
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,099,459	6,227,083	22,515,159	1,700,734	31,542,435	25,069,739

31.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Ընկերության ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Ընկերության ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Ընկերության Խորհրդին:

32 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
	Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպ. նկատմամբ	Վարկեր և փոխառություններ	Թողարկված արժեթղթեր	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,541,195	18,694,544	603,387	-	24,839,126
Դրամային հոսքերից	3,274,220	3,299,483	-	(125,465)	6,448,238
Ստացված գումար	15,677,735	31,725,566	-	-	47,403,301
Վճարված գումար	(12,403,515)	(28,426,083)	-	-	(40,829,598)
Ոչ դրամային հոսքերից	(61,823)	(4,005,072)	(4,239)	901,046	829,912
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման արդյունք	-	-	-	848,548	848,548
Կապիտալի համալրում	-	(4,000,000)	-	-	-
Տոկոսների հաշվեգրումներ	13,528	-	(108)	52,498	65,918
Փոխարժեքային տարբերություն	(75,351)	(5,072)	(4,131)	-	(84,554)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,753,592	17,988,955	599,148	775,581	28,117,276

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպ. նկատմամբ	Վարկեր և փոխառություններ	Թողարկված արժեթղթեր	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,539,471	16,210,959	-	20,750,430
Դրամային հոսքերից	814,693	2,471,657	603,387	3,889,737
Ստացված գումար	13,689,829	16,508,995	607,941	30,806,765
Վճարված գումար	(12,875,136)	(14,037,338)	(4,554)	(26,917,028)
Ոչ դրամային հոսքերից	187,031	11,928	-	198,959
Փոխարժեքային տարբերություն	187,031	11,928	-	198,959
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,541,195	18,694,544	603,387	24,839,126

ՀՀ կենտրոնական բանկը սահմանել է ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափ 150,000 հազար դրամի չափով և այն ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունների համար, որոնք իրենց կանոնադրության համաձայն կանխիկ ձևով գնում և (կամ) վաճառում են արտարժույթ, նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ մեկ միլիարդ ՀՀ դրամի չափով:

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ

Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա վնասը, գլխավոր պահուստը:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2019թ.	2018թ.
Հիմնական կապիտալ	6,859,494	4,643,882
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	6,859,494	4,643,882
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	37,823,486	32,103,855
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	18.1%	14.5%

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից կանխիկ ձևով արտարժույթի առուվաճառք իրականացնող, ինչպես նաև պարտատոմս թողարկող վարկային կազմակերպությունների համար սահմանվել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ պահանջները:

33 Գործառնական սեզմենտներ

Ընկերության գործառնությունները բավականին ինտեգրված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ՖՀՄՍ 8 Գործառնական սեզմենտներ ստանդարտի պահանջների: Ընկերության գլխավոր գործառնական որոշումներ կայացնող մարմնի կողմից իրականացվում են որոշումներ միասնական արդյունքների հիման վրա, և բացակայում է որևէ գործառնական սեզմենտի առանձնացում ընդհանուր գործառնություններից: Ընկերության ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության եկամուտները ստացվում են Հայաստանյան աղբյուրներից:

34 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ

2020թ. մարտ ամսին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2019թ. դեկտեմբեր ամսին Չինաստանում բռնկված կորոնավիրուսը (COVID-19) դասակարգեց որպես համաճարակ: Կորոնավիրուսի բռնկման վերջնական ազդեցությունն այս պահին անհայտ է, սակայն այն արդեն իսկ էական ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա: COVID-19-ի հետ կապված զարգացող իրավիճակը կարող է որոշակի ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործառնությունների ծավալի վրա: Այն կարող է արտահայտվել ինչպես ֆիզիկական անձ, այնպես էլ իրավաբանական անձ հանդիսացող վարկառուների կողմից վարկային հարաբերությունների արդյունքում ստանձնած իրենց պարտավորությունները կատարելու անկարողությամբ և այլ հանգամանքներով:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ազդեցությունը: